22 112 **Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie**

Nr. 4465 **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**
Vastgesteld 30 oktober 2026

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de staatssecretaris van Financiën over de brief van 28 augustus 2026 over Fiche: Omnibusrichtlijn directe belastingen (Kamerstuk 22 112, nr. 4421).

De vragen en opmerkingen zijn op 11 september 2026 aan de staatssecretaris van Financiën voorgelegd. Bij brief van 30 oktober 2026 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Jansen

Adjunct-griffier van de commissie,
Lips

Vragen en opmerkingen vanuit de fracties en reactie van de staatssecretaris van Financiën

Met interesse heb ik kennisgenomen van de vragen die door de verschillende fracties zijn gesteld naar aanleiding van de Kamerbrief over het BNC-fiche Omnibusrichtlijn Directe Belastingen. Bij de beantwoording wordt de volgorde van het verslag aangehouden met dien verstande dat de beantwoording op vragen van gelijke strekking samen is genomen.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het fiche over het Omnibusvoorstel directe belastingen. Deze leden hebben daarover nog de volgende vragen.

De leden van de D66-fractie lezen dat de Europese Commissie met het voorliggende voorstel beoogt om investeringen te stimuleren en het concurrentievermogen van de Europese Unie te versterken. Kan het kabinet aangeven welke onderdelen van het voorstel naar verwachting de grootste bijdrage leveren aan groei, investeringen en verdere verdieping van de interne markt?

In het BNC-fiche is er veel aandacht voor de kosten. Ook wordt in algemene zin over de baten aangegeven dat deze op moeten wegen tegen, onder andere, deze kosten. Het kabinet begrijpt dat veel van de vragen zien op hoe deze baten gesubstantieerd moeten worden. Tijdens de positiebepaling in het BNC-fiche baseert het kabinet zich zoveel mogelijk op het *impact assessment* van de Europese Commissie ('Commissie') omdat er op dit moment geen andere informatie voorhanden is. Deze *impact assessment* geeft echter enkel informatie over de verwachte effecten voor de Europese Unie ('EU') als geheel en niet voor lidstaten afzonderlijk.

Het kabinet verwelkomt daarom dat uw Kamer heeft verzocht om een EU-wetenschapstoets waarin de gevolgen van het Omnibusvoorstel specifiek voor Nederland worden getoetst en zal de uitkomsten hiervan gebruiken voor verdere positiebepaling. Na kennisneming van deze uitkomsten, wordt verder onderzoek bij het Centraal Planbureau of een ander extern bureau uitgezet.

Kan het kabinet per onderdeel van de omnibus toelichten welke empirische onderbouwing beschikbaar is dat de voorgestelde lastenverlichting daadwerkelijk leidt tot extra investeringen, en niet hoofdzakelijk tot hogere winsten voor bestaande ondernemingen?

De Commissie verwacht op basis van haar *impact assessment* dat met name de maatregelen inzake de vrijstelling van bronbelasting en de directe kostenaftrek van bepaalde R&D-bedrijfsmiddelen een positief macro-economisch effect hebben. Voor de overige maatregelen ligt het verwachte effect volgens de Commissie vooral in lagere administratieve

lasten, meer rechtszekerheid en het wegnemen van fiscale belemmeringen voor grensoverschrijdende activiteiten.

De voorgestelde afschaffing van bronbelasting op grensoverschrijdende betalingen van rente, royalty's en dividenden tussen EU-entiteiten kan een belangrijke bijdrage leveren aan een beter functionerende en meer geïntegreerde Europese kapitaalmarkt. Bronbelasting en de procedures om deze terug te krijgen vormen momenteel een fiscale en administratieve belemmering voor grensoverschrijdende investeringen. Het wegnemen van deze belemmeringen kan de toegang van ondernemingen tot kapitaal verbeteren en grensoverschrijdende financiering goedkoper en eenvoudiger maken. Dit kan daarmee ook indirect de investeringsmogelijkheden van ondernemingen vergroten. Uit de berekeningen van de Commissie in het *impact assessment* heeft het afschaffen van de bezitseis een positief effect van 0,04% op het Europees bbp.

De R&D-aftrek heeft in de berekening van de Commissie een positief effect van 0,17% op het Europees bbp. Het Europees bbp is ongeveer 18 biljoen euro.[1] Soortgelijke regelingen in de VS, volgens de modellen van *Tax Foundation Europe*, tot positieve gevolgen voor het bbp, kapitaalgoederenvoorraad en lonen.[2]

Het kabinet ziet dit als een aanwijzing dat het wegnemen van deze belemmeringen positieve economische effecten kan hebben. Een afzonderlijke kwantificering van welk deel hiervan direct vertaalt in extra investeringen is niet beschikbaar. Wel blijkt uit verschillende studies, zoals de Commissie in haar *impact assessment*, dat complexiteit op het gebied van belastingen een negatief effect heeft op investeringen.[3] Het Omnibusvoorstel zal naar verwachting ook om deze reden een positief effect hebben op de investeringen.

Voor een specifiekere inschatting van de effecten voor Nederland kijkt het kabinet uit naar de uitkomsten van de EU-wetenschapstoets en zal verder onderzoek uitzetten.

De leden van de D66-fractie vragen het kabinet welke administratieve lastenverlichting Nederlandse bedrijven naar verwachting zullen ervaren door de voorgestelde vereenvoudigingen van de zes belastingrichtlijnen.

Het kabinet verwacht de volgende administratieve lastenverlichtingen voor Nederlandse bedrijven:

- Het vereenvoudigen van procedures om de vrijstelling in de Moeder-dochterrichtlijn ('MDR') en Interest- en royaltyrichtlijn ('IRR') zal, op

---

[1] https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/facts-and-figures-european-union_nl

[2] https://taxfoundation.org/research/all/eu/eu-tax-omnibus-rd-full-expensing-proposal/#_ftn4

[3] Zie bijvoorbeeld pagina 47 van het impact assessment en voetnoot 86 voor de studies.

basis van gesprekken met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, een significante lastenverlichting opleveren voor Nederlandse bedrijven die in andere lidstaten investeren.
- Het verlagen van de drempels in de MDR en IRR zal leiden tot minder verzoeken om teruggaaf door Nederlandse bedrijven in de andere lidstaten. Ook zullen bedrijven minder vaak voorkoming hoeven te vragen voor in de andere lidstaten geheven bronheffing.
- De vereenvoudigingen in de *Anti-Tax Avoidance Directive* ('ATAD') zullen voornamelijk leiden tot minder administratieve lasten bij de aangifte vennootschapsbelasting. Zo zal er minder rekening gehouden hoeven te worden met vooruit te wentelen rentes en zal voor mkb en Pijler 2-bedrijven geen CFC-analyse gemaakt hoeven te worden.
- In de fiscale arbitragerichtlijn zal er sneller duidelijkheid ontstaan over geschillen waardoor er minder lange procedures ontstaan.

Tegelijkertijd bestaat een groot deel van de maatregelen uit vereenvoudiging door verdere harmonisatie waardoor er tevens lastenverlichting ontstaat doordat lidstaten de regels eenduidiger zouden moeten vormgeven en toepassen.

Op Europees niveau verwacht de Commissie de volgende, jaarlijkse administratieve lastenverlichting:
- Maatregelen in de IRR en MDR € 750 miljoen verminderde regeldruk en € 750 miljoen *opportunity costs*.
- Voor de ATAD CFC-maatregel:
  - een vrijstelling voor bedrijven die onder de wereldwijde minimumbelasting vallen zou een regeldrukvermindering van € 160 miljoen per jaar realiseren,
  - een vrijstelling voor het mkb zou een regeldrukvermindering van € 90 miljoen per jaar realiseren, en
  - het verplicht toepassen van Model A zou een regeldrukvermindering van € 45 miljoen per jaar realiseren.
- Daarnaast zou de investeringsaftrek een regeldrukvermindering van € 265 miljoen per jaar met zich meebrengen.
- In de generiek renteaftrekbeperking zou de verhoging van de monetaire drempel voor het mkb een regeldrukvermindering van € 69 miljoen realiseren.
- De uitzondering voor derdeleningen zou een regeldrukvermindering van € 430 miljoen realiseren.
- Overige maatregelen in de generieke renteaftrekbeperking zou een regeldrukvermindering van € 80 miljoen realiseren.
- De overige maatregelen, zoals wijzigingen aan de FR, hybride mismatches en geschilbeslechting zou gezamenlijk een lastenverlichting van € 80 miljoen realiseren.

De leden van de D66-fractie constateren dat het voorstel een directe aftrek voor bepaalde R&D-investeringen introduceert. Kan het kabinet aangeven wat het effect is van het voorstel van de Europese Commissie voor het Nederlandse fiscale instrumentarium, zoals de WBSO en de Innovatiebox?

Op dit moment kent Nederland geen regeling zoals de in Omnibusrichtlijn voorgestelde R&D-investeringsaftrek. Daarvoor dient een basis te worden gecreëerd in wet- en/of regelgeving. In dit kader is van belang dat het richtlijnvoorstel lidstaten de mogelijkheid biedt om (alternatieve) nationale *maatregelen* in relatie tot een directe kostenaftrek in stand te laten of in te voeren, mits deze nationale regelingen gunstiger zijn de voorgestelde regels voor de R&D-investeringsaftrek. Het kabinet onderzoekt nog of, en in hoeverre, de bestaande regelingen kunnen worden aangepast om de R&D-aftrek hierin te implementeren.

De voorgestelde R&D-investeringsaftrek is een inputgerichte faciliteit die ondernemers in de winstsfeer stimuleert om te investeren in materiële activa die noodzakelijk zijn voor R&D, zoals laboratoria of onderzoeksfaciliteiten. De focus van de R&D-investeringsaftrek ligt daarmee op andere investeringen dan het huidige instrumentarium, de WBSO, de innovatiebox en nationale investeringsfaciliteiten als de EIA, MIA en KIA.

Daarnaast is de R&D-investeringsaftrek een regeling waarbij sprake is van een directe kostenaftrek voor de aanschaf van een bedrijfsmiddel. In plaats van dat over deze bedrijfsmiddelen afgeschreven wordt, kunnen deze in één keer tegen de belastbare winst in aftrek worden gebracht. Op die manier kunnen kosten eerder in aftrek worden gebracht waardoor belastingplichtigen een liquiditeitsvoordeel hebben. De innovatiebox is gericht op de inkomsten (output) uit succesvolle innovatie. De innovatiebox verlaagt effectief het belastingtarief op winsten die worden behaald met zelfontwikkelde immateriële activa (zoals patenten en software). De WBSO is een inputgerichte regeling die bedrijven stimuleert tot het doen van onderzoeksuitgaven, onafhankelijk van het toekomstige succes van de uitgaven. De WBSO ondersteunt bedrijven bij de loonkosten, kosten voor bedrijfsmiddelen en andere kosten direct toe te rekenen uitgaven aan S&O in Nederland via een afdrachtvermindering in de loonheffingen. De WBSO biedt bovendien een fiscale faciliteit voor innovatieve bedrijven die (nog) geen winst maken. De EIA, KIA en MIA/Vamil zijn tevens inputgerichte regeling die ondernemers stimuleren om te investeren in bepaalde soorten bedrijfsmiddelen. De EIA, KIA en MIA verlagen de belastbare winst van belastingplichtigen via een additionele aftrek. De VAMIL biedt de mogelijkheid tot willekeurige afschrijving.

Wat betekent dit naar verwachting voor de omvang van R&D-investeringen

Bij deze inschatting maak ik gebruik van de inzichten over de WBSO. De WBSO – de andere kosten-gebaseerde fiscale regeling die beoogt R&D te stimuleren – is immers succesvol in het bevorderen van R&D. Wel gaat het in het Commissievoorstel om een uitstelregeling terwijl het bij de WBSO om afstel gaat. In termen van *bang-for-the-buck* zal een uitgestelde euro aan voor een ondernemer in beginsel een beperktere

prikkel geven als een euro afstel op basis van de WBSO. Afhankelijk van de kost van kapitaal voor een onderneming en de duur van het uitstel (in feite de levensduur van R&D-kapitaalgoederen die de onderneming aanschaft) kan de prikkel wel aardig oplopen in termen van het investeringsbedrag hoewel deze dikwijls iets (hoewel niet per se veel) lager zal liggen dan de korting op de lopende kosten die uitgaat van de WBSO in de tweede schijf. Wel geldt daarbij dat de liquiditeit van de aftrek zoals voorgesteld iets trager de ondernemer bereikt dan de euro afstel door een WBSO. Immers geldt dat voor de loonheffing iedere maand aangifte gedaan wordt, terwijl aangifte vennootschapsbelasting in beginsel jaarlijks is (behoudens eventuele voorlopige aanslagen die omlaag bijgesteld kunnen worden). Blijkens de evaluatie van de WBSO levert € 1 aan gederfde belasting ongeveer € 0,81 op aan additionele R&D-investeringen. Een aftrek zal waarschijnlijk een iets kleiner effect sorteren, maar dit wel tegen minder budgettaire kosten over de gehele periode van het uitstel bezien.

Voor een (groot) deel van de gebruikers zal het gaan om innovatieve ondernemingen die reeds gebruik maken van de regelingen zoals de WBSO. Een aandachtspunt is de mate waarin de stapeling van deze twee instrumenten daadwerkelijk zal leiden tot additionele innovatie. Dit laat zich op voorhand moeilijk voorspellen. Verder is het nog wel van belang op te merken dat de aftrek zoals voorgesteld vanwege haar bredere scope ook zal neerslaan bij ondernemingen die nog geen WBSO ontvingen. Voor hen geldt dat er een nieuwe prikkel ontstaat om te gaan innoveren. De mate waarin het te verwachten effect overeenkomt met het effect dat door de WBSO wordt gesorteerd is niet op voorhand te zeggen. Te meer omdat ondernemingen zonder S&O- maar met R&D-investeringen anders van aard zijn doordat zij bijvoorbeeld in een opschalingsstadium zitten terwijl bedrijven met een WBSO vaker in een vroeger stadium zitten.

De leden van de D66-fractie vragen welke gevolgen het kabinet verwacht voor de Nederlandse belastinggrondslag en belastingopbrengsten als gevolg van de voorstellen van de Europese Commissie. Wat is de totale budgettaire derving vanaf deze kabinetsperiode en structureel?

Het schriftelijk overleg bevat meerdere vragen over de verwachte budgettaire gevolgen van de voorstellen van de Commissie, waaronder vragen over de ramingen, de gehanteerde methodiek, de veronderstelde gedragseffecten en de vergelijking met de ramingen van Vleggeert en Van de Streek. Om de beantwoording van deze samenhangende vragen overzichtelijk te houden, heeft het kabinet ervoor gekozen deze gezamenlijk te beantwoorden in een bijlage bij dit schriftelijk overleg. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom verwezen naar deze bijlage.

Hoe verhoudt de budgettaire derving in Nederland zich tot dervingen in ander lidstaten?

Het kabinet kan geen betrouwbare vergelijking maken van de budgettaire derving tussen Nederland en andere lidstaten. Het kabinet beschikt niet over ramingen van de budgettaire gevolgen voor andere lidstaten. Het *impact assessment* van de Commissie bevat enkel een inschatting van de budgettaire gevolgen op EU-niveau.

De budgettaire gevolgen van het voorstel kunnen per lidstaat verschillen, bijvoorbeeld door verschillen in belastingtarieven, de samenstelling van de belastinggrondslag en de omvang en structuur van de economie. Een vergelijking van de absolute budgettaire derving tussen lidstaten geeft daarom op zichzelf beperkt inzicht in de impact van het voorstel.

Wel kan het kabinet een inschatting geven van hoe de maatregelen zoals Nederland ze geïmplementeerd heeft, zich verhouden tot andere lidstaten. Dit geeft nader inzicht in hoe Nederland zich tot het krachtenveld verhoudt.

Nederland kent enkel een conditionele bronbelasting op rente en royalty's die in beginsel niet aangrijpt bij betalingen binnen de EU, waardoor de wijziging in de gelieerdheid in de IRR geen budgettaire derving ten gevolge heeft. Nederland past de vrijstelling van de dividendbelasting en vennootschapsbelasting al toe bij 5% in tegenstelling tot de 10% die wordt voorgeschreven in de MDR. Hierdoor heeft Nederland in beginsel een relatief lage derving door de maatregelen in de IRR en MDR in vergelijking met andere lidstaten. Tegelijkertijd heeft Nederland wel een zeer internationaal georiënteerde economie waardoor er, naar verhouding met het Europees gemiddelde, relatief veel dividend, rente en royalty's van en naar Nederland stromen. De impact van de doorwerking van de MDR-aanpassing op de Nederlandse dividendbelasting zal daardoor naar verwachting hoger zijn.

Zoals bekend heeft Nederland de generieke renteaftrekbeperking streng geïmplementeerd. Nederland kent een drempel van 24,5% en € 1 miljoen, terwijl de richtlijn 30% van de gecorrigeerde winst en € 3 miljoen voorschrijft en onder het Omnibusvoorstel verplicht zou worden. Nederland en Finland zijn de enige lidstaten die afwijken van de drempel van 30% van de gecorrigeerde winst. Zeven lidstaten (Nederland, Italië, Spanje, Portugal, Polen, Roemenië en Zweden) kennen een andere drempel dan € 3 miljoen. Nederland heeft de groepsuitzondering niet geïmplementeerd. Meer dan de helft van de lidstaten kent wel één of beide groepsuitzonderingen. Door de strengere Nederlandse implementatie zal de budgettaire derving hierop relatief groot zijn in vergelijking met andere lidstaten.

Over de andere maatregelen kan het kabinet op dit moment geen inschatting maken omdat dit over nieuw te introduceren maatregelen gaat.

Deze leden vragen het kabinet om ook in te gaan op de analyse van Van de Streek en Vleggeert[4], waarin de structurele derving wordt geschat op acht miljard euro. Klopt de analyse van Van de Streek en Vleggeert dat de facto de dividendbelasting wordt afgeschaft?

Het schriftelijk overleg bevat meerdere vragen over de verwachte budgettaire gevolgen van de voorstellen van de Commissie, waaronder vragen over de ramingen, de gehanteerde methodiek, de veronderstelde gedragseffecten en de vergelijking met de ramingen van Vleggeert en Van de Streek. Om de beantwoording van deze samenhangende vragen overzichtelijk te houden, heeft het kabinet ervoor gekozen deze gezamenlijk te beantwoorden in een bijlage bij dit schriftelijk overleg. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom verwezen naar deze bijlage.

De leden van de D66-fractie merken op dat de voorgestelde maatregelen de verhouding tussen box 2 en box 3 verandert. Kan het kabinet een nadere toelichting hierop geven en aangeven wat de inzet van het kabinet daarbij is?

Inkomen uit particulier spaar- en beleggingsvermogen wordt belast in box 3 van de inkomstenbelasting. In box 3 geldt thans de vermogensrendementsheffing met tegenbewijsregeling. Het is ook mogelijk dat spaar- en beleggingsvermogen wordt aangehouden in een besloten vennootschap (bv) waarin de belastingplichtige aan aanmerkelijk belang heeft in box 2. Het resultaat op dat vermogen is als belastbare winst in beginsel onderworpen aan vennootschapsbelasting bij de bv. Bij verkoop van het aanmerkelijk belang of bij winstuitkeringen aan de aanmerkelijkbelanghouder vindt belastingheffing plaats in box 2 van de inkomstenbelasting. Op dit moment wordt er (wettelijk) geen expliciet onderscheid gemaakt tussen ondernemingsvermogen en beleggingsvermogen in box 2, anders dan bij een onderneming in box 1 van de inkomstenbelasting waar vermogensetikettering plaatsvindt. In de vennootschapsbelasting wordt een rechtspersoon (zoals een bv) geacht een onderneming te drijven met behulp van zijn gehele vermogen. Hieruit volgt dat al het vermogen in een bv per definitie als ondernemingsvermogen wordt beschouwd. Vermogen dat niet is uitgekeerd uit de bv wordt daarom nog niet belast in box 2.

Wanneer de bezitseisen in de dividend- en vennootschapsbelasting worden losgelaten, en ook uitkeringen uit passieve beleggingen van bv's zonder heffing van dividend- of vennootschapsbelasting mogelijk zouden worden, komt ook het bestaande onderscheid tussen beleggen en ondernemen in en tussen de boxen van de inkomstenbelasting verder onder druk te staan. Het gevolg hiervan is dat het in voorkomende situaties (extra) aantrekkelijk kan zijn om beleggingsvermogen te verplaatsen van box 3 naar box 2.

---

[4] Prof. dr. J.L. van de Streek en prof. dr. J. Vleggeert (Universiteit Leiden), *Het fiscale Omnibusvoorstel: wie gaat dat betalen?* (gepubliceerd op www.universiteitleiden.nl)

Daarbij wordt opgemerkt dat de Commissie in het voorstel de lidstaten de mogelijkheid geeft om de vrijstellingen in vennootschaps- of dividendbelasting te weigeren wanneer deze gebruikt worden om vermogens- of inkomstenbelasting te ontwijken. Het kabinet vindt het belangrijk dat het voorstel op dit punt ook daadwerkelijk voldoende ruimte biedt voor nationale maatregelen die effectief zijn en zal zich inzetten om dit zeker te stellen.

De leden van de D66-fractie hechten aan een solide belastinggrondslag. Acht het kabinet de voorgestelde antimisbruikmaatregelen voldoende om eventuele derving als gevolg van de verruimde vrijstellingen te mitigeren?

Het richtlijnvoorstel bevat een aantal antimisbruikvoorstellen. Zo wordt voorgesteld om in de IRR op te nemen dat lidstaten een bronheffing introduceren op betalingen naar derde landen waar de corresponderende rente of royalty niet in de heffing wordt betrokken of tegen een tarief van 0% en de ontvanger niet onderworpen is aan de wereldwijde minimumbelasting. Als een dergelijke heffing niet mogelijk is, bijvoorbeeld als gevolg van een bilateraal belastingverdrag, dan zou de lidstaat de aftrek van rente of royalty moeten weigeren. Daarnaast wordt de toepassing van de ATAD generieke antimisbruikmaatregel uitgebreid naar de IRR en MDR.

Het huidige voorstel laat volgens het kabinet nog te veel lacunes bestaan en is daarmee nog onvoldoende effectief. Ten aanzien van de dividendbelasting (MDR) kan het tussenschuiven van een EU-entiteit in een lidstaat zonder dividendbelasting effectief zijn voor betalingen aan partijen die geen recht hebben op een vrijstelling, zoals pensioenfondsen die niet onder de IORP-richtlijn vallen of zouden vallen als ze in de EU gevestigd zouden zijn, beleggingsfondsen en particulieren. Het is de vraag of je in deze situatie kunt spreken van misbruik en in hoeverre de generieke antimisbruikmaatregel hierop aangrijpt.

Ten aanzien van de IRR ziet het kabinet nog onduidelijkheden in de voorgestelde antimisbruikmaatregelen om te voorkomen dat rente of royalty betalingen niet worden belast. In Nederland kennen we al de Wet bronbelasting 2021, die van toepassing is bij betalingen naar laagbelastende jurisdicties.[5] Bij de voorgestelde maatregel acht het kabinet van belang dat dusdanige maatregelen door lidstaten op eenzelfde manier worden toegepast en zou er nog goed gekeken moeten worden naar de definitie van laagbelastende landen. Als een bronheffing niet geëffectueerd kan worden als gevolg van een bilateraal belastingverdrag dan is het kabinet er geen voorstander van om in plaats daarvan een aftrekbeperking in te voeren. Een dergelijke aftrekbeperking

[5] Zie ook de meest recente Monitoringsbrief van de effecten van de aanpak van belastingontwijking, *Kamerstuk* 25 087, nr. 357, voor de effectiviteit van de Nederlandse bronheffing.

kan eveneens leiden tot strijdigheid met een belastingverdrag of de goede verdragstrouw die verdragspartners daarbij in acht moeten nemen.

Het kabinet zal in de onderhandelingen verder inzetten op het versterken van de antimisbruikmaatregelen om zo ervoor te zorgen dat de voordelen voor de interne markt van het wegnemen van bronbelastingen niet misbruikt kunnen worden.

De leden van de D66-fractie lezen dat het voorstel op onderdelen verder gaat dan vereenvoudiging alleen. Kan het kabinet aangeven welke onderdelen van het voorstel Nederland in de onderhandelingen actief zal steunen en op welke onderdelen het kabinet aanpassing wenselijk acht?

Er zit een aantal onderdelen in het voorstel dat het kabinet actief zal steunen:

- Het vereenvoudigen van de procedures in de MDR en IRR. Het kabinet wil dat bedrijven wanneer deze op de interne markt opereren niet met allerlei procedures geconfronteerd worden om een vrijstelling, of teruggaaf, van bronbelasting te bewerkstelligen. Het voorstel hierop van de Commissie om bedrijven zelf te laten beoordelen of er recht op een vrijstelling bestaat zal het kabinet actief steunen.
- De uitbreidingen en verbeteringen in de Fusierichtlijn (FR) en fiscale arbitragerichtlijn.
- De verduidelijking en verruiming van de definitie van publiek belang in de generieke renteaftrekbeperking.
- Innovatieve investeringen aanjagen via een EU-R&D-aftrek, waarbij de vormgeving nadere uitwerking behoeft.
- De vereenvoudiging, door middel van stroomlijning, van de drempels in de generieke renteaftrekbeperking.
- De vrijstelling voor mkb en Pijler 2-bedrijven op de CFC-maatregel uit de ATAD.

Het kabinet acht het wenselijk dat, in ieder geval, een aantal onderdelen aangepast worden:

- Uitzonderingen op de generieke renteaftrekbeperking zouden optioneel moeten blijven zodat lidstaten een eigen afweging kunnen maken wat voor hen een evenwichtig systeem is en waar de publieke belangen liggen.
- De reikwijdte van de MDR en IRR zou beter tot de interne markt beperkt moeten worden om zo de budgettaire derving te beperken en reciprociteit van de vrijstellingen te bewaken.
- Lidstaten dienen voldoende ruimte te behouden om effectieve maatregelen tegen belastingontwijking te nemen. Het kabinet zal zich inzetten om het verbod hierop, ten aanzien van de CFC-maatregel en de generieke renteaftrekbeperking, uit het voorstel te verwijderen.

Het kabinet zal ten aanzien van het totaalpakket afwegen of de maatregelen doelmatig zijn in relatie tot de budgettaire opgave die voortvloeit uit de voorgestelde maatregelen. Daarbij wordt bezien op welke wijze de beoogde effecten het meest effectief kunnen worden

gerealiseerd, welke flankerende maatregelen daarbij passend zijn en hoe de effecten op de interne markt zich verhouden tot de voorgestelde wijzigingen. Verder zal gekeken worden of het geheel van de beoogde doelstellingen en positieve effecten, zoals het versterken van het concurrentievermogen, het aantrekken van (innovatieve) investeringen, en de verlaging van regeldruk en de daarmee gepaarde budgettaire effecten, opwegen tegen de effecten van de maatregelen die getroffen moeten worden voor de budgettaire dekking.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het BNC-fiche over de omnibusrichtlijn op het terrein van de directe belastingen. Deze leden hebben de volgende vragen aan het kabinet.

De leden van de VVD-fractie lezen verschillende doelstellingen van het Nederlandse beleid. In de eerste plaats lezen deze leden dat het kabinet inzet op het versterken van het EU-concurrentievermogen, het stimuleren van investeringen en innovatie en het versimpelen van regelgeving. Deze leden lezen ook een en ander over gelijkere behandeling van eigen en vreemd vermogen op EU-niveau, het bestrijden van belastingontwijking en het losmaken van investeringen en versterken van het vestigingsklimaat en de financieringsketen. Hoe verhouden deze doelstellingen zich tot elkaar? Welk doel is of welke doelen zijn het belangrijkst?

De Commissie heeft deze omnibus gepubliceerd met als hoofddoel om het EU-concurrentievermogen te versterken. De wijze waarop valt uit te splitsen in twee categorieën: vereenvoudiging van bestaande wetgeving en meer beleidsmatige voorstellen die de positie van het bedrijfsleven kunnen verbeteren. Echter, deze doelstelling is niet grenzeloos. Zo kan de aanpassing van de ATAD ten faveure van het versterken van het EU-concurrentievermogen, het oorspronkelijke doel van de ATAD, bestrijding van belastingontwijking, minder effectief maken. Er zal dus gestreefd moeten worden naar verbetering van het EU-concurrentievermogen binnen de grenzen die gesteld zijn door andere doelen en uitgangspunten, waaronder bestrijding belastingontwijking of budgettaire begrenzingen.

De leden van de VVD-fractie constateren dat eerdere kabinetten wetgeving hebben aangenomen ter bestrijding van belastingontwijking. Deze leden zijn ook voorstander van het bestrijden van belastingontwijking, maar constateren wel dat vorige kabinetten onder de noemer 'prohibitieve werking' vaak verder zijn gegaan dan noodzakelijk om belastingontwijking daadwerkelijk te bestrijden. Is het kabinet voornemens als onderdeel van het traject rondom de omnibus over belastingen deze wetgeving kritisch tegen het licht te houden en om deze te toetsen naar geschiktheid (is deze maatregel geschikt om het doel te bereiken) en noodzakelijkheid (gaat deze maatregel verder dan nodig om het doel te bereiken)?

In het kader van het voorstel zal er, in beginsel, geen bredere exercitie gehouden worden ter herbeoordeling van bestaande antimisbruikbepalingen. Wel gaat het kabinet, zoals aangegeven in het regeerakkoord ingewikkelde regels voor burgers en bedrijven simpeler maken. Het vereenvoudigen van het belastingen- en toeslagenstelsel is dan ook één van de prioriteiten om administratieve lasten omlaag brengen.[6] In de brief naar aanleiding van de aangenomen motie van de leden Van Dijk en Van Eijk[7] wordt hier nader op ingegaan, waarbij wordt gekeken naar gericht (periodiek) beleidsonderzoek, internetconsultaties en brede vereenvoudigingstrajecten.
Volledigheidshalve merk ik op dat recentelijk een internetconsultatie over het thema vereenvoudiging van winstbelastingen is afgerond. Hierbij is de praktijk uitgenodigd om ervaringen te delen over fiscale regels op het gebied van winstbelastingen die in de praktijk leiden tot complexiteit of administratieve lasten. Deze consultatie is daarna met respondenten besproken en er wordt bekeken hoe hier passend vervolg aan kan worden gegeven.

De leden van de VVD-fractie lezen dat volgens het kabinet het voorstel zoals het voorligt, zal leiden tot een significante derving van belastingopbrengsten. Is bij deze beoordeling rekening gehouden met de positieve indirecte effecten van de voorstellen? Door een eerder kabinet is wel eens gesteld dat het versoberen van de 30%-regeling een positieve budgettaire opbrengst heeft, terwijl uit SEO-onderzoek (Kunde, kosten en keuzes; Evaluatie 30%-regeling) in dat voorbeeld duidelijk bleek dat de directe en indirecte opbrengst de kosten overstijgen. In hoeverre wordt hier bij de ramingen rekening mee gehouden? Voor zover hier niet of slechts in beperkte mate rekening mee wordt gehouden, laat dat dan niet zien dat dergelijke ramingen van (zeer) beperkte waarde zijn

Het schriftelijk overleg bevat meerdere vragen over de verwachte budgettaire gevolgen van de voorstellen van de Commissie, waaronder vragen over de ramingen, de gehanteerde methodiek, de veronderstelde gedragseffecten en de vergelijking met de ramingen van Vleggeert en Van de Streek. Om de beantwoording van deze samenhangende vragen overzichtelijk te houden, heeft het kabinet ervoor gekozen deze gezamenlijk te beantwoorden in een bijlage bij dit schriftelijk overleg. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom verwezen naar deze bijlage.

De leden van de VVD-fractie lezen voorts dat voor budgettaire effecten, die voortvloeien uit maatregelen dekking zal worden gezocht binnen hetzelfde domein. Ondergraaft een lastenverlichting die wordt gedekt

---

[6] Brief inzake de strategische agenda staatssecretaris van Financiën, Kamerstuk 32 140, nr. 309.
[7] Stand van zaken uitvoering motie van de leden Inge van Dijk en Van Eijk over fiscale regelingen met hoge administratieve lasten inventariseren en concrete vereenvoudigingsvoorstellen uitwerken, Kamerstuk 32 140, nr. 297.

met een lastenverzwaring voor dezelfde doelgroep niet juist de hele doelstelling van de omnibus over belastingen?

Het kabinet geeft in de appreciatie van het voorstel aan dat de baten van het Omnibusvoorstel moeten worden afgezet tegen de kosten inclusief de dekking. Dat betekent volgens het kabinet niet dat dit het doel van het voorstel ondergraaft. Het voorstel beoogt niet de belastingdruk voor bedrijven te verlagen. De baten van het voorstel bestaan vooral uit het verminderen van administratieve lasten en het versterken van de interne markt door regels te vereenvoudigen en beter te harmoniseren.

Daarmee kunnen de maatregelen van de Omnibus ook bij budgettaire dekking binnen hetzelfde domein bijdragen aan de doelstellingen van het voorstel. Het kabinet wil hierbij de budgettaire effecten en de economische en administratieve effecten van de maatregelen in samenhang met elkaar bezien in de beoordeling of de maatregel meer oplevert dan deze kost. Daarbij zal specifiek gekeken worden of het geheel van de beoogde doelstellingen en positieve effecten, zoals het versterken van het concurrentievermogen, het aantrekken van (innovatieve) investeringen, en de verlaging van regeldruk en de daarmee gepaarde budgettaire effecten, opwegen tegen de effecten van de maatregelen die getroffen moeten worden voor de budgettaire dekking.

De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van IRR, MDR en FASTER dat het kabinet constateert dat de definitie van een pensioenfonds in het richtlijnvoorstel ruimer is dan wat Nederland als een pensioenfonds ziet. In welke gevallen zal als gevolg hiervan Nederland een vrijstelling aan buitenlandse pensioenfondsen moeten toekennen? Om welke (buitenlandse) rechtsvormen gaat het (voorbeelden van bijvoorbeeld Duitse of Canadese institutionele beleggers)?

In de voorgestelde Omnibus-aanpassing van de MDR wordt voor de definitie van een pensioeninstelling verwezen naar de IORP-richtlijn, verordening (EG) nr. 833/2004 en verordening (EG) nr. 987/2009. Als een buitenlandse pensioeninstelling voldoet aan de definitie uit deze richtlijn of verordeningen, komt deze op basis van dit voorstel in aanmerking voor een vrijstelling van dividendbelasting. Verschillende buitenlandse rechtsvormen zouden aan deze definitie kunnen voldoen. Het kabinet beschikt op dit moment niet over een uitputtende lijst van buitenlandse rechtsvormen die mogelijk in aanmerking komen voor de vrijstelling van dividendbelasting op basis van de definitie in het Omnibusvoorstel.

De leden van de VVD-fractie lezen de kritische kanttekening van het kabinet ten aanzien het beperkt blijven van de vrijstelling van bronbelasting tot situaties binnen de interne markt, maar hebben moeite dit te plaatsen in het licht van het voorstel voor de omnibus over belastingen. Zijn de voorgestelde vrijstellingen van bronbelasting in de voorstellen niet juist beperkt tot situaties binnen de interne markt? Bedoelt het kabinet hiermee aan te geven dat de voorgestelde kabinetsinzet is om het voorstel niet te verruimen?

Het kabinet is niet zozeer tegen verruiming binnen de interne markt maar verwijst naar mogelijke ongewenste uitstralingseffecten naar derde landen. Dit komt door de verhouding tussen het vrije verkeer van vestiging en het vrije verkeer van kapitaal. In beginsel mag op de interne markt het vrije verkeer van personen (vestiging), werknemers en diensten tussen lidstaten niet belemmerd worden. Hiernaast kent de EU ook het vrije verkeer van kapitaal wat, in beginsel, ook niet naar derde landen toe belemmerd mag worden.

De huidige MDR en IRR bevatten een deelnemingsdrempel voor de toepassing van de vrijstellingen: respectievelijk 10% en 25%. Daarmee zijn de richtlijnen gericht op betalingen tussen voldoende gelieerde ondernemingen. Het voorstel om deze deelnemingsdrempels te laten vervallen, verruimt het toepassingsbereik van de vrijstellingen. Hierdoor kunnen ook situaties binnen het vrije verkeer van kapitaal onder de reikwijdte komen. Omdat het vrije verkeer van kapitaal zich ook uitstrekt tot derde landen, bestaat het risico dat de voordelen van de richtlijnen niet uitsluitend binnen de interne markt neerslaan. Dit zou kunnen betekenen dat, in tegenstelling tot nu, ook een vrijstelling zou moeten gelden bij belangen van minder dan 5%.

Een versimpeld voorbeeld: wanneer een Nederlandse vennootschap dividend betaalt aan een vennootschap in een andere lidstaat die 2% van de aandelen in de Nederlandse vennootschap houdt dan mag Nederland onder het voorstel geen dividendbelasting worden geheven. Daarmee wordt de vrijstelling niet langer beperkt tot betalingen tussen gelieerde ondernemingen. Als een vergelijkbare situatie zich voordoet met een derde land, kan het vrije verkeer van kapitaal ertoe leiden dat ook die situatie onder de reikwijdte van de vrijstelling valt. Dit betekent dat Nederland ook dividend moet vrijstellen dat de interne markt verlaat. Dit is de reden voor de kanttekening van het kabinet.

Het kabinet geeft dus niet aan dat het voorstel niet zou moeten worden verruimd, maar dat daarbij rekening moet worden gehouden met de bredere reikwijdte van het vrije verkeer van kapitaal en dat daar voldoende waarborgen voor moeten worden ingeregeld om ongewenste uitstalingseffecten naar derde landen te voorkomen.

De leden van de VVD-fractie constateren dat de omnibus alleen bronbelastingen op rente, royalty's en rente adresseert. Bronheffingen, die enkele lidstaten heffen op grensoverschrijdende dienstenvergoedingen (advies-, engineering- en managementfees) blijven buiten beschouwing. Is het kabinet het met deze leden eens dat daarmee voor de Nederlandse dienstensector een belangrijke resterende bronbelastingfrictie binnen de interne markt dreigt te blijven bestaan? Is het kabinet voornemens om zich hard te maken voor het schrappen van ook deze bronbelasting?

Het kabinet erkent dat de werking van de Interne Markt op dit punt verbeterd kan worden. Aan de ene kant hebben de lidstaten soevereiniteit over de invulling van hun eigen nationale belastingwetgeving en bestaat er op dit moment alleen EU-regelgeving over bronheffingen op grensoverschrijdende dividend-, interest- en royaltybetalingen binnen de EU. Aan de andere kant is het belang voor Nederland van deze discussie beperkt, omdat Nederland met alle EU-landen een belastingverdrag heeft. Lidstaten die een dergelijke heffing hebben kunnen deze – voor zover het kabinet bekend – niet effectueren richting Nederland op grond van het toepasselijke belastingverdrag. Het Nederlandse verdragsbeleid in relatie tot andere EU-/EER-lidstaten is namelijk – conform het OESO-modelverdrag – dat inkomsten uit de genoemde diensten als ondernemingswinsten ter heffing worden toegewezen aan het land van de dienstverlener of het land van de vaste inrichting van waaruit deze diensten worden verricht.

De leden van de VVD-fractie lezen voorts dat het kabinet de vrijstelling wil afschermen tegen oneigenlijk gebruik en constructies die leiden tot belastingontwijking of -arbitrage. Ook deze opmerking kunnen deze leden niet goed plaatsen. Bevatten deze regelingen immers niet al antimisbruikbepalingen? In hoeverre heeft het kabinet rekening gehouden met het algemene Unierechtelijke antimisbruikleerstuk?

Het richtlijnvoorstel bevat een aantal antimisbruikvoorstellen. Zo wordt voorgesteld om in de IRR op te nemen dat lidstaten een bronheffing introduceren op betalingen naar derde landen waar de corresponderende rente of royalty niet in de heffing wordt betrokken of tegen een tarief van 0% en de ontvanger niet onderworpen is aan de wereldwijde minimumbelasting. Als een dergelijke heffing niet mogelijk is, bijvoorbeeld als gevolg van een bilateraal belastingverdrag, dan zou de lidstaat de aftrek van rente of royalty moeten weigeren. Daarnaast wordt de toepassing van de generieke antimisbruikmaatregel onder meer uitgebreid naar de IRR en MDR.

Daarmee laat het huidige voorstel volgens het kabinet nog te veel lacunes bestaan en is daarmee nog onvoldoende effectief. Ten aanzien van de dividendbelasting (MDR) kan het tussenschuiven van een EU-entiteit in een lidstaat zonder dividendbelasting effectief zijn voor betalingen aan partijen die geen recht hebben op een vrijstelling, zoals beleggingsfondsen en particulieren. Het is de vraag of je in deze situatie kunt spreken van misbruik en in hoeverre de generieke antimisbruikmaatregel en het Unierechtelijke antimisbruikleerstuk hierop aangrijpt.

Welke ‘fiscale optimalisatie’ heeft het kabinet in de inkomstenbelasting voor ogen?

Door de verruimingen in de MDR zal het in voorkomende situaties aantrekkelijk zijn voor belastingplichtigen om hun vermogen in een bv onder te brengen. Inkomen uit spaar- en beleggingsvermogen dat in een

bv wordt gehouden, wordt in beginsel onderworpen aan een gecombineerde belastingheffing van zowel inkomstenbelasting (box 2, bij vervreemding of uitkering van winst) als vennootschapsbelasting.

Door het Omnibusvoorstel wordt de deelnemingsvrijstelling uitgebreid naar inkomen uit beleggingsaandelen. Hiermee vervalt feitelijk, ten aanzien van het beleggingsinkomen, de vennootschapsbelastingcomponent. Beleggingen kunnen hiermee onbelast renderen totdat deze uit de bv aan de aandeelhouder worden uitgekeerd. Bij de aandeelhouder blijft dan, effectief, enkel de box 2-heffing over. In box 2 is het tarief, in 2026, 24,5% over inkomen tot € 68.843 per persoon en 31% voor zover het inkomen uitgaat boven € 68.843. Het tarief in box 3 is 36%. Ten opzichte van box 3 wordt dus zowel uitstel, tot het moment van uitkering, als een tariefvoordeel gerealiseerd.

Aangezien het voorstel van de Commissie kan zorgen voor een lagere heffing van vennootschapsbelasting op het niveau van de vennootschap, zal deze route in bepaalde situaties tot fiscale optimalisatie leiden voor belastingplichtigen met vermogen. Het Omnibusvoorstel bevat de mogelijkheid dat lidstaten maatregelen introduceren om deze arbitrage tegen te gaan maar laat de concrete invulling aan lidstaten.

Verschillen tussen box 2 en box 3, bijvoorbeeld, zijn met name gedreven door het door de wetgever gecreëerde verschil tussen die twee boxen: belastingheffing op basis van werkelijk gerealiseerd inkomen tegenover belastingheffing over forfaitair (fictief) inkomen en, op basis van het huidige wetsvoorstel dat bij de Eerste Kamer voorligt, nog niet gerealiseerd inkomen (vermogensaanwas). Zou het aanpassen van box 3 naar werkelijk rendement (vermogenswinst) niet juist passend flankerend beleid zijn in dezen?

Een belangrijk verschil tussen box 2 en (de huidige) box 3 is dat in box 3 belasting wordt geheven op basis van een forfaitair rendement (met tegenbewijs) en in box 2 het werkelijke rendement wordt belast. De prikkel voor box-arbitrage neemt met het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 af omdat in het voorstel, net als in box 2, belasting zal worden geheven over het werkelijke rendement. Hetzelfde geldt voor een volledige vermogenswinstbelasting in box 3.

Hoewel het gecombineerde tarief (vennootschapsbelasting en box 2) hoger is dan het tarief in box 3 kan de combinatie van vennootschapsbelasting en box 2 in voorkomende situaties aantrekkelijker blijven dan de heffing in box 3. De gecombineerde heffing van box 2 en vennootschapsbelasting kent namelijk een (vermogens)winstbelasting met fiscale faciliteiten waardoor de belastingheffing lager uit kan komen en kan worden uitgesteld.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de voorgestelde wijziging van artikel 5, lid 3, van de Interest- en Royaltyrichtlijn kan samenlopen met

bestaande Europese en nationale antimisbruikbepalingen. Deze leden vinden het van belang dat vereenvoudiging niet resulteert in nieuwe gevallen van dubbele belasting. Kan het kabinet uiteenzetten hoe wordt voorkomen dat toepassing van artikel 5, lid 3, van de Interest- en Royaltyrichtlijn leidt tot dubbele belasting indien reeds bronbelasting is geheven op grond van nationale of Unierechtelijke antimisbruikregels? Is het kabinet bereid zich in de onderhandelingen in te zetten voor expliciete anti-cumulatiebepalingen?

Het kabinet wil voornamelijk inzetten op duidelijkheid in de rangorde van de regelingen omdat dit in de praktijk tot discussie leidt. Het kabinet zal zich inzetten op het verkrijgen van deze duidelijkheid maar vindt een expliciete anticumulatiebepaling om dit moment niet noodzakelijk.

De leden van de VVD-fractie constateren dat een verplichte afschrijving ineens, in samenloop met de huidige beperking van verliesverrekening, tot gevolg kan hebben dat de regeling in de Nederlandse context niet altijd gunstiger uitwerkt dat reguliere afschrijving. De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet zal onderzoeken in hoeverre de regeling (directe kostenaftrek) kan worden ingepast in bestaande regelingen, zoals bijvoorbeeld vormgeving als willekeurige afschrijving. Deze leden juichen dit toe en zijn benieuwd naar de resultaten van dit onderzoek? Wordt er ook een rechtsvergelijking gemaakt?

Het kabinet zal in bredere context het fiscale innovatie-instrumentarium in de winstsfeer verkennen. Hierbij zal ook de Europese R&D-aftrek worden meegenomen en in hoeverre deze regeling het bestaand instrumentarium aan kan vullen en waar het bestaand instrumentarium aangepast kan worden om deze R&D-aftrek te implementeren.
De leden van de VVD-fractie vragen of de definitie van research and development volledig aansluit bij de huidige definitie binnen de WBSO. Is het kabinet voornemens om, mocht de definitie binnen de WBSO ruimer zijn, bij eventuele implementatie deze ruimere definitie te hanteren?

Het voorstel bevat een eigen definitie van het begrip ‘research and development’. De WBSO hanteert een nauwere definitie van 'speur en ontwikkelingswerk’ (S&O) om op een gerichte wijze R&D te stimuleren. Het idee hierachter is om een kern van essentiële S&O-activiteiten te stimuleren, waardoor de totale R&D-inzet van bedrijven toeneemt. In dit kader wordt verwezen naar de meest recente WBSO Jaarbrief 2027 waar onder meer een recent onderzoek van CBS en RVO wordt genoemd dat nader ingaat op de verschillen tussen de begrippen van R&D en S&O.[8] Over de exacte vormgeving van de voorgestelde R&D-investeringsaftrek zal nog onderhandeld worden door de lidstaten.

[8] Zie Kamerstuk 32 637, nr. 777 en:
https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2026/38/verschillen-tussen-research-development-en-speur-en-ontwikkelingswerk

De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet kritisch is ten aanzien van de voorgestelde wijzigingen in de ATAD-richtlijn, in het bijzonder omdat het voorstel zich te sterk zou richten op verbetering van de concurrentiepositie van het bedrijfsleven ten opzichte van het originele doel om belastingontwijking te bestrijden. Volgt uit het richtlijnvoorstel nu juist niet dat, zeker nu de wereldwijde minimumbelasting van kracht is, deze oorspronkelijke doelstelling achterhaald is en de huidige opzet van de ATAD-richtlijn juist leidt tot overkill en onnodige administratieve lasten? In hoeverre zou in die situatie moeten worden vastgehouden aan de oorspronkelijke doelstelling? Kan het kabinet aangeven welke Nederlandse fiscale regels zijn afgeschaft omdat de doelstelling achterhaald is? Hoe verhoudt dit zich, bijvoorbeeld, met het voortbestaan van de RVU-heffing?

Het kabinet is voorstander van een balans waarbij de concurrentiepositie van het bedrijfsleven wordt verbeterd en tegelijkertijd de effectieve slagkracht van de antimisbruikmaatregelen die onderdeel uitmaken van de ATAD-richtlijn wordt behouden. Dat betekent niet dat het kabinet zich niet kan inzetten voor het wegnemen van overlap tussen regels, met als doel om de administratieve lasten van belastingplichtigen te beperken. Een voorbeeld hiervan zijn de CFC-regels waar er een overlap kan zijn met de wereldwijde minimumbelasting. Wel zal het kabinet uiteraard hierbij tegelijkertijd oog houden voor het tegengaan van misbruik.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Europese Commissie bij haar voorstellen rekening houdt met de inmiddels ingevoerde wereldwijde minimumbelasting. Deze leden constateren dat meerdere ATAD-maatregelen oorspronkelijk zijn ontworpen in een periode waarin een dergelijk internationaal kader nog ontbrak. Kan het kabinet per ATAD-maatregel aangeven in hoeverre de invoering van de wereldwijde minimumbelasting de oorspronkelijke noodzaak, doelmatigheid en proportionaliteit van deze maatregel heeft gewijzigd?

In beginsel heeft de wereldwijde minimumbelasting andere doelstellingen en is de reikwijdte van de ATAD niet beperkt tot bedrijven met een wereldwijde omzet van meer dan € 750 miljoen. Een integrale toetsing in hoeverre de ATAD-maatregelen nog noodzakelijk, doelmatig of proportioneel zijn na invoering van de minimumbelasting is volgens het kabinet dan ook niet aan de orde.

Het kabinet is voorstander van gerichte uitzonderingen van ATAD-maatregelen wanneer er evidente overlap bestaat, zo steunt het kabinet de uitzondering voor Pijler 2-bedrijven van Model A van de CFC-maatregel. Bij de andere maatregelen is de overlap minder evident en ziet het kabinet ook geen reden voor uitzonderingen voor Pijler 2-bedrijven dan wel voor heroverweging van ATAD-maatregelen.

De leden van de VVD-fractie constateren dat het kabinet kritisch is op de voorgestelde wijzigingen in de generieke renteaftrekbeperking. Daarbij haalt het kabinet de meer gelijke fiscale behandeling van eigen vermogen

en vreemd vermogen aan. Kan het kabinet reflecteren op de doelmatigheid en doeltreffendheid van de maatregel voor die beleidsdoelstelling? Indien de maatregel beperkt doelmatig en/of doeltreffend is voor die beleidsdoelstelling, waarom houdt het kabinet dan hieraan vast?

In de brief aan uw kamer van 11 december 2024 heeft het kabinet de resultaten gepresenteerd van de monitoring van de effecten van de maatregelen die zijn genomen tegen belastingontwijking in de eerste en tweede EU-richtlijn antibelastingontwijking (ATAD1 en ATAD2) (Kamerstuk 25 087, nr. 343). Ook de effecten van de generieke renteaftrekbeperking zijn in deze brief meegenomen. Die maatregel beoogt belastingontwijking door renteaftrek te voorkomen. Met de maatregel wordt vooral ook gestreefd naar een meer gelijke fiscale behandeling van eigen vermogen en vreemd vermogen in de vennootschapsbelasting, met als doel de schokbestendigheid van de Nederlandse economie te verbeteren. Belastingplichtigen die geraakt worden door de generieke renteaftrekbeperking betalen minder rente en hebben minder vreemd vermogen dan belastingplichtigen die niet door die maatregel worden geraakt. Uit de effectmeting blijkt dat de generieke renteaftrekbeperking effectief belastingontwijking tegengaat doordat bedrijven minder winst hebben verplaatst via aftrek van rente. Daarnaast heeft de maatregel wel geleid tot een daling van het vreemd vermogen, maar ziet dit voornamelijk op interne leningen. Ten aanzien van de financieringsstructuur van de groep als geheel, die relevanter is voor de schokbestendigheid van ondernemingen, is de maatregel beperkt effectief. Gezien beide doelstellingen van de generieke renteaftrekbeperking acht het kabinet die maatregel doeltreffend en doelmatig.

Kan het kabinet voorts ingaan op de vraag of een meer gelijke behandeling van eigen en vreemd vermogen slechts zuiver kan worden nagestreefd als naast beperking van de aftrek (kostenkant) ook de inkomstenkant wordt vrijgesteld?

Het verstrekken van vreemd vermogen wordt vooral gedaan door banken. Deze zijn onderhevig aan regels in het kader van financiële stabiliteit. Voor de meeste bedrijven buiten de financiële sector zijn rente-inkomsten buiten de eigen groep geen belangrijk deel van de reële activiteiten. Daarnaast is met het doel om niet alleen grondslaguitholling door renteaftrek tegen te gaan, maar vooral ook om een meer gelijke fiscale behandeling van eigen vermogen en vreemd vermogen te bewerkstelligen, gekozen voor een robuuste implementatie van de generieke renteaftrekbeperking. Een ongelijke behandeling van eigen vermogen en vreemd vermogen doet zich voor doordat de aftrekbaarheid van rente de kosten van financiering met vreemd vermogen verlaagt en de vergoeding voor eigen vermogen fiscaal niet aftrekbaar is. Hierdoor bestaat er voor bedrijven een stimulans om ondernemingsactiviteiten met vreemd vermogen te financieren. Dit heeft negatieve gevolgen voor de schokbestendigheid van de Nederlandse economie. Het kabinet erkent

dat er ook nog andere verschillen bestaan tussen de fiscale behandeling van eigen en vreemd vermogen. Bijvoorbeeld dat onder bepaalde voorwaarden de vergoedingen die worden ontvangen op de vertrekking van eigen vermogen (dividenden) onbelast blijven vanwege de deelnemingsvrijstelling, terwijl vergoedingen die worden ontvangen op vreemd vermogen (renten) doorgaans belast zijn. Echter, in het licht van de schokbestendigheid van de Nederlandse economie zou het onbelast laten van rentebaten een averechts effect sorteren omdat er een nieuwe stimulans ontstaat om ondernemingsactiviteiten met vreemd vermogen te financieren.

Zou dit niet helemaal logisch zijn als deelnemingsdrempels in de IRR en MDR komen te vervallen?

Zoals hiervoor en in het BNC-fiche is opgemerkt, vervult de 5%-drempel nationaal mede een functie bij het onderscheid tussen beleggen en ondernemen. Het kabinet is ten aanzien hiervan op dit moment niet voornemens om onderscheid te maken tussen binnenlandse en buitenlandse verhoudingen. Het vervallen van deze drempel heeft daarom ook uitstralingseffecten naar het beleidsdoel van bestaande regelingen en zal een ingrijpende herziening zijn van de wijze waarop de huidige vennootschapsbelasting en uitvoeringspraktijk zijn vormgegeven. Het kabinet zal zich inzetten voor robuuste mogelijkheden waarmee zowel arbitrage als misbruik te bestrijden en de reikwijdte van de regeling te beperken tot waar deze voor bedoeld is, zodat de voordelen voor de interne markt zo min mogelijk ten koste gaan van de nationale belastinggrondslag of het nationale belastingstelsel. Hoewel Nederland zelf geen bronheffing op interest of royalty betalingen kent, ziet het kabinet hetzelfde arbitrageprobleem opdoemen in grensoverschrijdende situaties.

In hoeverre is de Nederlandse implementatie van de generieke renteaftrekbeperking budgettair gedreven?

De generieke renteaftrekbeperking heeft, samen met ander instrumentarium, als doel om misbruik tegen te gaan en excessieve financiering via vreemd vermogen te ontmoedigen. Dit blijven actuele en relevante overwegingen. Naast deze doelen beoordeelt het kabinet de voorstellen op hun budgettaire belang, gegeven het feit dat kosten ingepast moeten worden in het inkomstenkader.

De leden van de VVD-fractie lezen dat het voorstel beoogt de toepassing van de renteaftrekbeperking verder te harmoniseren binnen de Europese Unie. Deze leden constateren dat de Commissie tevens expliciet voorstelt nationale afwijkingen van het geharmoniseerde kader te beperken. Kan het kabinet aangeven welke onderdelen van de Nederlandse implementatie van de generieke renteaftrekbeperking momenteel verder gaan dan de voorgestelde geharmoniseerde minimumnormen?

Een aantal onderdelen van de Nederlandse implementatie van de generieke renteaftrekbeperking gaat verder dan de voorgestelde geharmoniseerde minimumnormen. Zo kent Nederland een drempel van €1 miljoen en 24,5% van de gecorrigeerde winst. In het Omnibusvoorstel worden verplicht drempels van €3 miljoen en 30% van de gecorrigeerde winst voorgeschreven, waarbij de €3 miljoen jaarlijks wordt geïndexeerd. Daarnaast wordt voorgesteld dat een belastingplichtige rente op een derdelening volledig in aftrek kan brengen en dat een belastingplichtige alle rente volledig in aftrek kan brengen als de EBITDA ten opzichte van het voorgaande jaar met 50% daalt. Verder mag alle rente op leningen die binnen 5 jaar na inwerkingtreding zijn aangegaan door bedrijven in de defensiesector in aftrek worden gebracht. Ook moet een lidstaat verplicht een groepsuitzondering invoeren en wordt de definitie van financiële ondernemingen uitgebreid. Op al deze onderdelen gaat de Nederlandse implementatie van de generieke renteaftrekbeperking verder dan de voorgestelde geharmoniseerde minimumnormen.

Verwacht het kabinet dat deze verschillen als gevolg van het omnibusvoorstel zullen verdwijnen?

Naar verwachting zullen de verschillen in ieder geval aanzienlijk verminderen omdat toegestane opties worden teruggebracht. Verder zullen, naar verwachting, de drempels van de generieke renteaftrekbeperking geüniformeerd worden, wat een significante gelijkschakeling zal betekenen. Aan de andere kant, is het kabinet voorstander om uitzonderingen ten aanzien van de generieke renteaftrekbeperking optioneel te houden, wat er wel toe kan leiden dat binnen de EU op beperkte mate enige verschillen blijven bestaan.

De leden van de VVD-fractie lezen kritiek van het kabinet op veel onderdelen van de voorgestelde wijzigingen in de generieke renteaftrekbeperking, onder meer op de uitzondering voor derdeleningen (leningen van een derde partij). Het kabinet heeft het daarbij voorts over 'grondslaguitholling' en 'winstverschuiving'. Kan het kabinet aangeven in hoeverre er sprake kan zijn van 'grondslaguitholling' en/of 'winstverschuiving' bij derdeleningen? Spelen deze begrippen niet juist (of uitsluitend) een rol bij groepsleningen? Zo nee, waarom niet?

In beginsel is het kabinet het ermee eens dat een lening die verstrekt is door een derde in beginsel niet tot grondslaguitholling en/of winstverschuiving zal leiden. Het kabinet verwacht echter dat het groepsbegrip, oftewel wanneer je als derde wordt aangemerkt, niet heel robuust is. Waardoor men de bedrijfsstructuur op een dusdanige manier vormgeeft om als derde aangemerkt te worden. Nederland heeft ervaringen dat het in de praktijk relatief simpel om niet als groepsentiteit aangemerkt te worden terwijl er wel degelijk een bepaalde mate van verbondenheid bestond.

De leden van de VVD-fractie lezen dat met een verhoging van de drempel naar 30 procent de meeste belastingplichtigen alle rente op

*derdenleningen al kunnen aftrekken. Kan het kabinet dit onderbouwen met cijfers? Voor welk type belastingplichtigen gaat dit niet op? Betreft dit bepaalde sectoren?***)**

Bij een verhoging van het drempelpercentage in de generieke renteaftrekbeperking naar 30% van de gecorrigeerde winst kunnen slechts ongeveer 4.500 belastingplichtigen niet hun volledige interne rentesaldo (interne rentekosten minus interne rentebaten) plus hun externe rentekosten aftrekken van hun belastinggrondslag. Dit zijn belastingplichtigen met hoge interne en/of externe rentekosten. Dit betreft met name multinationals en het grootbedrijf.

De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet positief is over de optionele uitzondering voor langlopende openbare-infrastructuurprojecten in relatie tot onder andere sociale en betaalbare huisvesting. Uit de praktijk van lidstaten én de tekst van het richtlijnvoorstel blijkt echter dat dit een 'verduidelijking' is van iets dat al was toegestaan onder de richtlijn. Kan het kabinet hierop reflecteren en aangeven waarom het telkens op eerdere vragen van de Kamer heeft geantwoord dat woningcorporaties niet onder de bestaande optionele uitzondering voor langlopende openbare-infrastructuurprojecten vielen? Indien er twijfel over kan bestaan, waarom heeft het kabinet dit dan niet aan de Europese Commissie gevraagd, zoals het kabinet dat bijvoorbeeld heeft gedaan voor overkill in de Nederlandse implementatie van de regels tegen hybridemismatches? De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet zal beoordelen welke route het meest passend is voor de woningmarkt en dat het daarbij zal bezien of een van de andere voorgestelde uitzonderingen, al dan niet in aangepaste vorm, een grotere en doelmatigere bijdrage kan leveren aan de woningmarkt en het investeringsklimaat. Welke routes worden verkend?

Het toenmalige kabinet heeft hierover wel contact gezocht met de diensten van de Commissie. In december 2017 is via het besloten State aid Wiki-portaal aan het directoraat-generaal Concurrentie (DG COMP) de vraag voorgelegd of sociale woningbouw onder het begrip 'langlopend openbaar-infrastructuurproject' als bedoeld in artikel 4, vierde lid, onderdeel b, ATAD kon worden gebracht. DG COMP heeft in februari 2018 geen uitsluitsel gegeven en aangegeven dat het aan de lidstaat zelf is om hierover een standpunt in te nemen, met inachtneming van de staatssteunregels. Daarnaast heeft er informeel overleg met DG COMP plaatsgevonden. Deze contacten hebben niet geleid tot een formeel standpunt van de Commissie over de reikwijdte van de richtlijnuitzondering.[9] Het toenmalige kabinet heeft de uitzondering aldus uitgelegd dat deze betrekking had op infrastructuur voor algemeen en gemeenschappelijk gebruik, zoals wegen, bruggen en tunnels, en niet op corporatiewoningen. Daarnaast bestond het risico dat een aanvullende fiscale tegemoetkoming, naast de reeds verleende compensatie voor DAEB-activiteiten, zou leiden tot overcompensatie en daarmee tot

[9] Kamerstukken I 2019/20, 35 241, J.

ongeoorloofde staatssteun. Het kabinet heeft destijds op grond van deze juridische beoordeling afgezien van toepassing van de uitzondering op woningcorporaties.[10]

Bij de implementatie van de generieke renteaftrekbeperking heeft het toenmalige kabinet beoordeeld dat activiteiten van woningcorporaties niet onder de uitzondering voor langlopende openbare-infrastructuurprojecten konden worden gebracht. Daarbij werd in het bijzonder gedacht aan algemene openbare infrastructuur, zoals wegen, bruggen en tunnels. Sindsdien is de Europese context voor betaalbare huisvesting gewijzigd. De Commissie onderkent dat de betaalbaarheid van huisvesting van groot belang is en heeft mede daarom de Europese kaders voor betaalbare huisvesting aanzienlijk verruimd, onder meer door de recente herziening van het DAEB-vrijstellingsbesluit. Daarnaast wordt in het Omnibusvoorstel voorgesteld om de bestaande uitzondering voor langlopende openbare-infrastructuurprojecten aan te passen tot langlopende projecten van algemeen belang, waarbij sociale en betaalbare huisvesting uitdrukkelijk wordt genoemd. Tegen deze gewijzigde Europese achtergrond kiest het kabinet er thans voor gebruik te maken van de uitzonderingsmogelijkheid voor woningcorporaties en hen gericht uit te zonderen van de generieke renteaftrekbeperking. Het kabinet heeft deze keuze uitgewerkt in de tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel Belastingplan 2027, die op 9 oktober 2026 aan uw Kamer is aangeboden. Voorgesteld wordt om woningcorporaties gericht uit te zonderen van de generieke renteaftrekbeperking door het saldo aan renten en de gecorrigeerde winst buiten aanmerking te laten voor zover deze toerekenbaar zijn aan de uitvoering van diensten van algemeen economisch belang (DAEB) door toegelaten instellingen als bedoeld in de Woningwet. Met deze afbakening wordt aangesloten bij de wettelijk omschreven taken van woningcorporaties. De voorgestelde maatregel is toegespitst op de DAEB-activiteiten van woningcorporaties. Daarmee draagt zij gericht bij aan hun investeringscapaciteit. Het kabinet is van mening dat de voorgestelde uitzondering op de generieke renteaftrekbeperking past binnen het DAEB-Vrijstellingsbesluit en daarmee kan worden toegepast zonder voorafgaande aanmelding en formele goedkeuring door de Europese Commissie.[11] Het kabinet verwacht dan ook geen problemen voor de inwerkingtreding van de voorgestelde maatregel per 1 januari 2028. Het is uiteindelijk aan de Europese Commissie om te beoordelen of de maatregel past binnen het DAEB-Vrijstellingsbesluit. Indien dit niet het geval, is sprake van onrechtmatige staatssteun. Gelet op de mogelijke financiële gevolgen van een latere terugvordering voor woningcorporaties acht het kabinet het derhalve van belang deze beoordeling vóór de inwerkingtreding ook met de diensten van de Commissie te bespreken. Dit overleg dient om eventuele resterende staatssteunrechtelijke onzekerheden vóór de

[10] Kamerstukken I 2018/19, 35 030, C, onderdeel 5 en Kamerstukken I 2019/20, 35 241, J.
[11] Besluit (EU) 2025/2630 van de Commissie van 16 december 2025, artikelen 3, 4, 5 en 7.

inwerkingtreding weg te nemen en het risico van terugvordering wegens ongeoorloofde staatssteun te voorkomen.[12] Daarom is dit juist in het belang van de woningcorporaties die gebruik willen maken van de uitzondering. Het kabinet hoopt nog voor het einde van dit kalenderjaar het KB te kunnen slaan na een gesprek met de EC dat op korte termijn zal plaatsvinden. Het informele overleg zal zo spoedig mogelijk plaatsvinden. Om deze zorgvuldigheid ook bij de inwerkingtreding te waarborgen, is gekozen voor een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Bij de indiening van de nota van wijziging was het informele overleg nog niet gevoerd en de staatssteunrechtelijke beoordeling nog niet afgerond.

Bij de vormgeving van de fiscale faciliteit voor woningcorporaties is ook de mogelijkheid van een bestedingsreserve betrokken. Het kabinet heeft de voorkeur gegeven aan een gerichte uitzondering op de generieke renteaftrekbeperking. Deze sluit aan bij de bestaande systematiek van de vennootschapsbelasting en grijpt rechtstreeks aan bij de financieringslasten van de DAEB-activiteiten van woningcorporaties. Een bestedingsreserve zou daarentegen een afzonderlijke fiscale regeling vergen, waarbij de vorming, aanwending en vrijval van de reserve moeten worden gevolgd en getoetst. De gekozen uitzondering is daarmee gerichter en naar verwachting beter uitvoerbaar.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de kabinetsinzet is om de drempels wel verplicht te maken, maar alle andere uitzonderingen (waaronder de groepsuitzondering) optioneel te laten zijn. Voorts constateren deze leden dat veel landen de groepsuitzondering wél hebben geïmplementeerd omdat zij onderkennen dat de aard van een onderneming (niet gedreven door fiscale motieven) met zich kan brengen dat zij soms zwaarder met vreemd vermogen zijn gefinancierd. In hoeverre zou het optioneel laten van de groepsuitzondering erin blijven resulteren dat Nederland ongelijke gevallen gelijk blijft behandelen ten nadele van het Nederlandse investerings- en vestigingsklimaat?

Het kabinet onderkent de voordelen van het harmoniseren van de drempels van de generieke renteaftrekbeperking. Tegelijkertijd vindt het kabinet het van belang dat lidstaten de ruimte behouden om de overige uitzonderingen, waaronder de groepsuitzondering, al dan niet toe te kunnen passen. Dit biedt lidstaten de mogelijkheid om de generieke renteaftrekbeperking in samenhang met hun nationale belastingstelsel vorm te geven. Zo heeft Nederland de generieke renteaftrekbeperking destijds onder andere strenger vormgegeven zodat andere specifieke renteaftrekbeperkingen afgeschaft konden worden.

Met deze inzet verwacht het kabinet dat het gelijktrekken van de drempels bijdraagt aan een gelijker Europees speelveld, terwijl het optioneel laten van de groepsuitzondering ervoor zorgt dat lidstaten de uitzonderingen kunnen vormgeven passend binnen hun nationale stelsel.

---

[12] Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015, artikel 16.

De leden van de VVD-fractie constateren dat onduidelijkheid lijkt te bestaan over de verhouding tussen de voorgestelde nieuwe bronbelastingregels en bestaande belastingverdragen. Rechtszekerheid voor grensoverschrijdend opererende ondernemingen achten deze leden van groot belang. Kan het kabinet nader ingaan op de verhouding tussen artikel 5, lid 3, van de Interest- en Royaltyrichtlijn en bestaande belastingverdragen? Kan deze bepaling volgens het kabinet ertoe leiden dat verdragsvoordelen feitelijk worden beperkt?

Het genoemde artikel ziet op een situatie waarbij een interest- of royaltybetaling vanuit de EU plaatsvindt naar een derde land alwaar geen winstbelasting geldt, of een tarief geldt van 0% voor de winstbelasting en de ontvanger niet onderworpen is aan de wereldwijde minimumbelasting. Het doel van deze voorgestelde bepaling is te voorkomen dat het schrappen van de bronbelasting gaat gelden voor betalingen die bij de ontvanger niet worden belast. De flankerende maatregel kan bestaan uit een bronheffing of een weigering van de aftrek. De onderliggende vraag is of een richtlijn de eventueel bestaande bilaterale belastingverdragen die gesloten zijn met bovengenoemde groep derde landen opzij kan zetten. Vanuit juridisch oogpunt is dit een complex vraagstuk waarbij verschillende perspectieven relevant zijn (volkenrecht, Unierecht en nationaal recht). Voor een uitvoerige en gedegen beschrijving van dit vraagstuk verwijst het kabinet naar onderstaand proefschrift[13]. Verder wil het kabinet verwijzen naar de discussie over het Unshell-voorstel waarbij bleek dat de Raad verdeeld was over het vraagstuk of een richtlijn kan doorwerken onder bilaterale belastingverdragen. Gegeven de verschillende opvattingen over dit onderwerp binnen de Raad ligt het – vanwege bestaande belastingverdragen van lidstaten met derde landen – niet in de lijn der verwachting dat dit punt gemakkelijk met unanimiteit zal worden aangenomen.

De leden van de VVD-fractie constateren dat artikel 16, zesde lid, van de Fiscale Arbitragerichtlijn, op grond waarvan lidstaten toegang tot de arbitrageprocedure kunnen ontzeggen indien er sancties zijn opgelegd in verband met gecorrigeerde inkomsten of gecorrigeerd vermogen, onveranderd blijft. Deze leden ontvangen ook signalen van burgers en bedrijfsleven dat er lidstaten zijn die om deze reden dergelijke sancties opleggen. Kan het kabinet hierop reflecteren en zich inzetten om deze uitzondering te beperken, bijvoorbeeld zoals Nederland dat heeft gedaan, zodat uitsluitend veroordelingen door de strafrechter voor deze uitzondering kwalificeren?

Het kabinet erkent dat er lidstaten zijn die een andere insteek hebben jegens het wegnemen van dubbele belasting en het bezien van de gehele positie van deze belastingbetalers. Het staat echter deze lidstaten vrij hoe zij hun belastingwetgeving opstellen en uitvoeren. Daarom is het van

---

[13] Zie Vergouwen, T. M. (2023). *The Effect of Directives Within the Area of Direct Taxation on the Interpretation and Application of Tax Treaties*. Kluwer Law International.

belang om de dialoog met deze landen blijven te voeren, zij het bilateraal of multilateraal in de OESO en de EU, om een ervoor te zorgen dat belastingbetalers niet als belastingschuldigen behandeld worden.

De leden van de VVD-fractie constateren dat artikel 16, zevende lid, van de Fiscale Arbitragerichtlijn, op grond waarvan lidstaten toegang tot de arbitrageprocedure kunnen ontzeggen indien er geen sprake is van dubbele belastingheffing, onveranderd blijft. Deze bepaling is ook overigens de aanleiding voor de eerste prejudiciële procedure (C-497/25, Maxima LT) over de Fiscale Arbitragerichtlijn, welke een onderlinge overlegprocedure tussen Nederland en Letland betrof. Is het kabinet het met de leden van de VVD-fractie eens dat deze uitzondering ertoe leidt dat lidstaten in strijd met de Unietrouw en goede verdragstrouw kunnen handelen door in situaties waarin zij geen belasting mogen heffen, dit wel te doen omdat de belastingplichtige de juiste verdeling van de heffingsbevoegdheid door toepassing van deze uitzondering niet kan afdwingen? Kan het kabinet zich inspannen om deze uitzondering, in lijn met het eigen Nederlandse beleid op dit punt, te schrappen uit de Fiscale Arbitragerichtlijn?

Het kabinet is voorstander van fiscale zekerheid voor burgers en bedrijven. Om die reden is er, in lijn met het nationale verdragsbeleid voor gekozen om de toegang tot de arbitrageprocedure te geven in de situatie dat sprake is van een verschil in verdragsinterpretatie en niet alleen bij dubbele belastingheffing. Het Nederlandse uitgangspunt is dat alle situaties waarin sprake is van een geschil over de toepassing of interpretatie van belastingverdragen voor arbitrage in aanmerking moeten kunnen komen, ook onder de Wet fiscale arbitrage. Evenwel biedt de Fiscale Arbitragerichtlijn de lidstaten de optie om (eenzijdig) de toegang tot arbitrage te weigeren in situaties waarin geen sprake is van dubbele belastingheffing. Het is aan het Hof om te oordelen of de optie die expliciet is opgenomen in de Fiscale Arbitragerichtlijn om eenzijdig toegang tot de arbitrage te weigeren in strijd komt met de goede verdragstrouw of het Unierecht. Het is niet aan het kabinet om vooruitlopend op rechterlijke beslissingen hierover uitspraken te doen. Om veranderingen, zoals het schrappen van de uitzondering, in de richtlijn op te nemen is unanieme instemming van de lidstaten vereist. Voor bepaalde lidstaten is deze uitzondering juist van belang en daarom is de kans klein dat de richtlijn op dit punt gewijzigd wordt.

De leden van de VVD-fractie zijn tevreden met een aantal voorstellen om knelpunten die volgen uit de Fiscale Arbitragerichtlijn op te lossen. Kan het kabinet aangeven waarom er niet voor is gekozen om de taaleis van artikel 3 van de Fiscale Arbitragerichtlijn aan te passen om de Engelse taal (de taal die hiervoor in de praktijk wordt gebruikt tussen veel lidstaten, behalve die lidstaten die een gemeenschappelijke taal hebben) altijd toe te staan? Kan het kabinet zich daarvoor inzetten in de onderhandelingen?

Gegeven het omvangrijke Omnibusvoorstel, heeft de Commissie ervoor gekozen om t.a.v. de Fiscale Arbitragerichtlijn bij voorkeur niet

controversiële aanpassingen voor te stellen. De taaleis is voor enkele lidstaten van cruciaal belang om zo te verzekeren dat de overheid in haar eigen taal mag en kan blijven communiceren. Overigens heeft het kabinet geen signalen ontvangen dat er hierdoor praktische problemen zijn gerezen bij de toepassing van de Fiscale Arbitragerichtlijn /Wet fiscale arbitrage. Het kabinet merk daarbij op dat het merendeel van lidstaten indiening wel in de Engelse taal toestaat.

Kan het kabinet voorts aangeven in hoeverre de wijziging van artikel 4, lid 3, van de Fiscale Arbitragerichtlijn belastingplichtigen helpt?

In de praktijk kan het, helaas, voorkomen dat na een eerste uitwisseling van posities tussen de bevoegde autoriteiten reeds duidelijk is dat geen overeenstemming kan worden bereikt. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer verschil van inzicht bestaat over de interpretatie van een specifiek verdragsartikel. Het is inefficiënt en ook niet wenselijk vanuit het oogpunt van fiscale zekerheid om in die situaties louter om formele reden wachten totdat de termijn van artikel 4, lid 1 van de Fiscale Arbitragerichtlijn is verlopen alvorens een belanghebbende kan verzoeken om arbitrage.

Is niet juist het probleem van die bepaling dat er overeenstemming moet zijn tussen de lidstaten over het feit dat ze er niet met elkaar uitkomen?

De huidige tekst van artikel 4, lid 3 van de Fiscale Arbitragerichtlijn kan worden geïnterpreteerd dat pas na het verlopen van de termijn de bevoegde autoriteiten de belanghebbende moeten notificeren dat zij geen overeenstemming hebben bereikt en dat de belastingplichtige het recht heeft om arbitrage te verzoeken. Dit ongeacht of de bevoegde autoriteiten reeds eerder hebben geconcludeerd dat geen overeenstemming bereikt kan worden. De voorgestelde wijziging van lid 3 poogt te verduidelijken dat ook vóór het verlopen van deze termijn de bevoegde autoriteiten de belanghebbenden reeds kunnen notificeren. Weliswaar is onder deze nieuwe versie hierover overeenstemming vereist tussen de bevoegde autoriteiten, maar de wijziging maakt wel expliciet duidelijk dat een arbitrageprocedure ook eerder kan worden geïnitieerd. Kortom, een welkome verduidelijking voor de uitvoeringspraktijk.

Zou het niet meer voor de hand liggen om deze bevoegdheid neer te leggen bij één van de lidstaten, met dien verstande dat de lidstaat die daar een beroep op doet geen beroep kan doen op een uitzondering op grond waarvan toegang tot de arbitrageprocedure kan worden ontzegd?

Onder de Fiscale Arbitragerichtlijn kan de arbitrageprocedure alleen worden geïnitieerd indien na verloop van de tweejaarstermijn (of waar van toepassing, de driejaarstermijn) de betrokken bevoegde autoriteiten geen overeenstemming hebben bereikt. Het past niet in de structuur van de richtlijn dat één van de betrokken bevoegde autoriteiten eenzijdig kan besluiten om ook voor het verlopen van deze termijn de belanghebbende reeds over de afwezigheid van overeenstemming te informeren en dat hij

het recht heeft om te verzoeken tot het opstarten van een arbitrageprocedure.

De leden van de VVD-fractie ondersteunen de inzet van het kabinet om een comité op te zetten voor een uniforme toepassing van bepalingen uit de richtlijnen. Kan het kabinet aangeven of er al (publieke) reacties van lidstaten bekend zijn, en zo ja, wat de strekking is van die reacties?

Voor zover het kabinet kan nagaan zijn er nog geen reacties bekend van andere lidstaten over dit punt.

De leden van de VVD-fractie constateren dat advocaat-generaal Kokott in haar conclusie van 22 mei 2025 bij de zaak Commissie t. België (C-524/23), concludeerde dat de ATAD juist niet kon worden gebaseerd op artikel 115 VWEU. Wat is de appreciatie van het kabinet van de conclusie van deze gezaghebbende advocaat-generaal? Kan daarbij inhoudelijk worden ingegaan op overwegingen 26 tot en met 31 van de conclusie?

Het kabinet deelt de conclusie van advocaat-generaal Kokott ten aanzien van de rechtsbasis van de ATAD niet. Evenmin kan het kabinet zich vinden in de inzichten van de advocaat-generaal zoals naar voren gebracht in de punten 26 t/m 31 van de conclusie. Nederland heeft ingestemd met de ATAD die zoals bekend bij unanimiteit tot stand is gekomen en de redenen voor de totstandkoming zoals uiteengezet in de preambule van de richtlijn rechtvaardigen een gebruik van artikel 115 VWEU als rechtsbasis.

De leden van de VVD-fractie lezen op het punt van de financiële consequenties voor de rijksoverheid en/of medeoverheden dat de eerste schattingen van het kabinet van de budgettaire derving behorende bij i) de voorgestelde aanpassingen in de MDR (€2-€2,5 miljard per jaar), ii) de voorgestelde aanpassingen in de ATAD-renteaftrekbeperking (€1,5-€2 miljard per jaar) en iii) de voorgestelde R&D investeringsaftrek (€50-€200 miljoen per jaar). Kan het kabinet onderbouwen waarop deze schattingen zijn gebaseerd? Kan het kabinet daarnaast ook aangeven of en, zo ja, in hoeverre, rekening is gehouden met de indirecte budgettaire gevolgen van deze maatregelen, zoals i) besparing op uitvoeringskosten bij de Belastingdienst, ii) toegenomen vennootschapsbelastingopbrengsten door op de winst drukkende compliancekosten, iii) toegenomen vennootschapsbelastingopbrengsten door investeringen in Nederland (zowel bij het grootbedrijf als het mkb, inclusief de toeleveringsketen) en iv) toegenomen loonbelasting en sociale zekerheidspremies als gevolg van de toegenomen werkgelegenheid? Is het kabinet het met de leden van de VVD-fractie eens dat dergelijke directe en indirecte positieve effecten ook moeten worden meegenomen bij beleidskeuzes?

Het schriftelijk overleg bevat meerdere vragen over de verwachte budgettaire gevolgen van de voorstellen van de Commissie, waaronder vragen over de ramingen, de gehanteerde methodiek, de veronderstelde

gedragseffecten en de vergelijking met de ramingen van Vleggeert en Van de Streek. Om de beantwoording van deze samenhangende vragen overzichtelijk te houden, heeft het kabinet ervoor gekozen deze gezamenlijk te beantwoorden in een bijlage bij dit schriftelijk overleg. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom verwezen naar deze bijlage.

De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van de financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger dat het moeilijk is voor het kabinet om de financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor het bedrijfsleven en burgers zoals die zijn opgenomen in het voorstel te vertalen naar de Nederlandse context. Kan het kabinet aangeven waarin die moeilijkheid is gelegen? Hoe berekent het kabinet dit normaal gesproken bij fiscale wetsvoorstellen en waarom kan die methodiek niet worden toegepast op het omnibusvoorstel? Normaal gesproken worden regeldrukgevolgen van voorgenomen wet- en regelgeving in kaart gebracht volgens het Handboek Meting Regeldrukkosten 2026[14].

Het kabinet kan op basis van het *impact assessment* geen inschatting maken in hoeverre de kostenbesparingen die de Commissie op Europees niveau heeft berekend toe te wijzen zijn aan Nederland. De Commissie heeft de effecten op EU-niveau geraamd en er bestaat geen verdeelsleutel om deze naar lidstaten te vertalen. Hierbij is deze verdeling van vele factoren afhankelijk waardoor het kabinet zich niet durft te wagen aan een eigen inschatting.

Normaal gesproken worden regeldrukgevolgen van voorgenomen wet- en regelgeving in kaart gebracht volgens het Handboek Meting Regeldrukkosten 2026[15]. In het geval van het Omnibusvoorstel worden Nederlandse bedrijven in andere lidstaten regelmatig geconfronteerd met langdurige en kostbare procedures om een vrijstelling van bronbelasting te verkrijgen. Het voorstel neemt deze administratieve lasten voor een belangrijk deel weg. Het is niet mogelijk de omvang van deze regeldrukvermindering voor Nederlandse ondernemingen nader te kwantificeren omdat deze juist in andere lidstaten gerealiseerd wordt.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de financiële consequenties voor overheden (derving) ten goede komen aan het bedrijfsleven en dat het gaat om een directe lastenverlichting voor Nederlandse belastingplichtigen. Kan het kabinet in een overzicht weergeven met hoeveel de lasten van het bedrijfsleven zijn verhoogd sinds de implementatie van de ATAD-richtlijn (ook op basis van nationale koppen en unilaterale wet- en regelgeving) en met hoeveel het richtlijnvoorstel de lasten weer zou verlagen, inclusief een totaal?

---

[15] Handboek Meting Regeldrukkosten 2026 | Regeldrukmonitor

De leden van de VVD-fractie vragen wat de beleidsmatige lasten ontwikkeling is geweest voor bedrijven in de periode sinds de implementatie van de ATAD-richtlijn in 2019 en hoeveel deze met het Omnibusvoorstel zouden worden verlaagd. Na 2019 zijn de beleidsmatige lasten voor bedrijven tot en met 2026 met in totaal €12,6 miljard gestegen. Dit gaat om vooraf geraamde effecten, op basis van inzichten en omstandigheden zoals die golden bij invoering van de betreffende maatregelen. Deze inzichten en omstandigheden veranderen uiteraard ook weer met de tijd. Dit maakt dat het optellen van jaarlijkse mutaties over een lange tijdshorizon niet geheel zuiver is en het genoemde bedrag dus vooral als indicatief geïnterpreteerd moet worden. Een aantal grote maatregelen die hieraan ten grondslag liggen zijn aanpassingen in de werkgeverspremies, het beperken van de verliesverrekening, de aanscherping van de earningsstripping, aanpassingen van de vpb-tarieven, afbouw van de zelfstandigenaftrek en het afschaffen van de doelmatigheidsmarge gebruikelijk loon. De lastenontwikkeling door het Omnibusvoorstel is afhankelijk van de definitieve vormgeving van het voorstel.

Het kabinet heeft op basis van de huidige inschattingen een raming gemaakt van de jaarlijkse budgettaire derving als gevolg van het Omnibusvoorstel. In welke mate deze maatregelen per saldo tot een beleidsmatige lastenverlichting voor bedrijven leiden, is afhankelijk van de keuze voor de bijbehorende dekkingsmaatregelen. Waarbij dekking plaatsvindt binnen het eigen domein.

Voor het totaal waarmee de lasten zouden worden verlaagd, wordt verwezen naar de bijlage.

De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet nog niet duidelijk heeft in hoeverre het voorstel de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven ten opzichte van andere Europese bedrijven beïnvloedt. Is het kabinet het met de leden van de VVD-fractie eens dat de huidige Nederlandse koppen op bestaande richtlijnen Nederlandse bedrijven op een achterstandspositie brengt ten opzichte van andere Europese bedrijven? Is het introduceren van verplichte regels, zoals bijvoorbeeld wordt voorgesteld bij de generieke renteaftrekbeperking, dan niet juist een manier om die achterstandspositie ongedaan te maken, en om vervolgens te kijken hoe Nederland nog specifiek beleid zou kunnen voeren om de Nederlandse concurrentiepositie sterker te maken?

Het is de ambitie van het kabinet om onnodige nationale koppen op Europese regels te schrappen om zo een gelijk speelveld te waarborgen. Het harmoniseren van de drempels in generieke renteaftrekbeperking, de €3 miljoen en 30% van de gecorrigeerde winst-drempel, draagt bij aan een Europees gelijk speelveld en daarmee aan het vestigingsklimaat. Verder specifiek beleid om de Nederlandse concurrentiepositie te versterken zal bezien worden bij eventuele implementatiekeuzes in het uiteindelijke het Omnibusvoorstel maar zijn nu nog niet aan de orde.

De leden van de VVD-fractie lezen dat een belangrijk doel van het omnibusvoorstel is om verschillen tussen lidstaten te verminderen en administratieve lasten terug te dringen. Zij constateren dat Nederland op verschillende onderdelen verder is gegaan dan wat Europese richtlijnen vereisen. Kan het kabinet per onderdeel van de Omnibusrichtlijn aangeven welke Nederlandse nationale koppen of aanvullende implementatiemaatregelen momenteel gelden boven op de Europese minimumeisen? Is het kabinet bereid deze, waar zij niet langer noodzakelijk zijn, actief te heroverwegen?

Op een aantal onderdelen heeft Nederland de ATAD strenger geïmplementeerd dan wat wordt voorgeschreven door de richtlijn. Met betrekking tot de generieke renteaftrekbeperking gelden in Nederland lagere drempels. Een belastingplichtige mag maximaal €1 miljoen of 24,5% van de gecorrigeerde winst in aftrek brengen, terwijl de richtlijn € 3 miljoen en 30% van de gecorrigeerde winst voorschrijft. Als deze drempels verplicht worden, dan zal Nederland deze drempels ophogen. Bij de generieke renteaftrekbeperking kunnen ook het ontbreken van de groepsuitzondering, de uitzondering voor zelfstandige entiteiten en de eerbiedigende werking voor bestaande leningen worden genoemd. Ten aanzien van de CFC-maatregel heeft Nederland zowel naast de bestaande toepassing van het arm's lengthbeginsel (model B) een regeling geïntroduceerd gebaseerd op model A. Bij ATAD2 zijn onder meer de ruimere toepassing van de secundaire regel en het uniforme gelieerdheidspercentage van 25% relevant. Het kabinet ziet geen aanleiding om deze overige keuzes op dit moment aan te passen.

De leden van de VVD-fractie lezen in het richtlijnvoorstel een delegatiegrondslag voor de Fiscale Arbitragerichtlijn. Kan het kabinet bevestigen dat deze bevoegdheid uitsluitend het verduidelijken en/of het waarborgen van de effectieve toepassing inhoudt en niet verder gaat?

Het kabinet kan bevestigen dat het voorgestelde artikel 19a uitsluitend ziet op verduidelijking en/of waarborgen van de effectieve toepassing. Deze delegatiegrondslag maakt het mogelijk om verbeteringen van de effectieve werking en uniforme toepassing van Fiscale Arbitragerichtlijn binnen de EU eenvoudig te realiseren.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Commissie de regels inzake geïmporteerde hybridemismatches wil schrappen vanwege complexiteit en beperkte effectiviteit. Zij constateren tevens dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen de implementatie van ATAD 2 in de verschillende lidstaten. Kan het kabinet aangeven op welke onderdelen Nederland de ATAD 2-richtlijn momenteel strenger heeft geïmplementeerd dan strikt noodzakelijk op grond van de richtlijn? Is het kabinet bereid deze onderdelen, in lijn met de doelstellingen van het omnibusvoorstel, kritisch tegen het licht te houden? Kan het kabinet een overzicht verstrekken van de voorziene evaluaties van de Nederlandse implementatie van de verschillende richtlijnen?

Nederland heeft ATAD2 strenger geïmplementeerd wat betreft de beoordeling of sprake is van gelieerdheid. Hieruit volgt dat in Nederland eerder sprake kan zijn van gelieerdheid dan strikt genomen uit de richtlijn volgt. Het kabinet ziet geen aanleiding om dit aan te passen. Het kabinet is geen voorstander om de regelgeving ten aanzien van geïmporteerde hybridemismatches te vereenvoudigen. Verder behoudt de Commissie na implementatie het recht voor om de nationale implementatie te beoordelen. In theorie kan de Commissie terugkomen op elk gedane implementatie van EU-wetgeving. Daarom is het niet mogelijk om een lijst van voorzienbare evaluaties op te stellen.

De leden van de VVD-fractie constateren dat onder het kopje 'constitutionele toets' is opgenomen 'niet van toepassing'. Kan het kabinet aangeven waarom het van oordeel is dat er geen constitutionele toets van toepassing is? Speelt bij belastingwetgeving het fiscale legaliteitsbeginsel van artikel 104 van de Grondwet geen rol? Kan het kabinet aangeven waarom voor wat betreft de Fiscale Arbitragerichtlijn niet is getoetst aan het recht op een eerlijk proces zoals is neergelegd in artikel 17 van de Grondwet? Loopt er immers niet een zaak bij het Hof van Justitie van de Europese Unie over de Fiscale Arbitragerichtlijn, die mede ziet op dat recht (maar dan uit het Handvest voor de grondrechten van de Europese Unie) (C-497/25, Maxima LT)?

Het kopje constitutionele toets ziet op de vraag of deze toets nodig is voor de voorgestelde richtlijnaanpassingen. Dat is niet het geval. Hetzelfde antwoord geldt voor de vraag of de Fiscale Arbitragerichtlijn getoetst moet worden aan het recht op een eerlijk proces. Deze richtlijn voorziet in een verbetering van de termijnen en de te volgen procedures voor een overlegprocedure en, als nodig, de opvolgende arbitragezaak. Echter, de Fiscale Arbitragerichtlijn ziet niet op inhoudelijke interpretatie zoals, toegang tot het belastingverdrag. Verder is het niet aan het kabinet om vooruitlopend op rechterlijke beslissingen inhoudelijke uitspraken te doen.

De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van de implicatie voor de handhaving op het terrein van IRR, MDR en FASTER dat het kabinet het complex acht dat dividenden vanuit en naar EU-landen bij belangen van minder dan vijf procent worden vrijgesteld, terwijl dividenden bij belangen van minder dan vijf procent binnen Nederland wel worden belast. Is het kabinet het met de leden van de VVD-fractie eens dat het daarom dat onderscheid niet zou moeten maken en dat dezelfde regel ook zou moeten worden toegepast in binnenlandse verhoudingen, bijvoorbeeld zoals dat al gebeurt bij fusies en splitsingen?

Zoals in het BNC-fiche is opgemerkt, vervult de 5%-drempel nationaal mede een functie bij het onderscheid tussen beleggen en ondernemen.[16] Dit onderscheid is relevant voor zeer veel regelingen. Er zal opnieuw naar deze regelingen gekeken moeten worden en zal daarbij onder meer

[16] Kamerstuk 22 112, nr. 4421, p. 12.

moeten worden beoordeeld of deze grens kan blijven bestaan. Daarbij geldt dat het kabinet ten aanzien van de 5%-drempel op dit moment niet voornemens is om onderscheid te maken tussen binnenlandse en buitenlandse verhoudingen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Europese Commissie een anti-procyclische maatregel voorstelt waardoor ondernemingen bij een sterke terugval van de EBITDA volledige renteaftrek behouden. Deze leden zien dat dit juist in economisch moeilijke tijden relevant kan zijn voor investeringen en continuïteit van ondernemingen. Hoe beoordeelt het kabinet de voorgestelde anti-procyclische maatregel waarbij volledige renteaftrek mogelijk blijft indien de EBITDA met ten minste 50% daalt ten opzichte van het voorgaande jaar?

De huidige generieke renteaftrekbeperking kent een regeling waarmee renten die in aanmerking komen voor renteaftrek, maar niet kunnen worden afgetrokken vanwege de drempels in de generieke renteaftrekbeperking, kunnen worden voortgewenteld. Belastingplichtigen kunnen daarmee renten die niet in aftrek zijn gekomen alsnog in aftrek brengen in een jaar waarin er onder de generieke renteaftrekbeperking ruimte bestaat. Deze regeling is onbeperkt in de tijd. Het kabinet ziet daarom vooralsnog geen reden voor aanvullende anti-procyclische regelingen. Bovendien is het treffen anti-cyclische maatregelen effectiever op macro-economisch niveau dan op bedrijfsniveau. Te meer omdat het kabinet vindt dat de daling van 50% van het bedrijfsresultaat een nogal grove benadering is om iets te zeggen over de staat van een bedrijf. Zo kan een operationeel verlieslatend bedrijf bijvoorbeeld onroerend goed verkopen waardoor het resultaat niet 50% daalt. Of kan een zeer goed lopend bedrijf (een deel van) de winstgevende activiteiten overdragen waarna in het jaar erna plotseling een grote daling van het resultaat te zien is zonder dat het slecht gaat met het bedrijf. Met andere woorden, de daling van 50% is niet in iedere situatie een goede noch een robuuste weerspiegeling van hoe de belastingplichtige ervoor staat.

Kan het kabinet inzicht geven in de mogelijke effecten voor Nederlandse ondernemingen?

Het schriftelijk overleg bevat meerdere vragen over de verwachte budgettaire gevolgen van de voorstellen van de Commissie, waaronder vragen over de ramingen, de gehanteerde methodiek, de veronderstelde gedragseffecten en de vergelijking met de ramingen van Vleggeert en Van de Streek. Om de beantwoording van deze samenhangende vragen overzichtelijk te houden, heeft het kabinet ervoor gekozen deze gezamenlijk te beantwoorden in een bijlage bij dit schriftelijk overleg. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom verwezen naar deze bijlage.

De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet de voorgestelde wijzigingen in de generieke renteaftrekbeperking complex acht en hier

problemen in de uitvoering voorziet. Kan het kabinet aangeven waarom er een zorg bestaat tussen leningen binnen de groep en derdeleningen?
De voorgestelde wijzigingen van de generieke renteaftrekbeperking introduceren verschillende uitzonderingscategorieën. De introductie van uitzonderingen in de maatregel verhoogt de complexiteit van de regeling in zijn geheel. Dit bemoeilijkt de handhaving en het toezicht door de belastingdienst. Specifiek voor de groepsuitzondering en de uitzondering derdeleningen geldt dat er begrippen worden geïntroduceerd, zoals “groep” en “eigen activiteiten” die zullen leiden tot afbakeningsdiscussies.

Belastingplichtigen hebben toch een documentatieverplichting voor verrekenprijzen op grond van artikel 8b, derde lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting en grotere belastingplichtigen moeten toch een lokaal dossier en een groepsdossier voorhanden hebben? In zoverre kan de Belastingdienst toch al beschikken over de relevante informatie?

Ja, met ingang van 1 januari 2016 zijn nieuwe gestandaardiseerde documentatieverplichtingen in de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 opgenomen voor multinationale groepen over de verrekenprijzen die zij binnen het concern hanteren. Deze nieuwe documentatieverplichtingen zien op het opstellen – en waar nodig verstrekken – van een landenrapport, een groepsdossier en een lokaal dossier. Met deze nieuwe documentatieverplichtingen implementeert Nederland voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016, de uitkomst van actiepunt 13 van het BEPS-project in opdracht van de G20.

Bij een transactie tussen entiteiten binnen hetzelfde concern (een gelieerde transactie) is een belastingplichtige verplicht de voorwaarden (inclusief de prijs) te onderbouwen met verrekenprijsdocumentatie. Deze voorwaarden moeten voldoen aan het zakelijkheidsvereiste uit artikel 8b van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. De Belastingdienst kan derhalve (weliswaar) beschikken over deze verrekenprijsdocumentatie, maar dient vervolgens te beoordelen of de voorwaarden van de transacties waarop deze informatie ziet, voldoen aan het zakelijkheidsvereiste.

Kan het kabinet toelichting welk risico op belastingontwijking het precies ziet en hoe dit risico de druk op de uitvoering verhoogt?

De introductie van uitzonderingscategorieën kan misbruik in de hand werken. In het bijzonder ten aanzien van de uitzondering voor derdeleningen en de groepsuitzondering ziet het kabinet aanknopingspunten voor fiscale planning. Nederland heeft namelijk ervaringen dat het groepsbegrip, waar de groepsuitzondering en de uitzondering voor derdeleningen op gebaseerd zijn, niet direct een heel robuust begrip is. Het bleek in de praktijk relatief simpel om niet als groepsentiteit aangemerkt te worden terwijl er wel degelijk een bepaalde mate van verbondenheid bestond.

Zou het instellen van een comité, zoals dit het kabinet voorstaat, voor de eenduidige uitlegging van richtlijnbegrippen de zorg van het kabinet over de interpretatie van definities zoals sociale woningen, woningcorporatie en defensie niet (kunnen) wegnemen?

Het kabinet vindt het belangrijk om fragmentatie van maatregelen in de EU te voorkomen. Het kabinet zal daarom in de onderhandelingen oproepen tot het opzetten van een comité, dat bij voorkeur bindende duiding geeft aan begrippen uit en toepassing van de richtlijn. Het doel van voorgestelde comité is met name om een uniforme toepassing van richtlijnen te bewaken. Het comité kan ook bijdragen aan het voorkomen van interpretatiediscussies in Nederland. Naar verwachting zal de Belastingdienst echter nog altijd worden geconfronteerd met (binnenlandse) situaties, waar het comité (nog) geen uitspraak over heeft gedaan.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de voorgestelde aanpassing van de CFC-maatregel complexiteit verhogend werkt, doordat per dochteronderneming gekeken moet worden naar de belastingdruk. Welk type bedrijven hebben last van deze complexiteit?

De CFC-maatregel beoogt winsten van laagbelaste dochterondernemingen (de controlled foreign company, CFC) te belasten bij de moederonderneming. Hiervoor kent ATAD twee modellen. Model A belast passieve inkomens (zoals rente, royalty's, dividenden) van een laagbelaste buitenlandse entiteit direct bij de moederonderneming. Model B belast winst bij de moederonderneming die, door verrekenprijzen, (onterecht) aan een laagbelaste dochteronderneming is toegewezen. Nederland heeft bij de implementatie van de CFC-maatregel er voor gekozen om naast de bestaande toepassing van het arm's-lengthbeginsel (model B) een regeling te introduceren gebaseerd op Model A.[17] Voorwaarde voor toepassing van deze maatregel is onder meer dat de CFC is gevestigd in een staat die lichamen niet of naar een tarief van minder dan 9% onderwerpt aan een belasting naar de winst of in een staat die is opgenomen op de EU-lijst van niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden. In het geval de verplichte toepassing van Model A uit het Omnibusvoorstel ertoe zou leiden dat niet meer kan worden aangesloten bij een lijst van jurisdicties, dan heeft dat tot gevolg dat belastingplichtigen voortaan voor iedere buitenlandse deelneming jaarlijks individueel moeten beoordelen of feitelijk sprake is van een gecontroleerd lichaam en zo ja, of dat lichaam effectief laagbelast is. Deze feitelijke beoordeling werkt complexiteit verhogend voor zowel belastingplichtigen als Belastingdienst. Vanwege de inkomenscategorieën waarop de CFC-maatregel is gericht, te weten passieve inkomens, zal de maatregel in dat geval met name effect hebben op buitenlandse vennootschappen die binnen concern financierings- of houdsteractiviteiten verrichten. Het kabinet zet in op een vermindering van deze complexiteit door in ieder geval gebruik te kunnen blijven

[17] Artikel 13ab Wet Vpb 1969.

maken van een lijst van jurisdicties. Tegelijkertijd geldt dat in het Omnibusvoorstel binnen Model A uitzonderingen zijn voorgesteld voor bedrijven die onder de minimumbelasting[18] vallen en voor mkb-ondernemingen. Het kabinet merkt volledigheidshalve op dat de bestaande uitzonderingen, zoals bijvoorbeeld voor CFC's die een wezenlijke economische activiteit uitvoeren, in beginsel behouden blijven.

Hebben ondernemingen die vallen onder de wereldwijde minimumbelasting deze informatie niet al voorhanden?

In het Omnibusvoorstel wordt, zoals hiervoor aangegeven, voorgesteld om binnen model A een uitzondering op te nemen voor bedrijven die onder de minimumbelasting vallen. Het kabinet steunt dit voorstel en heeft in het BNC-fiche opgemerkt dat het belangrijk is om overlap tussen de minimumbelasting en de CFC-regels weg te nemen om zo de administratieve lasten te beperken.[19] Het gaat overigens volgens het kabinet niet om het voorhanden hebben van de benodigde informatie, maar om het uitvoeren van een verschillende berekening voor een vergelijkbaar doel. Beide regels hanteren verschillende uitgangspunten, berekeningen en voorwaarden. De berekeningsmaatstaf voor de effectieve belastingdruk voor de toepassing van de minimumbelasting wijkt op punten af van de maatstaf voor de toepassing van de CFC-maatregel. Zo wordt voor de toepassing van de minimumbelasting per groepsentiteit de winst en de verschuldigde belasting volgens de commerciële jaarrekening tot uitgangspunt genomen voor de bepaling van de effectieve belastingdruk per jurisdictie. Bij de CFC-regel – ingeval het Omnibusvoorstel ertoe zou leiden dat voor de CFC-maatregel niet langer kan worden aangesloten bij een lijst van jurisdicties – moet de daadwerkelijk betaalde belasting op het passieve inkomen van de CFC worden vergeleken met de belasting die zou zijn geheven onder toepassing van de Nederlandse fiscale winstbepalingsregels zou die CFC in Nederland zijn gevestigd. De informatie die ondernemingen voor de minimumbelasting verzamelen, kan daarom niet direct worden gebruikt voor de CFC-regel en vice versa.

Zijn kleine- en middelgrote ondernemingen (zoals gedefinieerd in Richtlijn 2013/34/EU) niet uitgezonderd in het voorstel?

In het Omnibusvoorstel wordt voorgesteld dat de CFC-maatregel niet van toepassing is op mkb-ondernemingen. Meer specifiek geldt dat deze uitzondering van toepassing is op een belastingplichtige die deel uitmaakt van een kleine of middelgrote groep overeenkomstig artikel 3, punten 5 en 6, van Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad, dan wel geen deel uitmaakt van een groep en een micro-, kleine of middelgrote onderneming is overeenkomstig artikel 3, leden 1, 2 en 3,

[18] Richtlijn (EU) 2022/2523 van de Raad van 14 december 2022 tot waarborging van een mondiaal minimumniveau van belastingheffing voor groepen van multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen in de Unie, PbEU 2022, L 328/1.
[19] Kamerstuk 22 112, nr. 4421, p. 16.

van Richtlijn 2013/34/EU.[20] Het kabinet heeft in het BNC-fiche aangegeven deze uitzondering voor het mkb te steunen.[21]

Indien er wel groepen zijn waarvan het voorzienbaar is dat deze regelgeving van toepassing is en die niet linksom of rechtsom uitgezonderd zijn, zou het dan niet voor de hand liggen om aansluiting te zoeken bij het statutaire tarief van het vestigingsland, rekening houdend met eventuele bijzondere regimes die van toepassing zijn, in plaats van de daadwerkelijke belastingdruk?

Het kabinet stelt voorop dat het wenselijk is dat de regels betreffende gecontroleerde buitenlandse vennootschappen consistent worden toegepast ten aanzien van derde landen en binnen de EU, rekening houdend met de administratieve lasten voor bedrijven en de uitvoeringskosten voor de Belastingdienst. In dat kader kan het, voor zover dat uiteindelijk mogelijk is, wenselijk zijn om gebruik te maken van witte, grijze of zwarte lijsten van jurisdicties. Het kabinet zal zich daar tijdens de onderhandelingen voor in zetten.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Belastingdienst niet de kennis en de middelen heeft om R&D-bedrijfsmiddelen te beoordelen, maar dat het kabinet in het midden laat wie dit wel heeft. Heeft de RVO, die momenteel gaat over de WBSO, deze kennis in huis?

De RVO voert inderdaad de inhoudelijke toetsing van de WBSO uit. De WBSO kent momenteel het regime van werkelijke kosten en uitgaven, waarbij ook de uitgaven met betrekking tot de aanschaf van bedrijfsmiddelen die worden ingezet in het kader van de S&O-werkzaamheden worden beoordeeld. De WBSO hanteert een – in vergelijking tot het R&D-begrip – een nauwere S&O definitie. Met de kanttekening dat nu dus getoetst wordt op de (smallere) S&O-kaders en niet de bredere R&D-definitie heeft RVO aangegeven naar verwachting de R&D-bedrijfsmiddelen wel te kunnen beoordelen. Dit uiteraard onder voorbehoud van een definitieve uitvoeringstoets bij het latere wetgevingsproces.

Lezen de leden van de VVD-fractie in de opmerkingen over de uitvoerbaarheid van de regels tegen (geïmporteerde) hybridemismatches en het feit dat ze niet/nauwelijks voorkomen dat het kabinet ook voorstander is van het schrappen van deze categorie mismatches (geïmporteerde hybridemismatches) uit de ATAD-richtlijn?

Het kabinet heeft in het BNC-fiche geen positie ingenomen over het schrappen van de regels voor geïmporteerde hybridemismatches.

---

[20] Richtlijn (EU) 2013/34 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 201 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad PbEU, 2013, L 182/19.
[21] Kamerstuk 22 112, nr. 4421, p. 16.

Het kabinet vindt het van belang om de geïmporteerde hybride mismatchregel te behouden. De regel vormt een '*backstop*' ter bestrijding van hybride mismatches. Terwijl de door de Commissie berekende lastenverlichting niet significant is.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de voorgestelde uitbreiding van de Moeder-Dochterrichtlijn voorziet in aanvullende vrijstellingen voor pensioeninstellingen. Deze leden constateren dat vergelijkbare neutraliteitsoverwegingen ook ten grondslag liggen aan de fiscale behandeling van bepaalde beleggingsinstellingen. Kan het kabinet aangeven of beleggingsinstellingen waarop een regime van toepassing is dat vergelijkbaar is met het Nederlandse fbi-regime binnen de reikwijdte van de voorgestelde vrijstellingen kunnen vallen? Zo nee, waarom niet?

Het is niet mogelijk om in zijn algemeenheid aan te geven of een Nederlandse dan wel buitenlandse beleggingsinstelling die het fbi-regime of een daarmee vergelijkbaar buitenlands regime toepast, onder de voorgestelde definitie van pensioenfonds valt. Zoals in het BNC-fiche is opgemerkt, verwelkomt het kabinet in het verlengde van het voorstel om bronbelasting op grensoverschrijdende betalingen tussen EU-entiteiten af te schaffen, de voorgestelde EU-brede verduidelijking wanneer pensioenfondsen in aanmerking komen voor een vrijstelling. Daarbij geldt dat de in het richtlijnvoorstel opgenomen definitie van pensioenfonds ruimer is dan wat Nederland als een pensioenfonds ziet, hetgeen gepaard zal gaan met een budgettaire derving.[22] Het kabinet merkt voor de goede orde op dat de huidige vrijstelling in de vennootschapsbelasting voor pensioenfondsen is gestoeld op i) de gedachte dat pensioenfondsen naar hun aard geen winst maken omdat hun resultaten steeds ten goede komen aan de uitkeringsgerechtigden, en ii) de maatschappelijke functie die deze fondsen kenmerkt, die ziet op de verzorging van (gewezen) werknemers voor de gevolgen van ouderdom en ziekte op basis van solidariteit en collectiviteit.[23] Dat is bij een Nederlandse en buitenlandse beleggingsinstelling die het fbi-regime of een daarmee vergelijkbaar buitenlands regime toepast niet per definitie het geval. Uiteindelijk dient op basis van de specifieke feiten en omstandigheden van geval tot geval te worden beoordeeld of een instelling als pensioenfonds als bedoeld in het richtlijnvoorstel is aan te merken.

De leden van de PRO-fractie hebben het fiche met enige verbazing gelezen. Deze leden zijn dan ook zeer kritisch en hebben veel vragen.

De leden van de PRO-fractie zijn net als vrijwel iedereen voorstander van harmonisering en vereenvoudiging. Dat is echter heel iets anders dan versoepeling en verlaging, waarop de voorstellen van de Europese Commissie neer lijken te komen. Deze leden vragen allereerst naar de doelstellingen van de Europese Commissie. Zij lezen dat het doel van de Omnibusrichtlijn is om de kosten voor bedrijven te verlagen, het

---

[22] Kamerstuk 22 112, nr. 4421, p. 11.
[23] Aanhangsel Handelingen II 2025/26, nr. 1369, p. 4.

makkelijker te maken om te investeren en het concurrentievermogen van de Europese Unie te versterken. Is ook onderbouwd waarom deze doelen noodzakelijk zijn en waarom deze doelen voorrang lijken te krijgen boven andere doelen, die ook veel geld kosten, zoals het tegengaan van de klimaatcrisis, het versterken van de Europese infrastructuur en het investeren in onderwijs? Hoe maakt het kabinet deze afweging? En is het kabinet het eens met de Europese Commissie dat de gestelde doelen het waard zijn om vele miljarden minder inkomsten voor binnen te krijgen?

Het Omnibusvoorstel op het gebied van directe belastingen is een reactie van de Commissie op de rapporten van Draghi en Letta over het afgenomen EU-concurrentievermogen en de werking van de interne markt. Gezonde concurrentiekracht betekent niet alleen (belastbare) winst voor het EU-bedrijfsleven maar heeft ook positieve effecten op de werkgelegenheid en de economie. Als productie, onderzoeks- of beleidsmatige onderdelen van de bedrijven wegtrekken naar andere landen of zich in mindere mate ontwikkelen in de EU, dan heeft dat ook gevolgen voor de productiviteitsgroei in Nederland en de EU. Productiviteitsgroei is op lange termijn bepalend voor de welvaart van Nederland. Ook kan dit leiden tot strategische afhankelijkheden, die met economische kosten gepaard gaan. Om de afgenomen concurrentiepositie weer te versterken heeft de Commissie ervoor gekozen om Omnibusvoorstellen te publiceren op meerdere gebieden om op onder andere de concurrentiepositie van de EU te versterken. Eén van deze gebieden is de fiscaliteit waar in korte tijd veel ingrijpende maatregelen zijn genomen vanuit de EU, zoals ATAD en de wereldwijde minimumbelasting. Sommige van deze maatregelen hebben negatief effect op het Europees investeringsklimaat en gaan gepaard met significante administratieve lasten. Verder, stelt de Commissie een uniforme behandeling in de hele EU voor van de bestaande antimisbruik maatregelen zoals de beperking van de renteaftrek, wat een positief effect heeft op de interne markt. Hierbij heeft Nederland, in het verleden, gekozen voor een nationaal strengere toepassing in vergelijking met de EU-norm. Dit heeft invloed op de aantrekkelijkheid van Nederland als land om in te investeren. Het gelijktrekken naar de EU-norm leidt tot een derving van belastinginkomsten, maar heeft positieve effecten voor de interne markt en het Nederlands investeringsklimaat. Uiteindelijk wil het kabinet zich inzetten om het EU-concurrentievermogen te versterken. Bij een uitkomst waarbij de aanpassingen leiden tot lagere inkomsten in hetzelfde domein, zal dit ook binnen hetzelfde domein worden gedekt. De invulling hiervan is afhankelijk van de specifieke uitkomst. Het kabinet zal op het moment dat er duidelijkheid is over een uiteindelijk akkoord inzichtelijk maken hoe dekking van kansrijke varianten er concreet uitziet.

Daarnaast vragen de leden van de PRO-fractie of de Europese Commissie ook onderbouwd heeft hoe de voorgestelde maatregelen bijdragen aan de gestelde doelen. Deze leden snappen dat het verlagen van belastingen, waar een deel van de maatregelen in de praktijk op neerkomen, leidt tot

'lagere kosten'. Dragen de maatregelen ook op andere wijze bij aan de gestelde doelen, en zo ja, hoe?

De Commissie heeft de bredere economische effecten voor de gehele EU berekend in het *impact assessment*. De voorgestelde afschaffing van bronbelasting op grensoverschrijdende betalingen van rente, royalty's en dividenden tussen EU-entiteiten kan een belangrijke bijdrage leveren aan een beter functionerende en meer geïntegreerde Europese kapitaalmarkt. Daarnaast vormen de procedures om deze terug te krijgen momenteel een administratieve belemmering voor grensoverschrijdende investeringen. Het wegnemen van deze belemmeringen kan de toegang van ondernemingen tot kapitaal verbeteren en grensoverschrijdende financiering goedkoper en eenvoudiger maken. Dit kan daarmee ook indirect de investeringsmogelijkheden van ondernemingen vergroten. Bovendien maken versimpeling en harmonisatie van regels het makkelijker om binnen de EU uit te breiden. Nu breiden veel Europese bedrijven juist uit richting de VS. De Europese interne markt wordt dus beter benut. Uit de berekeningen van de Commissie in het *impact assessment* heeft het afschaffen van de bezitseis een positief effect van 0,04% op het Europees bbp, 0,07% op de kapitaalgoederenvoorraad en 0,02% op lonen.

De R&D-aftrek heeft in de berekening van de Commissie een positief effect van 0,17% op het Europees bbp. Het Europees bbp is ongeveer 18 biljoen euro. Soortgelijke regelingen in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk hebben, volgens de modellen van *Tax Foundation Europe*, tot positieve gevolgen geleid voor het bbp, kapitaalgoederenvoorraad en lonen.

Hiernaast kan het voorstel volgens de Commissie de volgende administratieve lastenverlichting met zich meebrengen op Europees niveau:

- Maatregelen in de IRR en MDR € 750 miljoen verminderde regeldruk en € 750 miljoen *opportunity costs*.
- Voor de ATAD CFC-maatregel:
  - een vrijstelling voor bedrijven die onder de wereldwijde minimumbelasting vallen zou een regeldrukvermindering van € 160 miljoen per jaar realiseren,
  - een vrijstelling voor het mkb zou een regeldrukvermindering van € 90 miljoen per jaar realiseren, en
  - het verplicht toepassen van Model A zou een regeldrukvermindering van € 45 miljoen per jaar realiseren.
- Daarnaast zou de investeringsaftrek een regeldrukvermindering van € 265 miljoen per jaar met zich meebrengen.
- In de generiek renteaftrekbeperking zou de verhoging van de monetaire drempel voor het mkb een regeldrukvermindering van € 69 miljoen realiseren.
- De uitzondering voor derdeleningen zou een regeldrukvermindering van € 430 miljoen realiseren.

- Overige maatregelen in de generieke renteaftrekbeperking zou een regeldrukvermindering van € 80 miljoen realiseren.
- De overige maatregelen, zoals wijzigingen aan de FR, hybride mismatches en geschilbeslechting zou gezamenlijk een lastenverlichting van € 80 miljoen realiseren.

De leden van de PRO-fractie lezen dat het kabinet positief is over voorstellen om bronbelastingen op grensoverschrijdende betalingen tussen EU-entiteiten binnen de interne markt af te schaffen. Deze leden vragen waar het kabinet precies op doelt met deze uitspraak en welke impact dit standpunt heeft voor het Nederlandse belastingstelsel. Is een dergelijke stap volgens het kabinet ook mogelijk zonder gigantische budgettaire derving? Zo ja, hoe?

Het kabinet is positief over het voorstel omdat het vindt dat, om stappen te nemen op de interne markt, belemmeringen om over de grens te ondernemen en investeren zoveel mogelijk weggenomen moeten worden. Bronbelastingen werken in beginsel verstorend op een interne markt en dit voorstel zet een grote stap in het wegnemen van deze verstoring. Dit vindt het kabinet een goede stap in een tijd waarin het concurrentievermogen van Europa en onze toekomstige welvaart onder druk staat. In die zin is het kabinet positief.

Tegelijkertijd heeft dit voorstel een grote impact op het Nederlands belastingstelsel. In meerdere regelingen is een drempel van 5% opgenomen om onderscheid te maken tussen beleggen en ondernemen. Er zal opnieuw naar deze regelingen gekeken moeten worden en zal daarbij onder meer moeten worden beoordeeld of dit onderscheid kan blijven bestaan.

Het kabinet ziet de budgettaire consequenties, zoals beschreven in de bijlage, als een belangrijk aandachtspunt. Uiteindelijk zal het kabinet afwegen of de maatregelen doelmatig zijn in relatie tot de budgettaire opgave die voortvloeit uit de voorgestelde maatregelen. Waarbij wordt gekeken of het geheel van de beoogde doelstellingen en positieve effecten, zoals het versterken van het concurrentievermogen, het aantrekken van (innovatieve) investeringen, en de verlaging van regeldruk en de daarmee gepaarde budgettaire effecten, opwegen tegen de effecten van de maatregelen die getroffen moeten worden voor de budgettaire dekking.

Deze leden lezen ook dat het kabinet constateert dat de definitie van een pensioenfonds in het richtlijnvoorstel ruimer is dan de Nederlandse definitie, waardoor het voorstel tot grote complexiteit in de uitvoering leidt en tot een budgettaire derving. Heeft het kabinet hier ook een opvatting over of wenst het kabinet zich te beperken tot deze feitelijke constateren?

De verruiming van de definitie van pensioenfonds zorgt ervoor dat meer buitenlandse pensioenfondsen in aanmerking komen voor een vrijstelling

van dividendbelasting. De beoogde voordelen van deze verruiming zullen moeten worden afgewogen tegen de budgettaire opgave. Daarnaast is het noodzakelijk om nader te onderzoeken of de genoemde definities van een pensioeninstelling werkbaar zijn voor de praktijk. Het voorstel leidt ertoe dat inspecteurs van de Belastingdienst kennis moeten hebben van de IORP-richtlijn, verordening (EG) nr. 833/2004 en verordening (EG) nr. 987/2009. De afwijkende definitie kan voor aanvullende complexiteit zorgen als deze niet goed is afgebakend.

Deze leden merken op dat beide gevolgen niet erg positief voor Nederland klinken en vragen of het kabinet net als deze leden liever zouden zien dat de definitie wordt beperkt.

De huidige vrijstelling van vennootschapsbelasting en dividendbelasting voor pensioenfondsen is onder meer gestoeld op i) de gedachte dat pensioenfondsen naar hun aard geen winst maken omdat hun resultaten steeds ten goede komen aan de uitkeringsgerechtigden, en ii) de maatschappelijke functie die deze fondsen kenmerkt, die ziet op de verzorging van (gewezen) werknemers voor de gevolgen van ouderdom en ziekte op basis van solidariteit en collectiviteit.[24] Een verruiming van de vrijstelling voor buitenlandse pensioenfondsen kan tot gevolg hebben dat buitenlandse pensioenfondsen zonder deze kenmerken mogelijk in aanmerking komen voor een vrijstelling, waarbij zal moeten worden bezien of en in hoeverre dat wenselijk is.

Tegelijkertijd kennen andere lidstaten ook weer soortgelijke eisen waaraan Nederlandse pensioenfondsen momenteel moeten voldoen. Het Omnibusvoorstel zorgt ervoor dat de Nederlandse pensioenfondsen in andere lidstaten minder geconfronteerd worden met bronbelastingen en daarmee meer rendement kunnen behalen. Gezien dat Nederland relatief grote pensioenfondsen kent en institutionele beleggers een belangrijke rol spelen in allerlei investeringsopgaven, heeft het kabinet in beginsel een positieve grondhouding ten opzichte van de vrijstelling. Wel moet het kabinet nader onderzoeken in hoeverre de baten voor hen opwegen tegen de budgettaire derving. Wat de exacte budgettaire impact is van de vrijstelling voor pensioenfondsen in de dividendbelasting laat zich lastig inschatten. Op dit moment wordt nog gewerkt aan een inventarisatie van welke pensioen- en beleggingsfondsen exact onder de reikwijdte vallen en wordt gekeken wat eventuele doorwerking van het voorstel langs EU-wetgeving kan zijn. Een gedegen inschatting vergt meer tijd.

Deze exercitie staat los van het onderzoek naar het verruimen en moderniseren van de voorwaarden voor buitenlandse pensioenfondsen in het beleidsbesluit subjectieve vrijstellingen. De Belastingdienst werkt op dit moment aan de modernisering en verduidelijking van deze voorwaarden. De Belastingdienst streeft naar publicatie van het gemoderniseerde beleidsbesluit richting eind van dit jaar.

---

[24] Aanhangsel Handelingen II 2025/26, nr. 1369, p. 4.

Ook lezen de leden van de PRO-fractie dat 'nationale maatregelen genomen moeten worden om equivalentie te waarborgen' als het gaat om het vervallen van de drempel voor de vrijstelling van dividendbelasting en de deelnemingsvrijstelling. Betekent dat dat de drempel binnenlands de facto ook zal komen te vervallen als het commissievoorstel in de huidige vorm wordt aangenomen? Welke gevolgen heeft deze constatering voor de budgettaire impact van het commissievoorstel?

Zoals hiervoor en in het BNC-fiche is opgemerkt, vervult de 5%-drempel nationaal mede een functie bij het onderscheid tussen beleggen en ondernemen.[25] Dit onderscheid is relevant voor zeer veel regelingen. Er zal opnieuw naar deze regelingen gekeken moeten worden en zal daarbij onder meer moeten worden beoordeeld of deze grens kan blijven bestaan. Daarbij geldt dat het kabinet ten aanzien van de 5%-drempel op dit moment niet voornemens is om onderscheid te maken tussen binnenlandse en buitenlandse verhoudingen.

Wanneer de 5%-drempel voor binnenlandse beleggingen niet kan blijven bestaan, resulteert dit naar verwachting in een extra budgettaire derving. Het kabinet heeft hier in de huidige inschatting van het budgettaire effect van de aanpassingen in de moederdochterrichtlijn nog geen rekening mee gehouden. Wel heeft het kabinet in de huidige budgettaire inschatting rekening gehouden met de mogelijkheid tot gestapelde structuren tussen landen, waarmee gebruik kan worden gemaakt van de vrijstellingen. De additionele derving ten opzichte van hetgeen het voorstel impliceert is daardoor naar verwachting beperkt.

Deze leden merken op dat het kabinet een derving verwacht van twee tot 2,5 miljard euro per jaar, terwijl de hoogleraren Van de Streek en Vleggeert in hun memorandum schrijven te verwachten dat de dividendbelasting in de praktijk geen opbrengst meer zal opleveren door het voorstel, terwijl binnen box 3 van de inkomstenbelasting ook een derving van één miljard euro te verwachten valt. Hoe kijkt het kabinet naar deze verschillende inschattingen? Deze leden vragen om een reflectie op de analyse van de hoogleraar Van de Streek en Vleggeert.

Het schriftelijk overleg bevat meerdere vragen over de verwachte budgettaire gevolgen van de voorstellen van de Commissie, waaronder vragen over de ramingen, de gehanteerde methodiek, de veronderstelde gedragseffecten en de vergelijking met de ramingen van Vleggeert en Van de Streek. Om de beantwoording van deze samenhangende vragen overzichtelijk te houden, heeft het kabinet ervoor gekozen deze gezamenlijk te beantwoorden in een bijlage bij dit schriftelijk overleg. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom verwezen naar deze bijlage.

De leden van de PRO-fractie lezen dat het kabinet 'zal afwegen of de maatregelen doelmatig zijn in relatie tot de budgettaire opgave die

[25] Kamerstuk 22 112, nr. 4421, p. 12.

voortvloeit uit de voorgestelde maatregelen'. Deze leden vragen of deze afweging inmiddels heeft plaatsgevonden en wat het resultaat ervan was. Zo nee, wanneer vindt deze afweging plaats en hoe is het kabinet van plan dit aan te pakken?

Het kabinet heeft deze afweging niet gemaakt en wil daarvoor gebruik maken van de door uw Kamer aangevraagde EU-wetenschapstoets. Voor zover dit nog onvoldoende duidelijkheid geeft, zal er aan het CPB gevraagd worden om verder mee te denken over hoe de baten beter inzichtelijk gemaakt kunnen worden.

Ook vragen deze leden of de verwachte derving voor het kabinet een reden is om het commissievoorstel af te keuren en zo nee, hoe het kabinet van plan is de budgettaire derving te dekken. Welke belasting is het kabinet van plan te verhogen om het gat dat door het commissievoorstel zou ontstaan te dichten? Hoe kijkt het kabinet naar de beleidsopties, die door hoogleraren Van de Streek en Vleggeert worden voorgesteld (een uitdelingsbelasting geheven bij de uitkerende vennootschap, een aanwasbelasting in box 2 en een belasting over fictieve winstuitkeringen in box 2)?

Sec de verwachte derving is voor het kabinet geen reden om het voorstel van de Commissie af te keuren. Bij een uitkomst waarbij de aanpassingen leiden tot lagere inkomsten in hetzelfde domein, zal dit in ook binnen het hetzelfde domein worden gedekt. De invulling hiervan is afhankelijk van de specifieke uitkomst. Het kabinet zal op het moment dat er meer duidelijkheid is over een uiteindelijk akkoord inzichtelijk maken hoe dekking van kansrijke varianten er concreet uitziet.

Eerst wordt over het voorstel onderhandeld en uiteindelijk zal de uitkomst van deze onderhandelingen holistisch worden beoordeeld. Uw Kamer zal met de gemaakte informatieafspraken op de hoogte worden gehouden van de voortgang van de onderhandelingen. Wanneer de onderhandelingen in een verder stadium zijn waarbij concrete uitkomsten verwacht worden, zal het kabinet ook mogelijke dekkingsopties in beeld brengen. De Kamer zal, conform de gemaakte informatieafspraken, over de voortgang en de relevante uitkomsten van de onderhandelingen worden geïnformeerd, zodat zij de uiteindelijke voorstellen en de daarbij behorende budgettaire consequenties in samenhang kan beoordelen.

De leden van de PRO-fractie delen de zorgen van het kabinet over ongewenste externe effecten richting derde landen. Kan het kabinet de zorgen over betalingen naar staten met een territoriaal belastingregime verder toelichten?

Een territoriaal belastingregime is, simpel gezegd, een belastingregime wat enkel inkomsten belast die binnen de landsgrenzen verdiend worden. Inkomen uit het buitenland is vrijgesteld. Volgens het Omnibusvoorstel moet een lidstaat een bronbelasting of aftrekbeperking invoeren als een rente- en royaltybetaling als het land van de ontvanger geen

winstbelasting kent of de rente of royalty tegen 0% wordt en de ontvanger niet is onderworpen aan de wereldwijde minimumbelasting. Als de ontvanger is gevestigd in een land met een territoriaal belastingregime, kunnen rente- en royaltybetalingen onbelast blijven, ondanks een positief winstbelastingtarief in dat land, waardoor de voorgestelde maatregel onvoldoende effectief kan zijn. Het kabinet heeft aangekondigd onderzoek te doen of territoriale belastingstelsels in samenhang met de bestaande maatregelen kunnen leiden tot uitkomsten die onvoldoende door het huidige instrumentarium worden bestreken.[26] Dit laat onverlet dat het kabinet tijdens de onderhandelingen dit punt zal adresseren en het kabinet zal zich vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek inzetten voor een effectieve maatregel die ook dergelijke situaties ondervangt.

Ook vragen deze leden naar de voorgestelde flankerende maatregelen. In hoeverre denkt het kabinet dat een bronheffing of aftrekbeperking effectief zal zijn als deze alleen ingezet mogen worden voor jurisdicties die een nultarief of helemaal geen vennootschapsbelasting heffen? Betekent dit dat landen die 0,1 procent vennootschapsbelasting heffen sowieso niet onder de definitie van 'laagbelastende jurisdictie' vallen? Wat vindt het kabinet daarvan?

Het kabinet verwacht dat een verplichte bronheffing in beginsel effectief kan werken. In Nederland kennen we al de Wet bronbelasting 2021, die effectief is bij betalingen naar laagbelastende jurisdicties. Bij de voorgestelde maatregel acht het kabinet van belang dat dusdanige maatregelen door lidstaten op eenzelfde manier worden toegepast en zou er nog goed gekeken moeten worden naar de definitie van laagbelastende landen in het Omnibusvoorstel.

Mocht een belastingverdrag van toepassing zijn, is het kabinet er vanuit het oogpunt van effectiviteit geen voorstander van een aftrekbeperking in te voeren in plaats van een bronheffing als die niet geëffectueerd kan worden. Een dergelijke aftrekbeperking kan namelijk eveneens leiden tot strijdigheid met een belastingverdrag of met de goede verdragstrouw die verdragspartners daarbij in acht moeten nemen.

De leden van de PRO-fractie zijn zeer kritisch over de voorgestelde aanpassingen aan de antibelastingontwijkingsrichtlijn (ATAD). Zij lezen dat de Europese Commissie voorstelt om de drempels waarboven renteaftrek niet aftrekbaar is verplicht vast te stellen op 30 procent en drie miljoen euro, fors hoger dan de huidige Nederlandse drempels. Deze leden zijn benieuwd wat vanuit Europees perspectief het doel is van deze maatregelen. De leden van de PRO-fractie zijn groot voorstander van het afspreken van minimumtarieven en minimumvoorwaarden in Europees verband, maar hebben grote twijfels bij het afspreken van maximumeisen. Kan het kabinet toelichten waarom dit positief zou zijn? Is er volgens het kabinet naast een race to the bottom ook sprake van een race to the top?

---

[26] *Aanhangsel Handelingen II* 2025/26, nr. 2476, p. 2.

Zo ja, hoe gaat dat volgens het kabinet in zijn werk? Op welke manier is het voor de rest van de Europese Unie nadelig als een lidstaat strengere regels om belastingontwijking tegen te gaan vaststelt?

Een richtlijn is minimumharmonisatie wat betekent dat een lidstaat niet minder mag doen dan wat in de richtlijn is voorgeschreven. Een richtlijn biedt in beginsel geen maximum oftewel plafond. Dit is over het algemeen een logisch uitgangspunt omdat positieve richtlijnen een ondergrens betekent maar lidstaten de ruimte laat om verder te gaan in bijvoorbeeld voordelen te bieden aan ingezetenen. Bij antimisbruikmaatregelen geldt de omgekeerde redenering, het staat lidstaten vrij om verder te gaan in het toepassen van de antimisbruikmaatregelen. De Commissie constateert dat de lidstaten de ATAD op vrij veel onderdelen verschillend geïmplementeerd hebben.[27] Eén onderdeel daarvan is de beperking van de renteaftrek. Hierbij stelt de Commissie dat, vanuit een internemarktgedachte, er geen sprake is van een gelijk speelveld. Dit leidt tot extra administratieve lasten voor het bedrijfsleven en de Commissie is van mening dat in het kader van versterking van het EU-concurrentievermogen, het efficiënter is om binnen de EU één antimisbruikstandaard toe te passen in plaats van 27. Er is dan ook geen sprake van een minimum- of maximumdrempel maar van één drempel. Eén standaard voor de gehele EU ertoe bijdragen dat er minder arbitrage binnen de EU kan plaatsvinden.

De leden van de PRO-fractie lezen dat het kabinet het harmoniseren van de drempels op 30 procent en drie miljoen euro een goed idee vindt. Er zijn nu al verschillende landen die deze minimumeisen uit de ATAD toepassen. Als het kabinet dat een goed idee vindt, waarom kiest het kabinet er dan niet nu al voor om hetzelfde te doen?

Het kabinet heeft de ambitie om nationale koppen op Europese regels af te schaffen hetgeen in lijn is met dit voorstel. Het kabinet is in dit geval voorstander van het gelijktrekken van de drempels omdat hiermee een gelijk speelveld binnen de EU gerealiseerd wordt. Dit maakt het voor bedrijven eenvoudiger om over de grens te ondernemen en biedt zekerheid. Een nationale aanpassing van de drempels kan bijdragen aan een aantrekkelijker Nederlands investeringsklimaat, maar biedt niet de interne-marktvoordelen zoals hierboven beschreven. Bovendien is het de vraag of een dergelijke nationale aanpassing, op zichzelf bezien, de meest doelmatige manier is om het Nederlandse investeringsklimaat te versterken. Het kabinet zet daarom in op harmonisatie in Europees verband, waarmee de voordelen van gelijke regels voor bedrijven in de gehele EU kunnen worden gerealiseerd.

Deze leden merken op dat bewust is gekozen voor strengere toepassing van de regels in Nederland. Zij vragen of het kabinet daar niet meer achter staat Ook horen deze leden graag van het kabinet hoe het kabinet

---

[27] Europese Commissie, *Evaluation of the Anti-Tax Avoidance Directive (ATAD)*, SWD(2026) 177 final, 25 juni 2026.

van plan is de grote budgettaire derving die gepaard gaat met het versoepelen van de generieke renteaftrekbeperking te dekken.

Het kabinet staat nog steeds achter de doelstellingen die ten grondslag lagen aan de strengere Nederlandse implementatie van de generieke renteaftrekbeperking. Hierom is het kabinet kritisch op de verplichtstelling en introductie van uitzonderingen. Naar het oordeel van het kabinet leidt de voorgestelde stapeling van uitzonderingen ertoe dat de generieke renteaftrekbeperking een belangrijk deel van haar werking als robuuste antimisbruikbepaling kan verliezen. Daarmee zouden ook de mogelijkheden om grondslaguitholling en winstverschuiving tegen te gaan worden beperkt.

Tegelijkertijd ziet het kabinet de eerdergenoemde voordelen voor de interne markt van het gelijktrekken van drempels en wil het kabinet investeringen aanwakkeren. Een hogere of lagere drempel bepaalt vooral welke omvang van de renteaftrek onder de generieke beperking valt maar zegt niet direct iets over of er sprake is van belastingontwijking. Er moet een balans worden gezocht tussen het voorkomen dat economische activiteiten en investeringen onnodig worden belemmerd en een robuuste antimisbruikbepaling. Het kabinet is van mening dat de generieke renteaftrekbeperking in Europees verband herzien dient te worden om meer financieringsruimte te bieden. Hierom is in het verleden ook al gekozen voor een verruiming van de generieke renteaftrekbeperking.

Zoals hierboven al is aangegeven, zal het kabinet in een later stadium van de onderhandelingen dekkingsopties voorstellen.

Deze leden lezen dat het volgens het kabinet gaat om een derving van 1,5 tot twee miljard euro per jaar. Deze leden merken op dat het volgens de hoogleraren Van de Streek en Vleggeert gaat om zo'n twee tot drie miljard euro. Kan het kabinet verklaren waar het verschil in inschatting vandaan komt?

Het schriftelijk overleg bevat meerdere vragen over de verwachte budgettaire gevolgen van de voorstellen van de Commissie, waaronder vragen over de ramingen, de gehanteerde methodiek, de veronderstelde gedragseffecten en de vergelijking met de ramingen van Vleggeert en Van de Streek. Om de beantwoording van deze samenhangende vragen overzichtelijk te houden, heeft het kabinet ervoor gekozen deze gezamenlijk te beantwoorden in een bijlage bij dit schriftelijk overleg. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom verwezen naar deze bijlage.

De leden van de PRO-fractie zijn blij dat het kabinet in ieder geval de vele uitzonderingen die de Europese Commissie voorstelt geen goed idee vindt en terecht opmerkt dat het huidige commissievoorstel op dit gebied niet proportioneel is. Tegelijkertijd snappen deze leden niet dat het kabinet niet hetzelfde oordeel velt over de verplichte toepassing van hogere drempels. Kan het kabinet toelichten waar dat verschil vandaan komt?

Dit is deels omdat hogere of lagere drempels van een generieke renteaftrekbeperking niet direct leiden tot mogelijkheden voor belastingontwijking. Bij uitzonderingen ligt dit anders. Een specifieke uitzondering kan een directe prikkel geven om de financiering of structuur van een onderneming zodanig vorm te geven dat aan de voorwaarden voor de uitzondering wordt voldaan. Daarmee bestaat een groter risico dat een uitzondering de effectiviteit van de generieke renteaftrekbeperking als antimisbruikmaatregel vermindert. Dit risico acht het kabinet bij de in het Commissievoorstel voorgestelde uitzonderingen aanzienlijk.

Hiernaast speelt het effect op de interne markt mee. Een drempel is een generieke maatregel en zal minder snel tot fragmentatie leiden. Bij uitzonderingen zit sneller een interpretatievraagstuk waardoor de kans dat lidstaten dit gefragmenteerd toepassen groter is, het interne-markteffect is daarmee kleiner. Waarbij de groepsuitzondering zelf ook al twee opties kent.

Het kabinet ziet daarom wel ruimte voor het Europees harmoniseren en verhogen van de drempels, maar vindt het van belang terughoudend te zijn met uitzonderingen die de werking van de generieke renteaftrekbeperking als generieke antimisbruikmaatregel kunnen uithollen.

Ook vragen deze leden hoe het kan dat het kabinet de gewenste aanpassingen aan de moeder-dochterrichtlijn wel proportioneel vindt, maar tegelijkertijd de afweging tussen budgettaire derving en de beoogde doelen zegt nog niet gemaakt te hebben. Hoe zijn deze twee dingen met elkaar te rijmen?

Wat betreft de MDR verwijzen de leden van de PRO-fractie naar het gewezen proportionaliteitsoordeel. Proportionaliteit toetst of de inhoud en vorm van het optreden van de Unie niet verder gaan dan wat nodig is om de doelstellingen van de EU-verdragen te verwezenlijken. Het kabinet steunt het uitgangspunt van de Commissie om bronheffingen op grensoverschrijdende betalingen binnen de EU af te schaffen omdat hiermee de doelstelling van een beter functionerende, meer geïntegreerde en diepe Europese kapitaalmarkt wordt verwezenlijkt. Het kabinet komt tot het oordeel dat het voorgestelde optreden hier niet verder gaat dan noodzakelijk omdat het afschaffen, dan wel vergaand verlagen, van de gelieerdheidsdrempel de enige manier is om bronbelastingen op de interne markt weg te nemen. Hierbij moet wel gesteld worden dat het hier gaat om een specifieke vraag die positief beantwoord kan worden binnen een beperkte context en vanuit de doelstellingen van de EU. Deze uitkomst betekent dus niet dat het kabinet daarom akkoord kan gaan met dit voorstel. Zo plaatst het kabinet in het BNC-fiche kritische kanttekeningen over de mogelijk negatieve gevolgen van dit voorstel. Het gaat hier dus om een genuanceerde

afweging waarbij het voorstel zowel positieve als negatieve gevolgen heeft.

Ook vragen de leden van de PRO-fractie of het kabinet het standpunt met betrekking tot het voorstel voor volledige renteaftrek bij een daling van 50 procent van het bedrijfsresultaat duidelijker kan toelichten. Het kabinet merkt hier op dat de niet-aftrekbare rente 'onbeperkt in de tijd voorwaarts [kan] worden voortgewenteld en later worden afgetrokken, waarmee procyclische werking grotendeels wordt ondervangen'. Bedoelt het kabinet hiermee dat deze maatregel niet nodig is? Hoe moet deze opmerking anders worden geïnterpreteerd?

Het kabinet verwacht dat dit voorstel inderdaad beperkte toegevoegde waarde heeft doordat niet-verrekenbare rente al voortgewenteld kan worden. Zeker omdat het kabinet vindt dat de daling van 50% van het bedrijfsresultaat een nogal grove benadering is om iets te zeggen over de staat van een bedrijf. Zo kan een operationeel verlieslatend bedrijf bijvoorbeeld onroerend goed verkopen waardoor het resultaat niet 50% daalt. Of kan een zeer goed lopend bedrijf (een deel van) de winstgevende activiteiten overdragen waarna in het jaar erna plotseling een grote daling van het resultaat te zien is zonder dat het slecht gaat met het bedrijf. Met andere woorden, de daling van 50% is niet direct een goede noch een robuuste weerspiegeling van hoe de belastingplichtige ervoor staat.

De leden van de PRO-fractie zijn voorts benieuwd hoe het kabinet de voorgestelde R&D-investeringsaftrek beziet in het licht van de al bestaande Nederlandse investeringsfaciliteiten, zoals de WBSO, KIA, EIA/MIA/VAMIL en Innovatiebox. Kan het kabinet ingaan op de hierover door de heren Kok en Maatoug opgeworpen vraag in het Weekblad voor Fiscaal Recht (nr. 2026/208)? In hoeverre kunnen voor de R&D-aftrek kwalificerende investeringen tevens in aanmerking komen voor nationale investeringsfaciliteiten of willekeurige afschrijving? Zou Nederland ter implementatie van de voorgestelde R&D-aftrek kunnen volstaan met het handhaven van de bestaande Nederlandse investeringsfaciliteiten?

Op dit moment kent Nederland geen regeling zoals de in Omnibusrichtlijn voorgestelde R&D-investeringsaftrek. Daarvoor dient een basis te worden gecreëerd in wet- en/of regelgeving. In dit kader is van belang dat het richtlijnvoorstel lidstaten de mogelijkheid biedt om (alternatieve) nationale maatregelen in relatie tot een directe kostenaftrek te handhaven of in te voeren, mits deze nationale regelingen gunstiger zijn de voorgestelde regels voor de R&D-investeringsaftrek.

Het kabinet is van mening dat de voorgestelde R&D-investeringsaftrek een waardevolle aanvulling vormt op het bestaande Nederlandse fiscale instrumentarium voor innovatie, waaronder de WBSO (Wet bevordering speur- en ontwikkelingswerk) en de innovatiebox en tevens de investeringsregelingen zoals de EIA, KIA en MIA/Vamil. De voorgestelde maatregel wijkt in voorwaarden en systematiek echter af van het

bestaande Nederlandse fiscale instrumentarium. De voorgestelde R&D-investeringsaftrek grijpt namelijk aan bij andere stadia van het innovatieproces en verschilt daarmee in vorm en functie van het bestaande fiscale instrumentarium. Het kabinet zal in bredere context het fiscale innovatie-instrumentarium in de winstsfeer verkennen. Hierbij zal ook de Europese R&D-aftrek worden meegenomen en in hoeverre deze regeling het bestaand instrumentarium aan kan vullen en in hoeverre de bestaande regelingen kunnen worden aangepast om de R&D-aftrek hierin te implementeren.

De voorgestelde R&D-investeringsaftrek is een inputgerichte faciliteit die ondernemers in de winstsfeer stimuleert om te investeren in materiële activa die noodzakelijk zijn voor R&D, zoals laboratoria of onderzoeksfaciliteiten. De focus van de R&D-investeringsaftrek ligt daarmee op andere investeringen dan het huidige instrumentarium, de WBSO, de innovatiebox en nationale investeringsfaciliteiten als de EIA, MIA en KIA.

Daarnaast is de R&D-investeringsaftrek een regeling waarbij sprake is van een directe kostenaftrek voor de aanschaf van een bedrijfsmiddel. In plaats van dat over deze bedrijfsmiddelen afgeschreven wordt, kunnen deze in één keer tegen de belastbare winst in aftrek worden gebracht. Op die manier kunnen kosten eerder in aftrek worden gebracht waardoor belastingplichtigen een liquiditeitsvoordeel hebben. De innovatiebox is gericht op de inkomsten (output) uit succesvolle innovatie. De innovatiebox verlaagt effectief het belastingtarief op winsten die worden behaald met zelfontwikkelde immateriële activa (zoals patenten en software). De WBSO is een inputgerichte regeling die bedrijven stimuleert tot het doen van onderzoeksuitgaven, onafhankelijk van het toekomstige succes van de uitgaven. De WBSO ondersteunt bedrijven bij de loonkosten en andere direct toe te rekenen uitgaven aan S&O in Nederland via een afdrachtvermindering in de loonheffingen. De WBSO biedt bovendien een fiscale faciliteit voor innovatieve bedrijven die (nog) geen winst maken. De EIA, KIA en MIA/Vamil zijn tevens inputgerichte regeling die ondernemers stimuleren om te investeren in bepaalde soorten bedrijfsmiddelen. De EIA, KIA en MIA verlagen de belastbare winst van belastingplichtigen via een additionele aftrek. De VAMIL biedt de mogelijkheid tot willekeurige afschrijving.

Tevens vragen deze leden hoe het voorstel om geïmporteerde hybride mismatches te schrappen zich verhoudt tot de aanbevelingen die zijn gedaan in het OESO BEPS 2-rapport. Als het voorstel daarvan afwijkt, wat is daarvan dan de rechtvaardiging? Hoe gaan niet-EU-landen om met de aanbevelingen, die door de OESO ten aanzien van geïmporteerde hybride mismatches zijn gedaan?

De regel fungeert vooral als ‘backstop’ voor het systeem om de uitkomsten van hybride mismatches te bestrijden. En geldt in beginsel voor situaties waarin een betaling binnen de EU een hybride mismatch buiten de EU financiert, maar kan ook aangrijpen binnen de EU.

Uit de evaluatie van de ATAD is gebleken dat deze regel in de praktijk zeer complex is en informatie vereist over transacties in derde landen waar belastingplichtigen en belastingautoriteiten niet altijd over beschikken. In de evaluatie hebben verschillende lidstaten aangegeven de regel nog niet te hebben toegepast of geen gevallen te hebben geïdentificeerd.

Het kabinet vraagt zich af of de meerwaarde van het schrappen opweegt tegen de beperkte administratieve lastenverlichting die het met zich meebrengt. Zeker omdat het schrappen van deze 'backstop' kan leiden tot nieuwe structuren waarbij de Nederlandse grondslag mogelijk wordt uitgehold om elders een hybride mismatch te financieren.

Deze bepalingen tegen hybride mismatches zijn maar door een beperkt aantal niet-EU landen geïmplementeerd. Wereldwijd kennen 45 landen deze, waaronder 27 lidstaten zo blijkt uit de OESO *Corporate Tax Statistics*.[28]

De leden van de PRO-fractie zijn daarnaast benieuwd naar de kabinetsvisie op de voorstellen met betrekking tot de CFC-maatregel. Hoe effectief is deze maatregel volgens het kabinet nog als deze volledig zal worden gebaseerd op model A?

Nederland heeft er bij implementatie van de CFC-maatregel voor gekozen om naast de bestaande toepassing van het arm's-lengthbeginsel (model B) een regeling te introduceren die passieve inkomens (zoals rente, royalty's, dividenden) van een laagbelaste buitenlandse entiteit direct bij de moederonderneming belast (Model A). De Commissie kiest er in het Omnibusvoorstel voor om Model B te schrappen en enkel Model A toe te passen, zodat er binnen de interne markt hetzelfde model gebruikt wordt. Het kabinet acht het van belang dat deze antimisbruikmaatregel binnen de EU op eenzelfde wijze wordt toegepast. Dit versterkt het prohibitieve karakter. Het kabinet heeft op dit moment geen aanleiding om aan te nemen dat, ingeval de CFC-maatregel volledig wordt gebaseerd op model A, de effectiviteit van deze maatregel zal afnemen. Het kabinet steunt in beginsel dan ook het verplichten van een Model A, onder voorbehoud dat dit voor de Belastingdienst uitvoerbaar is. Hierbij zal het kabinet inzetten dat lidstaten gebruik mogen maken van een lijst van jurisdicties om te bepalen of er sprake is van een laagbelaste buitenlandse entiteit. Het kabinet steunt daarbij ook de voorstellen om overlap met de minimumbelasting te voorkomen en het mkb van de CFC-maatregel uit te zonderen.
Daarbij is het goed op te merken dat het schrappen van Model B effectief niet van betekenis is voor Nederland, aangezien de bestaande toepassing van het arm's-lengthbeginsel in stand blijft.

---

[28] https://www.oecd.org/en/publications/corporate-tax-statistics-2025_6a915941-en/full-report/beps-actions_83e6987c.html

Is de Nederlandse implementatie van model A in artikel 13ab van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 wel richtlijnconform? Is de wijze waarop Nederland door middel van de maatregel laagbelastende staten en niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden invulling heeft gegeven aan de effectief tarieftoets van artikel 7, eerste lid, letter b, van de ATAD richtlijnconform? Is de wijze waarop Nederland invulling heeft gegeven aan het begrip 'wezenlijke economische activiteit' richtlijnconform?

Het kabinet heeft eerder aangegeven dat bij de vormgeving van de aanvullende CFC-maatregel op basis van model A kan worden afgeweken van ATAD1, omdat deze aanvullende CFC-maatregel boven op de minimumstandaard komt die ATAD1 vereist. Het kabinet heeft destijds- afgezien van het landenbereik - de aanvullende CFC-maatregel overigens conform het in ATAD1 opgenomen model A uitgewerkt. In geval op basis van het Omnibusvoorstel Model A verplicht wordt, moet nader worden bekeken of de huidige vormgeving van Model A in de Nederlandse vennootschapsbelasting moet worden herzien. Het kabinet zal echter inzetten dat lidstaten gebruik kunnen blijven maken van een lijst van jurisdictie om te bepalen of er sprake is van een laagbelaste staat om zo te complexiteit van de regeling te verminderen.

De leden van de PRO-fractie lezen dat het kabinet inschat dat vooral de aanpassingen aan de moeder-dochterrichtlijn, die aan de renteaftrekbeperking en de introductie van een R&D-investeringsaftrek tot een grote budgettaire derving leiden. Betekent dit dat de budgettaire consequenties van de overige voorstellen verwaarloosbaar zijn?

Het kabinet verwacht budgettaire dervingen als gevolg van de afschaffing van de bezitsvereisten in de MDR, de vrijstelling van pensioenfondsen in de MDR (in de dividendbelasting), de aanpassingen in de generieke renteaftrekbeperking en de introductie van de R&D-investeringsaftrek. Voor de overige maatregelen in het Omnibus-voorstel verwacht het kabinet geen of een geringe budgettaire impact.

De leden van de PRO-fractie vragen tot slot of het kabinet een duidelijk overzicht kan maken (liefst in tabelvorm) van alle voorgestelde maatregelen, de budgettaire implicaties ervan en de appreciatie van het kabinet per voorstel.

Het kabinet verwijst naar de bijlage met hierin de ramingen en toelichting daarop.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het BNC-fiche over het omnibus voorstel. Deze leden hebben de volgende vragen aan het kabinet.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het BNC-fiche over het omnibus voorstel. Deze leden staan in principe positief tegenover vereenvoudigingen door harmonisering van fiscale regelgeving

en minder administratieve lasten, maar delen de behoedzaamheid van het kabinet of sommige van de voorstellen wel de gewenste effecten hebben voor de Nederlandse economie en of we budgettaire gevolgen voldoende ingepast krijgen.

De leden van de CDA-fractie zijn het met het kabinet eens dat we opportuniteit van maatregelen moeten wegen in het licht van effecten voor ons bedrijfsleven en de effecten van dekking van budgettaire gevolgen. Deze leden merken op dat zo'n 3,5 tot 5 miljard euro aan benodigde dekking nogal een opgave is en vragen of het kabinet hiervoor überhaupt mogelijkheden binnen hetzelfde domein ziet, zonder dat dit sterk negatieve gevolgen heeft voor bedrijven.

Het kabinet geeft in de appreciatie van het voorstel aan dat de maatregelen doelmatig zijn in relatie tot de budgettaire opgave die voortvloeit uit de voorgestelde maatregelen.. Zo kan een verruiming van de generieke renteaftrekbeperking de investeringscapaciteit van bedrijven vergroten en daarmee investeringen en het toekomstige verdienvermogen ondersteunen. Wat alsnog een positief effect heeft voor het bedrijfsleven.

Daarmee kunnen de maatregelen van de Omnibus ook bij budgettaire dekking binnen hetzelfde domein bijdragen aan de doelstellingen van het voorstel. Het kabinet wil hierbij bezien op welke wijze de beoogde effecten het meest effectief kunnen worden gerealiseerd, welke flankerende maatregelen daarbij passend zijn en hoe de effecten op de interne markt zich verhouden tot de voorgestelde wijzigingen. Verder zal gekeken worden of het geheel van de beoogde doelstellingen en positieve effecten, zoals het versterken van het concurrentievermogen, het aantrekken van (innovatieve) investeringen, en de verlaging van regeldruk en de daarmee gepaarde budgettaire effecten, opwegen tegen de effecten van de maatregelen die getroffen moeten worden voor de budgettaire dekking.

Wanneer de onderhandelingen in een verder stadium zijn waarbij concrete uitkomsten verwacht worden, zal het kabinet ook mogelijke dekkingsopties in beeld brengen. De Kamer zal, conform de gemaakte informatieafspraken, over de voortgang en de relevante uitkomsten van de onderhandelingen worden geïnformeerd, zodat zij de uiteindelijke voorstellen en de daarbij behorende budgettaire consequenties in samenhang kan beoordelen.

Kan het kabinet per onderdeel aangeven welke vereenvoudiging daadwerkelijk bij bedrijven met economische activiteit terechtkomt en waar mogelijk bij portfoliobeleggers? Kan het kabinet ook per voorstel aangeven waar mogelijk nieuwe uitvoerings- of rechtszekerheidsrisico's ontstaan?

Het kabinet verwacht de volgende administratieve lastenverlichtingen voor het actieve bedrijfsleven:

- Het vereenvoudigen van procedures om de vrijstelling in de MDR en IRR zal, op basis van gesprekken met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, een significante lastenverlichting opleveren voor Nederlandse bedrijven in andere lidstaten.
- Het verlagen van de bezitseis in de MDR en IRR zal leiden tot minder aangiftes door Nederlandse bedrijven over bronbelasting voor minderheidsbelangen.
- De vereenvoudigingen in de ATAD zullen voornamelijk leiden tot minder administratie bij de aangifte vennootschapsbelasting. Zo zal er minder rekening gehouden hoeven te worden met vooruit te wentelen rentes.
- In de fiscale arbitragerichtlijn zal er sneller duidelijkheid ontstaan over geschillen waardoor er minder lange procedures ontstaan.

Tegelijkertijd bestaat ook een groot deel van de maatregelen uit vereenvoudiging door middel van verdere harmonisatie waardoor er tevens lastenverlichting ontstaat doordat lidstaten de regels eenduidiger moeten gaan toepassen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het invoeren van één set (in plaats van twee opties) aan CFC-regels.

Wat betreft de rechtszekerheid en potentiële uitvoeringsproblemen signaleert het kabinet deze met name bij het voorstel om de bezitseis in de MDR te verlagen. Zoals hiervoor en in het BNC-fiche is opgemerkt, vervult de 5%-drempel nationaal mede een functie bij het onderscheid tussen beleggen en ondernemen. Het kabinet is ten aanzien hiervan op dit moment niet voornemens om onderscheid te maken tussen binnenlandse en buitenlandse verhoudingen. Het vervallen van deze drempel heeft daarom ook uitstralingseffecten naar het beleidsdoel van bestaande regelingen en zal een ingrijpende herziening zijn van de wijze waarop de huidige vennootschapsbelasting en uitvoeringspraktijk zijn vormgegeven. Het kabinet zal zich inzetten voor robuuste mogelijkheden om zowel arbitrage als misbruik te bestrijden en de reikwijdte van de regeling te beperken tot waar deze voor bedoeld is, zodat de voordelen voor de interne markt zo min mogelijk ten koste gaan van de nationale belastinggrondslag of het nationale belastingstelsel.

Met betrekking tot de voorgestelde flankerende maatregelen in de vorm van een bronheffing of aftrekbeperking bij betalingen richting laagbelastende jurisdicties kan er rechtsonzekerheid ontstaan met eventuele verdragsverplichtingen op basis van geldende belastingverdragen.

Een ander onderwerp dat potentieel kan leiden tot met name uitvoeringsproblemen ziet op de verschillende voorgestelde uitzonderingen om de generieke renteaftrekbeperking te verruimen, zoals het voorstel om derdenleningen vrij te stellen. Het risico op arbitrage is aanzienlijk, waarbij interne leningen worden omgezet in derdenleningen. Het is daarom van groot belang dat de groep goed moeten worden afgebakend zodat dit niet gemanipuleerd kan worden. Verder zal een

dergelijke uitzondering naar verwachting meer controle vereisen vanuit de uitvoering.
Een ander voorstel ziet op een tijdelijke vrijstelling voor de defensie-industrie, waarbij het kabinet twijfels heeft bij de uitvoerbaarheid van deze specifieke maatregel, mede vanwege mogelijke afbakeningsproblematiek, zoals bij bedrijven die *dual-use* goederen produceren.

Ten slotte, is er een mogelijke zorg voor de uitvoering ten aanzien van het voorstel voor een R&D-aftrek. Het is voor het kabinet van belang dat de regeling zo simpel mogelijk uitvoerbaar is voor zowel bedrijven als de Belastingdienst en dat deze doelmatig en doeltreffend is. Hierbij is het ook van belang in hoeverre deze regeling kan worden ingepast in bestaande regelingen, zoals bijvoorbeeld vormgeving als willekeurige afschrijving.

Kan het kabinet voor ieder onderdeel afzonderlijk aangeven welke mogelijke budgettaire gevolgen het kan hebben?

Het schriftelijk overleg bevat meerdere vragen over de verwachte budgettaire gevolgen van de voorstellen van de Commissie, waaronder vragen over de ramingen, de gehanteerde methodiek, de veronderstelde gedragseffecten en de vergelijking met de ramingen van Vleggeert en Van de Streek. Om de beantwoording van deze samenhangende vragen overzichtelijk te houden, heeft het kabinet ervoor gekozen deze gezamenlijk te beantwoorden in een bijlage bij dit schriftelijk overleg. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom verwezen naar deze bijlage.

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet om een inschatting te geven van het krachtenveld. Nederland heeft bepaalde maatregelen, zoals de renteaftrekbeperking, fors strenger vormgegeven dan andere EU-lidstaten. Geldt dit ook voor andere lidstaten, of wijkt Nederland het meest af van het gemiddelde? Ook vragen deze leden of het klopt dat de mogelijke instemming met deze richtlijn op basis van unanimiteit gebeurt en of er landen zijn waarvan verwacht wordt dat die niet met aanpassingen akkoord kunnen gaan.

Nederland (24,5%) en Finland (25%) zijn de enige lidstaten die afwijken van de drempel van 30% van de gecorrigeerde winst. Zeven lidstaten (Nederland, Italië, Spanje, Portugal, Polen, Roemenië en Zweden) kennen een andere drempel dan € 3 miljoen. Nederland heeft de groepsuitzondering niet geïmplementeerd. Meer dan de helft van de lidstaten kent wel één of beide groepsuitzonderingen. Door de strengere Nederlandse implementatie zal de budgettaire derving hierop relatief groot zijn in vergelijking met andere lidstaten.

De besluitvormingsprocedure vindt plaats op basis van unanimiteit. Vrij veel lidstaten zullen met een significante budgettaire derving te maken krijgen, met name als gevolg van de (afschaffing van de) bronheffingen

en de verruiming van de generieke renteaftrekbeperking. Het zal dus nog een uitdaging worden om het voorstel om te vormen naar een unaniem geaccepteerd eindresultaat.

Zou het kabinet akkoord gaan met een voorstel met een zodanig grote budgettaire impact, zonder dat vooraf nationale overeenstemming is hoe dit moet worden gedekt binnen de begroting? Hoewel bepaalde voorstellen pas na acht jaar in zouden gaan, vinden de leden van de CDA-fractie dat vooraf ook overeenstemming moet zijn over het opvangen van gevolgen voor de Nederlandse begroting.

Het kabinet is bereid budgettaire effecten te accepteren mits deze in verhouding staan tot de verwachte positieve effecten van het voorstel, inclusief (de effecten van) de dekking. Voor de uiteindelijke budgettaire effecten die voortvloeien uit de maatregelen zal dekking worden gezocht binnen hetzelfde domein. Een inschatting hiervan is pas in een later stadium te maken, wanneer de onderhandelingen verder gevorderd zijn. Deze inschattingen en een voorstel tot dekking zullen op een later passend moment tijdens de onderhandelingen met Uw Kamer worden gedeeld.

De leden van de CDA-fractie vragen of het kabinet het opportuun vindt om de beziteis voor de Moeder-Dochterrichtlijn helemaal te laten vervallen, omdat Nederland in de deelnemingsvrijstelling juist een vijf procents deelnemingsdrempel hanteert om onderscheid te maken tussen een echte ondernemingsdeelneming en een gewone portfolio-belegging. Daarmee blijven kleine (portfolio)beleggingen buiten de ondernemingssfeer en concernverhoudingen. Staat het kabinet nog steeds achter dit onderscheid binnen de Nederlandse systematiek? Ziet het kabinet mogelijkheden dit onderscheid wel in de kern te behouden?

Zoals hiervoor en in het BNC-fiche is opgemerkt, vervult de 5%-drempel nationaal mede een functie bij het onderscheid tussen beleggen en ondernemen.[29] Dit onderscheid is relevant voor zeer veel regelingen. Er zal opnieuw naar deze regelingen gekeken moeten worden en zal daarbij onder meer moeten worden beoordeeld of deze grens kan blijven bestaan. Daarbij geldt dat het kabinet ten aanzien van de 5%-drempel op dit moment niet voornemens is om onderscheid te maken tussen binnenlandse en buitenlandse verhoudingen.

Hoe kijkt het kabinet bijvoorbeeld naar inzetten op vervallen van de bezitseis alleen voor de bronbelasting op dividenden?

Het Omnibusvoorstel ziet op het versimpelen van de bestaande zes richtlijnen op het gebied van directe belastingen met als doel het verlagen van kosten voor bedrijven, het makkelijker maken om te investeren en het versterken van het concurrentievermogen van de EU. Ter versimpeling stelt de Commissie onder meer voor om in de IRR de eis

[29] Kamerstuk 22 112, nr. 4421, p. 12.

van gelieerdheid te laten vervallen en om in de MDR de mate van gelieerdheid te laten vervallen. Het slechts laten vervallen van de bezitseis alleen voor de bronbelasting op dividenden is een ingrijpende herziening van de wijze waarop de huidige systematiek is vormgegeven. Het kabinet is om die reden op dit moment niet voornemens in te zetten op het vervallen van de bezitseis alleen voor bronbelasting op dividenden. Dat geldt, volledigheidshalve, voor de Wet op de dividendbelasting 1965.

De leden van de CDA-fractie vragen of het kabinet de directe kostenaftrek voor R&D de beste optie vindt, of dat het beter zou zijn hier meer ruimte te laten aan lidstaten.

Een zoveel mogelijk gestroomlijnde Europese regeling draagt bij aan een gelijker speelveld en voorkomt dat de fiscale behandeling van R&D-investeringen tussen lidstaten verder uiteenloopt. Het kabinet vindt het daarom wenselijk om op Europees niveau tot meer harmonisatie te komen.
Het kabinet vindt het echter niet noodzakelijk dat deze doelstelling uitsluitend wordt bereikt via de voorgestelde directe kostenaftrek. Het kabinet wil in de onderhandelingen de mogelijkheid openhouden om de faciliteit vorm te geven als willekeurige afschrijving. Dit sluit beter aan bij de bestaande systematiek en kan lidstaten en bedrijven meer flexibiliteit bieden, met beperkte gevolgen van de voordelen ten aanzien van een gestroomlijnde Europese regeling en een gelijker speelveld.

Zij merken op dat voor sommige bedrijven willekeurige afschrijving beter werkt, wat ook aansluit bij bestaande regelingen voor afschrijving. Hoe kijkt het kabinet hier bijvoorbeeld naar in het licht van de beoogde samenvoeging van de EIA, MIA en Vamil tot één robuuste regeling, waar de bedoeling juist is om willekeurige aftrek ook voor EIA-investeringen toe te staan? De leden van de fractie van het CDA vragen ook naar de optie van willekeurige afschrijving in het licht van de beoogde samenvoeging van de EIA, MIA en Vamil tot één robuuste regeling.

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat de energie-investeringsaftrek (EIA), de Milieu investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige Afschrijving Milieu-investeringen (Vamil) waar mogelijk worden samengevoegd tot één robuuste investeringsregeling. Bekeken wordt hoe de uitvoerbaarheid en administratieve last van de afzonderlijke regelingen en van een eventuele toekomstige gecombineerde regeling verder geoptimaliseerd kan worden. Het kabinet zal bij de uitwerking van één robuuste investeringsregeling bezien hoe de doelmatigheid verder kan worden vergroot. Uw Kamer wordt later dit jaar uitgebreider geïnformeerd over de uitwerking van een samengevoegde regeling en welke vervolgonderzoeken het kabinet in dit kader voornemens is om te doen.

De leden van de CDA-fractie vinden meer harmonisering van de renteaftrekbeperking op een goede ontwikkeling, omdat de strengere Nederlandse vormgeving soms ook averechts uitwerkt voor

investeringen, zoals bij woningcorporaties. Het lijkt deze leden daarin wel goed de balans te zoeken. Wat zijn daarvoor volgens het kabinet de opties?

Het kabinet ziet, in principe, een goede balans in het gelijktrekken van de drempels, nationaal een regeling treffen voor woningcorporaties en de overige uitzonderingen optioneel laten.

Met het gelijktrekken van de drempels binnen de EU wordt een nationale kop verwijderd en krijgen Nederlandse bedrijven meer investeringscapaciteit en wordt het Europees speelveld hierop gelijkgetrokken.

Hiernaast treft het kabinet additioneel nationale maatregelen waardoor woningcorporaties uitgezonderd worden van de generieke renteaftrekbeperking.

Om de generieke renteaftrekbeperking robuust te houden, wil het kabinet in beginsel geen gebruik maken van de uitzonderingen. Volgens het kabinet is dit een gebalanceerde aanpak die zowel recht doet aan de wens meer investeringen los te maken, de interne markt te versterken, woningcorporaties additionele ruimte te geven om te gaan bouwen en wel een robuust anti-misbruikstelsel behouden.

De leden van de JA21-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het fiche over het Omnibusvoorstel directe belastingen en van de bijbehorende beslisnota. Deze leden volgen hierna de onderdelen van het voorstel.

De leden van de JA21-fractie vragen het kabinet om te bevestigen dat dit pakket in de kern een structurele lastenverlichting voor in Nederland gevestigde bedrijven is van circa 3,6 miljard euro per jaar en dat dit past bij de ambitie uit het coalitieakkoord om meer investeringen los te maken en het vestigingsklimaat en de financieringsketen te versterken.

De kern van het voorstel van de Commissie is om het concurrentievermogen van de EU te versterken via twee routes: vereenvoudiging van bestaande richtlijnen op het gebied van directe belastingen en nieuwe beleidsmatige voorstellen zoals de R&D aftrek. Bepaalde voorstellen zoals bronbelastingen en generieke renteaftrekbeperking zullen een derving aan belastinginkomsten met zich meebrengen. Omdat de derving zal worden gedekt in hetzelfde domein, komt dit niet neer op een structurele lastenverlichting.

Het coalitieakkoord stelt dat Europese richtlijnen sneller en zoveel mogelijk één-op-één worden geïmplementeerd, dat onnodige nationale koppen worden geschrapt en dat het kabinet de Europese Omnibuswetgeving onderschrijft, waarvan het voorliggende voorstel deel uitmaakt. De leden van de JA21-fractie constateren dat het fiche niettemin inzet op behoud van de strengere Nederlandse implementatie

van de renteaftrekbeperking en op het mogelijk houden van flankerende nationale maatregelen. Hoe verhoudt die inzet zich tot de afspraak in het coalitieakkoord? Laat het kabinet zich hier opnieuw leiden door budgettaire overwegingen in plaats van door het uitgangspunt dat nationale koppen worden vermeden?

De Commissie stelt twee groepen voor aan maatregelen ten aanzien van de verruiming van de generieke renteaftrekbeperking. De eerste groep bestaat uit de generieke maatregelen die de drempels harmoniseren naar € 3 miljoen en 30% van de gecorrigeerde winst. De tweede groep ziet op specifieke maatregelen die uitzonderingen bieden aan specifieke sectoren of soort leningen. Het kabinet heeft deze maatregelen beoordeeld uitgaande van een evenwichtige benadering, waarbij de effectiviteit van antimisbruikmaatregelen behouden blijft, de uitvoerbaarheid wordt gewaarborgd en tegelijkertijd ruimte bestaat voor een concurrerend investeringsklimaat en de budgettaire gevolgen doelmatig en doeltreffend zijn. Op basis van bovenstaande variabelen voldoet de groep aan generieke maatregelen die als doel hebben om een Europees gelijk speelveld te creëren, naar de mening aan de genoemde criteria. De specifieke maatregelen kunnen inderdaad voordelig zijn voor de concurrentiepositie, maar aan de andere kant heeft het kabinet bij veel van deze voorstellen twijfels over het behoud van de effectiviteit van de antimisbruikmaatregel, de uitvoerbaarheid en de budgettaire gevolgen. Daarom is het kabinet, de criteria afwegende, van mening dat de lidstaten zelf de afweging dienen te maken welke van specifieke voorstellen het beste aansluit op hun wetgeving.

De beslisnota, waarmee het fiche aan de staatssecretaris is voorgelegd, stelt dat de ordegrootte van de positieve effecten van het voorstel op concurrentievermogen, investeringen en interne markt "momenteel niet bekend" is, waardoor doelmatigheid en effectiviteit "niet goed getoetst" kunnen worden. De leden van de JA21-fractie vragen waarom de derving wel tot op de honderd miljoen is geraamd en de baten in het geheel niet.

De derving is gebaseerd op bestaande cijfers over de ontvangst van belastingeninkomsten en de regels ter beperking van de renteaftrek die als gevolg van het voorstel niet meer geïnd, onderscheidenlijk toegepast kunnen worden. Wat betreft de positieve effecten is het heel lastig deze in te schatten, omdat daar geen bestaande cijfers over bekend zijn en verder kunnen meerdere variabelen een rol spelen waarvan de weging op dit moment niet duidelijk van is.

Deze leden vragen het kabinet om per onderdeel van het voorstel een integrale economische beoordeling te maken: welk probleem wordt opgelost, welke reële economische activiteiten worden door de huidige regels geraakt en wat zijn naast de directe budgettaire gevolgen de effecten op investeringen, innovatie, financieringskosten, productiviteit en de Nederlandse belastinggrondslag. Is het kabinet bereid het Centraal Planbureau of een extern bureau te vragen deze effecten voor Nederland te kwantificeren voordat het in de Raad een positie inneemt?

Het kabinet wacht de uitkomsten van de EU-wetenschapstoets af en zal daarnaast het Centraal Planbureau of een extern bureau vragen deze effecten nader te kwantificeren. Voor een overzicht van de budgettaire gevolgen wordt verwezen naar de bijlage.

Moeder Dochter Richtlijn, Interest- & Royalty Richtlijn:
Er wordt voorgesteld om in de Moeder Dochter Richtlijn de mate van gelieerdheid te laten vervallen en om in de Interest & Royalty Richtlijn de eis van gelieerdheid te laten vervallen. Daardoor komen meer bedrijven in aanmerking voor een vrijstelling van vennootschapsbelasting en bronbelastingen en worden de procedures voor deze vrijstellingen vereenvoudigd. Hierdoor kunnen dividend-, rente- en royaltybetalingen binnen de EU zonder enige vorm van belastingheffing plaatsvinden.

Wat betreft de regeldruk schat de Commissie dat dit voorstel EU-bedrijven jaarlijks 0,7 miljard aan kosten zal schelen. Daarnaast is er jaarlijks in de Europese Unie 3,8 miljard aan bronbelasting die niet worden teruggevraagd door bedrijven. Deze 3,8 miljard komt in het voorstel wel terecht bij bedrijven. Bovendien schat de Commissie in dat bovenstaande gepaard gaat met 0,7 miljard aan opofferingskosten, doordat bedrijven dit geld niet kunnen investeren. Daardoor ontstaan nog eens 0,7 miljard aan baten.

Aanpassingen in de generieke renteaftrekbeperking
Er worden verschillende aanpassingen van de ATAD-richtlijn voorgesteld. De belangrijkste aanpassingen zijn de verruiming van de daarin opgenomen generieke renteaftrekbeperking en het voorstel voor een nieuwe R&D-aftrek. De Commissie schat dat als gevolg van de verruiming van de generieke renteaftrekbeperking het aandeel van de mkb-bedrijven dat onder de reikwijdte van de generieke renteaftrekbeperking valt, zal dalen van 4% naar 1%. Een nadeel is dat de prikkel voor vreemd vermogen financiering hierdoor in Nederland groter wordt, wat nadelige effecten heeft voor de economische weerbaarheid van Nederland.

R&D aftrek
Het voorstel ziet op één innovatieregeling voor bedrijfsmiddelen en zou naar de mening van de Commissie goed zijn voor de interne markt en het investeringsklimaat. Deze dient aanvullend te werken ten opzichte van de bestaande innovatieregelingen.

Het kabinet noemt als kernvraag of er geen kosteneffectievere manieren zijn om concurrentievermogen en investeringen te stimuleren. Deze leden vragen welke alternatieven het kabinet concreet op het oog heeft en waarom die effectiever zouden zijn dan het wegnemen van bronbelastingen en het verruimen van de renteaftrek.

Dit zijn de vragen die gesteld worden in het kader van de proportionaliteit, waarbij bezien wordt of de kosten (de derving) in verhouding staat tot de baten. De andere vraag is of er geen ander

middel bedacht kan worden dat, op een efficiëntere wijze, dezelfde baten met zich brengt. Het kabinet heeft op dit moment geen concrete alternatieven in beeld waarvan kan worden vastgesteld dat deze kosteneffectiever zijn dan het wegnemen van bronbelastingen om hetzelfde doel te bereiken. Ten aanzien van de renteaftrekbeperking is het van belang om de effecten en de doelmatigheid van de voorgestelde maatregelen nader te beoordelen, bijvoorbeeld met de uitkomsten van de wetenschapstoets dan wel een nader onderzoek, alvorens te kunnen concluderen dat alternatieve aanwending van de middelen effectiever zou zijn. In beginsel, verwacht het kabinet dat een minder vergaande verruiming, zonder verplichte uitzonderingen, een meer proportioneel alternatief is. Nu de doelstelling van de maatregel, het tegengaan van misbruik en overmatige financiering met vreemd vermogen, beter is geborgd.

Het fiche stelt dat op dit moment niet te zeggen is of het totaalpakket de concurrentiepositie van Nederland en van in Nederland gevestigde bedrijven ten opzichte van andere lidstaten verbetert. De leden van de JA21-fractie vragen het kabinet om die vraag alsnog te beantwoorden aan de hand van een vergelijking met Duitsland, België en Frankrijk. Welke onderdelen van het voorstel leiden ertoe dat Nederland fiscaal aantrekkelijker of juist minder aantrekkelijk wordt voor hoofdkantoren, investeringen en financieringsactiviteiten dan deze landen? Deze leden vragen daarbij specifiek naar de renteaftrek, de bronbelastingen en de behandeling van R&D-investeringen. Kan het kabinet per onderdeel aangeven of Nederland na invoering van het voorstel nog strengere regels hanteert dan deze landen?

Ten aanzien van de generieke renteaftrekbeperking kent Nederland drempels van € 1 miljoen en 24,5% van de gecorrigeerde winst. De aangehaalde landen kennen, zo haalt het kabinet uit de evaluatie van de ATAD, alle drie de drempels uit de richtlijn dus € 3 miljoen en 30% van de gecorrigeerde winst. Een verruiming van deze drempels maakt Nederland dan ook fiscaal aantrekkelijker ten opzichte van deze lidstaten om financiering aan te trekken en daarmee te investeren, dan in de huidige situatie. Na invoering van het voorstel hanteert Nederland dan namelijk geen strengere regels meer dan deze landen.

Ten aanzien van de bronbelastingen is de vergelijking lastiger te maken omdat de daadwerkelijke impact afhankelijk is van nationale voorwaarden en vrijstellingen. In beginsel verwacht het kabinet dat andere lidstaten meer categorieën betalingen belasten aan de bron. Waardoor investeren in deze lidstaten relatief interessanter wordt ten opzichte van Nederland waar bronbelastingen mogelijk minder een probleem vormen. Tegelijkertijd wordt het voor Nederlandse bedrijven wel makkelijker om op de interne markt te opereren.

Voor de R&D-aftrek scoort Nederland, aldus het onderzoek van Tax Foundation Europe[30], relatief goed op de stimulering van immateriële activa vanwege – zo neemt het kabinet aan – de innovatiebox en de WBSO, maar relatief slecht op de stimulering van materiële activa ten opzichte van andere lidstaten. Dit is logisch omdat Nederland een grote kenniseconomie heeft, tegelijkertijd zou een additioneel instrumentarium op materiële activa additionele innovatieve investeringen kunnen helpen.

Bovendien is het goed om op te merken dat de Omnibus het concurrentievermogen van heel de EU, waaronder Nederland, verbetert ten opzichte van andere economische blokken, zoals de VS en China.

Het kabinet zoekt voor de budgettaire gevolgen dekking "binnen hetzelfde domein". De leden van de JA21-fractie constateren dat dit in de praktijk betekent dat een lastenverlichting voor bedrijven wordt gedekt met een lastenverzwaring voor diezelfde bedrijven, via het tarief of de grondslag van de vennootschapsbelasting of via een nieuwe heffing. Per saldo resteert dan geen lastenverlichting. Deze leden vragen het kabinet wat in dat geval de winst van het pakket voor het Nederlandse vestigingsklimaat nog is. Hoe verhoudt een dergelijke dekking zich tot de investeringsimpuls die de rapporten van Draghi en Wennink bepleiten en waarnaar het fiche zelf verwijst? Deze leden vragen het kabinet om toe te zeggen dat de lastenverlichting uit het Omnibuspakket netto bij bedrijven terechtkomt en anders te motiveren waarom het kabinet een Europese lastenverlichting nationaal wil neutraliseren.

Het kabinet geeft in de appreciatie van het voorstel aan dat de baten van het Omnibusvoorstel moeten worden afgezet tegen de kosten inclusief de dekking. Dat betekent volgens het kabinet niet dat dit het doel van het voorstel ondergraaft. Het voorstel beoogt niet alleen de belastingdruk voor bedrijven te verlagen. Zo kan een verruiming van de generieke renteaftrekbeperking de investeringscapaciteit van bedrijven vergroten en daarmee investeringen en het toekomstige verdienvermogen ondersteunen. Verder bestaan de baten van het voorstel ook uit het verminderen van administratieve lasten en het versterken van de interne markt door regels te vereenvoudigen en beter te harmoniseren.

Daarmee kunnen de maatregelen van de Omnibus ook bij budgettaire dekking binnen hetzelfde domein bijdragen aan de doelstellingen van het voorstel. Het kabinet wil hierbij de budgettaire effecten en de economische en administratieve effecten van de maatregelen in samenhang met elkaar bezien in de beoordeling of de maatregel meer oplevert dan deze kost. Verder zal gekeken worden of het geheel van de beoogde doelstellingen en positieve effecten, zoals het versterken van het concurrentievermogen, het aantrekken van (innovatieve) investeringen, en de verlaging van regeldruk en de daarmee gepaarde budgettaire effecten, opwegen tegen de effecten van de maatregelen die getroffen moeten worden voor de budgettaire dekking.

[30] https://taxfoundation.org/research/all/eu/eu-tax-omnibus-rd-full-expensing-proposal/

De leden van de JA21-fractie vragen welke dekkingsopties "gedurende de onderhandelingen" worden uitgewerkt, wanneer de Kamer die opties te zien krijgt en of het kabinet bereid is de dekking ook aan de uitgavenkant te zoeken.

Wanneer de onderhandelingen in een verder stadium zijn waarbij concrete uitkomsten verwacht worden, zal het kabinet ook mogelijke dekkingsopties in beeld brengen. De Kamer zal, conform de gemaakte informatieafspraken, over de voortgang en de relevante uitkomsten van de onderhandelingen worden geïnformeerd, zodat zij de uiteindelijke voorstellen en de daarbij behorende budgettaire consequenties in samenhang kan beoordelen. Hierbij is het kabinet voornemens om de dekking in hetzelfde domein te zoeken en daarbij in beginsel dekking zal zoeken aan de inkomenskant.

Kan het kabinet in het bijzonder uitsluiten dat de derving van de R&D-investeringsaftrek wordt gedekt door versobering van bestaande innovatieregelingen zoals de WBSO en de innovatiebox?

Over de exacte vormgeving van de voorgestelde R&D-investeringsaftrek zal nog onderhandeld worden door de lidstaten. Mocht het voorstel worden aangenomen en een R&D-aftrek worden geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving, dan zal op dat moment beoordeeld moeten worden of en in hoeverre sprake is van een budgettaire derving en hoe deze gedekt moet worden.

De derving is volgens de beslisnota in de eerste jaren aanzienlijk groter, circa 4,6 miljard euro, maar gespreid. De leden van de JA21-fractie vragen een jaarreeks van 2029 tot en met 2040, gelet op de gefaseerde inwerkingtreding in 2029, 2032 en 2037.

Het schriftelijk overleg bevat meerdere vragen over de verwachte budgettaire gevolgen van de voorstellen van de Commissie, waaronder vragen over de ramingen, de gehanteerde methodiek, de veronderstelde gedragseffecten en de vergelijking met de ramingen van Vleggeert en Van de Streek. Om de beantwoording van deze samenhangende vragen overzichtelijk te houden, heeft het kabinet ervoor gekozen deze gezamenlijk te beantwoorden in een bijlage bij dit schriftelijk overleg. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom verwezen naar deze bijlage.

Deze leden constateren dat de Europese Commissie EU-breed 4,59 miljard euro per jaar minder belastingheffing raamt als gevolg van de bronbelastingmaatregelen, terwijl Nederland alleen al voor de moeder-dochterrichtlijn een derving van twee tot 2,5 miljard euro per jaar raamt. Nederland zou daarmee bijna de helft van de EU-brede derving dragen. Wijst dit op een bijzonder groot Nederlands belang bij het pakket, op een afwijkende ramingsmethode, of op beide?

Het kabinet verwacht dat dit komt door afwijkende brongegevens en een afwijkende ramingsmethodiek. Het kabinet verwacht dat lidstaten meer informatie in handen hebben over belastingbetalers en inhoudingsplichtigen, en dat de Europese Commissie de implicaties op de nationale belastingheffing onderschat.

Kan het kabinet de Nederlandse raming naast de methodiek van het impact assessment van de Europese Commissie leggen en de verschillen verklaren?

De ramingen van de budgettaire gevolgen die in het *impact assessment* van de Commissie zijn gemaakt, lopen uiteen qua toegepaste methodiek en gebruikte gegevens. Voor de raming van het budgettaire gevolg van een verruiming van de monetaire drempel in de generieke renteaftrekbeperking naar € 3 miljoen heeft de Commissie een microsimulatiemodel toegepast op jaarrekening-gegevens van 1,8 miljoen Europese bedrijven uit 2024, afkomstig van Orbis. In dit microsimulatiemodel zijn de huidige nationale regels met betrekking tot generieke renteaftrekbeperking meegenomen. Voor de overige voorgestelde aanpassingen in de generieke renteaftrekbeperking heeft de Commissie geen uitgebreide kwantitatieve berekening gemaakt van de budgettaire gevolgen.

Voor de raming van de budgettaire gevolgen van de aanpassingen in de moeder-dochterrichtlijn en de introductie van de R&D-aftrek gebruikt de Commissie een macro-economisch model waarin de macro-economische gevolgen worden benaderd. In dit model wordt de interactie tussen belastingtarieven en bedrijfsgedrag gesimuleerd. De gebruikte data voor dit model is afkomstig van onder andere het IMF en Eurostat.

De verschillen tussen de ramingen van het kabinet en de ramingen van de Commissie zijn daarmee te verklaren door een combinatie van een afwijkende methodiek en afwijkende brongegevens voor de berekeningen. Voor de ramingen van het kabinet wordt naar de bijlage verwezen.

Op welke aannames berust de raming voor de moeder-dochterrichtlijn? Welk deel betreft dividendbelasting op belangen onder vijf procent, die nu deels via verdragen en teruggaafprocedures al wordt verminderd en welk deel vennootschapsbelasting over ontvangen dividenden?

De aanpassing van de vereiste mate van gelieerdheid in de moeder-dochter richtlijn heeft tot gevolg dat het toepassingsbereik van de deelnemingsvrijstelling en inhoudingsvrijstelling wordt verruimd. Dit heeft een budgettaire derving tot gevolg in de vennootschapsbelasting en dividendbelasting, en mogelijk ook in de inkomstenbelasting. Het kabinet heeft op dit moment onvoldoende zekerheid over de gevolgen in de inkomstenbelasting en de mogelijkheden in de nationale wetgeving om misbruik en eventuele box-arbitrage tegen te gaan, om een inschatting te geven van de orde van grootte van de budgettaire derving die hiermee gepaard gaat. Voor een nadere toelichting op de gehanteerde

ramingsmethodiek voor de vennootschapsbelasting en dividendbelasting verwijst het kabinet naar de bijlage.

In de dividendbelastingaangifte is doorgaans de achterliggende partij niet waarneembaar doordat de dividendbelasting wordt ingehouden door het uitdelende beursfonds. Daarmee is eveneens de plaats van waaruit belegd wordt niet waarneembaar. Om in te schatten welk deel van de inkomsten komen te vervallen wordt als uitgangspunt data van de DNB over buitenlandse investeringen in Nederland gebruikt. Afhankelijk van de mogelijkheid en aannemelijkheid dat gestructureerd wordt op de aanpassingen, vanuit een gegeven geografie, worden standaard staffels gehanteerd zoals vermeld in het memo gedragseffecten van het CPB.

Is rekening gehouden met gedragseffecten, zoals extra buitenlandse beleggingen in Nederlandse aandelen wanneer de bronheffing vervalt?

Het schriftelijk overleg bevat meerdere vragen over de verwachte budgettaire gevolgen van de voorstellen van de Commissie, waaronder vragen over de ramingen, de gehanteerde methodiek, de veronderstelde gedragseffecten en de vergelijking met de ramingen van Vleggeert en Van de Streek. Om de beantwoording van deze samenhangende vragen overzichtelijk te houden, heeft het kabinet ervoor gekozen deze gezamenlijk te beantwoorden in een bijlage bij dit schriftelijk overleg. Voor de beantwoording van deze vraag wordt daarom verwezen naar deze bijlage.

Tegenover deze nauwkeurig geraamde derving staat dat de positieve effecten in het geheel niet zijn geraamd. De leden van de JA21-fractie vragen hoe het kabinet dan in het fiche kan concluderen dat de verruiming van de renteaftrek weliswaar geschikt is om het doel te bereiken, maar “gaat verder dan noodzakelijk”. Deelt het kabinet dat een oordeel over proportionaliteit zonder raming van de baten prematuur is? Is het kabinet bereid dat oordeel op te schorten totdat de baten voor Nederland in beeld zijn?

Deze opmerking van het kabinet ziet op de stapeling van uitzonderingen tezamen met het verbod op flankerende maatregelen in de generieke renteaftrekbeperkingen. Volgens het kabinet onderbouwt de Commissie onvoldoende waarom de (additionele) uitzonderingen verplicht zouden moeten. Dit terwijl Nederland wel ervaringen heeft dat het groepsbegrip, waar de groepsuitzondering en de uitzondering voor laagrisico derdeleningen op gebaseerd zijn, niet een heel robuust begrip is. Dit heeft als risico dat er in de praktijk mogelijkheden zullen zijn om niet als groepsentiteit aangemerkt te worden terwijl er wel degelijk een bepaalde mate van verbondenheid bestaat.

Tegelijkertijd pleit het kabinet voor optionaliteit van de uitzonderingen en niet voor het schrappen ervan. Mocht inderdaad blijken dat de baten de kosten overschrijden dan kan hier bij de implementatie rekening mee worden gehouden.

De leden van de JA21-fractie steunen het afschaffen van bronbelastingen op rente, royalty's en dividenden binnen de interne markt volledig. Deze leden vragen welke concrete inzet het kabinet pleegt om dit onderdeel in de Raad overeind te houden, nu volgens het fiche "veel lidstaten" om budgettaire redenen kritisch zullen zijn. Welke lidstaten zijn dat en welke medestanders heeft Nederland? Zet het kabinet in op behoud van de nuldrempel uit het voorstel en op toepassing van de vrijstelling zonder voorafgaande goedkeuring, of acht het kabinet een tussenvariant aanvaardbaar? Zo ja, welke drempel is voor Nederland de ondergrens?

In de EU zijn er grofweg twee groepen aan lidstaten als het gaat om bronheffingen. Er zijn lidstaten die hoge bronheffingen hanteren omdat zij menen dat kapitaal importerende landen anders geen inkomsten kunnen verkrijgen op het gebied van financiering. Deze landen passen een hoge bronheffing toe. Aan de andere kant zijn er lidstaten die menen dat bronheffingen de kosten van grensoverschrijdende leningen of licenties onnodig verhoogt. Deze lidstaten passen bronheffingen beperkter toe en met lagere tarieven. Nederland maakt onderdeel uit van de laatstgenoemde groep aan lidstaten. De groep die hoge bronheffingen toepast heeft logischerwijs de meeste bezwaren met dit voorstel, zowel op principiële gronden als vanwege de budgettaire effecten. Echter, het compleet schrappen van een minimum bezitseis brengt ook vrij veel technische complicaties met zich mee, zoals vergroot risico op belastingontwijking naar derde landen of arbitrage tussen bedrijfs- en beleggingsactiviteiten. Het is dus essentieel dat de vrijstelling voor bronbelastingen dient te worden afgeschermd tegen oneigenlijk gebruik en constructies die leiden tot belastingontwijking of -arbitrage, zowel in de bedrijfs- als de beleggingssfeer. Het afschaffen van bronbelastingen tussen bedrijven onderworpen aan belastingheffing kan anders onbedoeld nieuwe structuren voor fiscale optimalisatie stimuleren of ter arbitrage in, onder andere, de inkomstenbelasting.

Alles afwegende zou een verlaging van de bezitseis naar de in Nederland toegepaste minimumeis van 5% voor het kabinet een mooi resultaat zijn. Echter, voor het kabinet is het belangrijker dat bedrijven, ongeacht de mate van gelieerdheid, hun recht op een vrijstelling daadwerkelijk kunnen effectueren. Nederlandse bedrijven die in het buitenland ondernemen, lopen vaak tegen langdurige en administratief-intensieve procedures aan om deze vrijstelling te krijgen. Het kabinet onderschrijft het voorstel van de Commissie om bedrijven in beginsel deze vrijstelling te verlenen, waarbij bedrijven achteraf gericht gecontroleerd kunnen worden. Dit sluit aan bij het Nederlandse systeem.

Het kabinet vreest een verschuiving van beleggingen van box 3 naar box 2. Deze leden vragen of die arbitrage niet vooral een symptoom is van de hoge en op fictief rendement gebaseerde heffing in box 3. Hoe weegt het kabinet dit risico in het licht van de Wet werkelijk rendement en de daarin gekozen vermogensaanwasbelasting?

Het klopt dat nu in box 3 belasting wordt geheven op basis van een forfaitair rendement (met tegenbewijs). In sommige situaties kan dit een prikkel zijn om vermogen naar de vennootschap over te brengen. De prikkel voor box-arbitrage neemt met het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 of een volledige vermogenswinstbelasting naar verwachting af omdat op basis hiervan, net als in box 2, belasting zal worden geheven over het werkelijke rendement. Hoewel het gecombineerde tarief (vennootschapsbelasting en box 2) hoger is dan het tarief in box 3 kunnen er situaties blijven bestaan waarin het fiscaal gunstiger is om particulier vermogen in de vennootschap onder te brengen. De gecombineerde heffing van inkomstenbelasting (box 2) en vennootschapsbelasting daarboven kent namelijk een (vermogens)winstbelasting met fiscale faciliteiten waardoor de belastingheffing lager uit kan komen en kan worden uitgesteld.

De vrijstelling voor pensioenfondsen wordt EU-breed geregeld. Het kabinet constateert dat de definitie ruimer is dan de Nederlandse, met een budgettaire derving als gevolg. De leden van de JA21-fractie vragen hoe groot die derving is. Daarnaast vragen zij hoeveel bronbelasting Nederlandse pensioenfondsen jaarlijks in andere lidstaten betalen, welk deel daarvan zij via teruggaafprocedures terugkrijgen en welk bedrag zij onder de voorgestelde vrijstelling niet langer hoeven voor te financieren of terug te vragen

De vrijstelling in de MDR (in de dividendbelasting) voor pensioenfondsen heeft gevolgen voor de Nederlandse dividendbelasting. Buitenlandse pensioenfondsen komen hierdoor namelijk aanmerking voor een vrijstelling van dividendbelasting. De huidige Nederlandse definitie van een pensioenfonds is hetzelfde voor de vennootschaps- en dividendbelasting. De omnibus schrijft alleen een vrijstelling in de dividendbelasting voor. Wat de exacte budgettaire impact is van de vrijstelling voor pensioenfondsen in de dividendbelasting laat zich lastig inschatten. Op dit moment wordt nog gewerkt aan een inventarisatie van welke pensioen- en beleggingsfondsen exact onder de reikwijdte vallen en wordt gekeken wat eventuele doorwerking van het voorstel langs EU-wetgeving kan zijn. Een gedegen inschatting vergt meer tijd.

Hoeveel dividendbelasting Nederlandse pensioenfondsen in andere lidstaten betalen is niet exact bekend en daarmee is het deel dat via teruggaafprocedures daarvan teruggegeven wordt alsook het uiteindelijke precieze bedrag dat zij niet meer hoeven voor te financieren of terug te vragen niet met zekerheid te zeggen.

Het kabinet stelt dat het regeldrukvoordeel voor Nederlandse ondernemingen vooral bij hun grensoverschrijdende activiteiten ligt en niet nader te kwantificeren is “omdat deze in andere lidstaten gerealiseerd wordt”, terwijl de regeldrukgevolgen voor bedrijven in Nederland naar verwachting “beperkt” zullen zijn. Deze leden vragen waarop die laatste verwachting berust, nu de FASTER-verplichtingen worden uitgebreid naar betalingen onder de moeder-dochterrichtlijn en

de interest- en royaltyrichtlijn en Nederlandse inhoudingsplichtigen en tussenpersonen daardoor met nieuwe rapportage- en registratieverplichtingen te maken krijgen. Is het kabinet bereid bij het bedrijfsleven, de belastingadviespraktijk en de pensioensector een indicatie op te halen van de kosten die Nederlandse ondernemingen en fondsen nu maken voor teruggaafprocedures in andere lidstaten, zodat het regeldrukvoordeel alsnog kan worden gekwantificeerd?

Het kabinet heeft contact met het bedrijfsleven en de pensioensector over de grote kosten die deze procedures in het buitenland met zich meebrengen en is, mede daarom, voorstander van het vereenvoudigen van procedures. De Commissie heeft in ieder geval een totale kostenbesparing geschat van meer dan 5 miljard euro voor investeerders binnen de EU, voor een groot deel door administratieve lastenverlichting.

Het voorstel breidt de mogelijkheid uit om de verminderingsprocedures die in de FASTER-richtlijn zijn geïntroduceerd toe te passen bij betalingen onder de moeder-dochterrichtlijn en de interest- en royaltyrichtlijn. Naast deze verminderingsprocedures bevat de FASTER-richtlijn ook verplichtingen. Deze verplichtingen gelden ongeacht of gebruik wordt gemaakt van de verminderingsprocedures die de FASTER-richtlijn introduceert. Er komen dus geen nieuwe rapportage- of registratieverplichtingen bij onder deze richtlijn. Het kabinet verwacht dan ook niet dat de uitbreiding onder dit voorstel tot een aanvullende regeldruk in Nederland zal leiden. Mochten er signalen ontvangen worden dat dit tot veel additionele regeldruk zou leiden, zal het kabinet hierover in gesprek gaan met de sector.

De beslisnota erkent dat de strenge Nederlandse implementatie van de renteaftrekbeperking "een negatieve impact" heeft op de investeringscapaciteit van Nederlandse bedrijven en op de keuze voor Nederland als plek voor nieuwe investeringen. Het fiche stelt dat de maatregel "beperkt effectief" is geweest voor de gelijkere behandeling van eigen en vreemd vermogen en dat de kapitaalstructuur van concerns niet wezenlijk is veranderd. De leden van de JA21-fractie vragen waarom het kabinet een maatregel verdedigt waarvan het de doelmatigheid zelf in twijfel trekt, in plaats van de Europese verruiming te omarmen.

De generieke renteaftrekbeperking is effectief in het voorkomen van belastingontwijking. Hoewel de maatregel de fiscale prikkel voor financiering met vreemd vermogen beperkt, is de maatregel beperkt effectief gebleken in het verhogen van de uiteindelijke daadwerkelijk financiering met eigen vermogen. Hierbij kan worden opgemerkt en dat de financieringskeuze door verschillende factoren wordt beïnvloed. De thans voorgestelde maatregel wordt op meerdere variabelen getoetst, zoals het tegengaan van misbruik, met name het bovenmatig gebruik van vreemd vermogen, de opbrengst aan belastinginkomsten, de uitvoerbaarheid van de maatregel en de gevolgen voor het bedrijfsleven. Verder dient er dekking gevonden te worden voor een structurele derving in ordegrootte van € 600 miljoen tot € 700 miljoen, als gevolg van de

verhoging van de monetaire drempel naar € 3 miljoen (per 2032) en verhoging van het percentage van de gecorrigeerde winst naar 30% (per 2029), die kunnen rekenen op politieke steun vanuit het parlement. Al deze variabelen in ogenschouw nemende, komt het uiteindelijk neer op een afweging welke maatregelen de voorkeur krijgen om te worden aangepast ten koste van andere maatregelen op basis van schaarste.

De leden van de JA21-fractie vragen daarnaast hoeveel investeringsprojecten of financieringsbeslissingen de afgelopen jaren aantoonbaar zijn geraakt door de strengere Nederlandse renteaftrekbeperking. Zijn er bij het kabinet signalen bekend van bedrijven die hierdoor investeringen hebben uitgesteld, verkleind of naar een ander land hebben verplaatst? Zo ja, kan het kabinet deze effecten kwantificeren? Zo nee, hoe kan het kabinet dan de afweging maken tussen misbruikbestrijding en investeringscapaciteit, terwijl het in de beslisnota zelf vaststelt dat de strenge implementatie de investeringscapaciteit en de vestigingskeuze schaadt?

Het is niet mogelijk om te kwantificeren welke investeringen niet zijn gedaan en welke investeringsbeslissingen zijn geraakt, door de strengere Nederlandse renteaftrekbeperking. Wel is te beredeneren dat als een lidstaat strengere regels toepast in vergelijking met de omringende lidstaten het aantrekkelijker zal zijn voor bedrijven om de financieringsbehoefte aan te gaan in de minder strenge lidstaten. Echter, om een verruiming van de generieke renteaftrekbeperking te verwezenlijken zijn meer stappen vereist dan alleen de conclusie dat een maatregel negatief uitwerkt. Voor een verdere uitleg verwijs ik naar het vorige antwoord.

Met de verplichte drempels van 30 procent van het bedrijfsresultaat en drie miljoen euro verdwijnt een nationale kop die Nederlandse bedrijven sinds 2019 benadeelt ten opzichte van concurrenten in andere lidstaten. Deelt het kabinet de mening dat dit een verbetering van het Nederlandse vestigingsklimaat is en is het kabinet bereid de drempels vooruitlopend op de richtlijn al nationaal te verhogen?

Het is de ambitie van het kabinet om onnodige nationale koppen op Europese regels te schrappen. Het kabinet denkt dat het harmoniseren van de drempels in generieke renteaftrekbeperking, de €3 miljoen en 30% van de gecorrigeerde winst-drempel, een Europees gelijk speelveld creëert dat bijdraagt aan het vestigingsklimaat. Indien een akkoord wordt bereikt, betekent dit dat alle lidstaten dezelfde drempels in hun wetgeving opnemen. Dit maakt het voor bedrijven eenvoudiger om over de grens te ondernemen en biedt hen zekerheid dat drempels niet gedurende een investering weer worden aangepast. Zonder een Europees voorstel is deze zekerheid niet geboden. Vooruitlopen op de in dit richtlijnvoorstel gepresenteerde plannen acht het kabinet daarom niet opportuun.

Het kabinet wil de drempels harmoniseren, maar de uitzonderingen optioneel houden en nationale flankerende maatregelen behouden. De leden van de JA21-fractie constateren dat optionele uitzonderingen fragmentatie betekenen, precies het probleem dat de Europese Commissie wil oplossen. Hoe rijmt het kabinet zijn pleidooi voor een Europees gelijk speelveld op de drempels met zijn verzet tegen een gelijk speelveld op de uitzonderingen? Deelt het kabinet dat afwijkende nationale regels Nederlandse ondernemingen een concurrentienadeel opleveren ten opzichte van ondernemingen in lidstaten, die het geharmoniseerde regime wel volledig toepassen? Zo ja, waarom kiest het kabinet dan voor die afwijking?

Dit is deels omdat hogere of lagere drempels van een generieke renteaftrekbeperking niet direct iets zeggen over belastingontwijking. Bij uitzonderingen ligt dit anders. Een uitzondering kan een directe prikkel geven om de financiering of structuur van een onderneming zodanig vorm te geven dat aan de voorwaarden voor de uitzondering wordt voldaan. Daarmee bestaat een groter risico dat de uitzondering de effectiviteit van de generieke renteaftrekbeperking als antimisbruikmaatregel vermindert. Dit risico acht het kabinet bij de in het Commissievoorstel voorgestelde uitzonderingen aanzienlijk.

Hiernaast speelt het effect op de interne markt mee. Een drempel is in beginsel een drempel en zal minder snel tot fragmentatie leiden. In uitzonderingen zit sneller een interpretatievraagstuk waardoor de kans dat lidstaten dit gefragmenteerd toepassen groter is, het interne-markteffect is daarmee kleiner. Waarbij de groepsuitzondering zelf ook al twee opties kent.

Het kabinet ziet daarom wel ruimte voor het Europees harmoniseren en verhogen van de drempels, maar vindt het van belang terughoudend te zijn met uitzonderingen die de werking van de generieke renteaftrekbeperking als generieke antimisbruikmaatregel kunnen uithollen.

Het kabinet acht de uitzondering voor derdeleningen "niet noodzakelijk" omdat de meeste belastingplichtigen bij 30 procent alle rente op derdeleningen al kunnen aftrekken. De leden van de JA21-fractie vragen welke belastingplichtigen dat niet kunnen. Zij wijzen erop dat de Nederlandse regeling geen rekening houdt met kapitaalintensieve sectoren en diensten die met veel externe financiering werken, zoals vastgoed, infrastructuur en industrie. Waarom zouden juist die bedrijven geen recht hebben op aftrek van zakelijke bankrente?
Het kabinet verwacht dat de groep belastingplichtigen die niet alle rente op derdeleningen in aftrek kunnen brengen bestaat uit multinationals en het grootbedrijf. Het kabinet wijst er in dit kader op dat de robuuste implementatie van de generieke renteaftrekbeperking mede tot doel heeft om het eigen en vreemd vermogen meer gelijk te behandelen.

Deze leden vragen het kabinet om voorts te erkennen dat marktconforme financiering door een onafhankelijke derde niet het risico van grondslaguitholling kent waarop de antibelastingontwijkingsrichtlijn is gericht en zijn positie ten aanzien van de derdeleningen-uitzondering te heroverwegen. In dat verband vragen de leden van de JA21-fractie hoe onder het commissievoorstel externe financiering kwalificeert, die op houdsterniveau wordt aangetrokken en aan dochtermaatschappijen wordt doorgeleend. Grote concerns trekken bankfinanciering doorgaans centraal aan via een treasuryfunctie. Als zulke financiering niet als derdelening geldt, mist de uitzondering precies de Nederlandse hoofdkantoren die er het meest bij gebaat zijn. Zet het kabinet in op een criterium dat aanknoopt bij de herkomst en het gebruik van het kapitaal, met waarborgen tegen kunstmatige back-to-backconstructies?

Het doel van de generieke renteaftrekbeperking is om niet alleen grondslaguitholling door renteaftrek tegen te gaan, maar ook om een meer gelijke fiscale behandeling van eigen vermogen en vreemd vermogen te bewerkstelligen. De uitzondering voor derdeleningen komt weliswaar tegemoet aan de wens om marktconforme derdelening te ontzien, maar is in de huidige vorm te ongericht en vergroot het risico op misbruik. De regeling is daarnaast complex in de uitvoering omdat het leidt tot afbakeningsproblematiek.

De uitzondering voor derdeleningen in het commissievoorstel heeft een beperkte reikwijdte. De uitzondering ziet enkel op situaties waarbij een vennootschap rechtstreeks een kwalificerende lening aantrekt. De inlenende dochtervennootschap kan de uitzondering niet toepassen, omdat zij de financiering niet rechtsreeks van een derde ontvangt. Het kabinet zet in op een robuuste implementatie van de generieke renteaftrekbeperking die het anti-misbruik karakter van de maatregel waarborgt. Het kabinet za daarom niet inzetten op een criterium dat aangrijpt bij de herkomst van leningen, omdat dit precies het antimisbruikkarakter van de maatregel ondergraaft.

Deze leden vragen het kabinet per uitzondering (derdeleningen, daling van het bedrijfsresultaat met 50 procent, infrastructuur en huisvesting, defensie, groepsuitzondering) aan te geven welke derving ermee gemoeid is en welke bedrijven ervan profiteren. Zonder deze uitsplitsing kan de Kamer niet beoordelen welke uitzonderingen het kabinet wil laten vallen.

In algemene zin profiteren bedrijven in sectoren die veel met vreemd vermogen gefinancierd worden hiervan. Een precieze uitsplitsing, behalve voor de sectorale uitzonderingen, is niet te maken. Voor de budgettaire derving wordt verwezen naar de bijlage.

Van de derving bij de renteaftrekbeperking komt 20 tot 25 procent ten goede aan woningcorporaties, dus circa 300 tot 500 miljoen euro per jaar. Dit voordeel vloeit voort uit de hogere drempels en de groepsuitzondering, nog los van de uitzondering voor sociale en betaalbare huisvesting. De beslisnota vermeldt dat het coalitieakkoord

woningcorporaties in de vennootschapsbelasting wil ondersteunen en dat het voorstel de mogelijkheid biedt corporaties uit te zonderen. De leden van de JA21-fractie vragen wat die uitzondering voor corporaties oplevert bovenop de verhoging van de drempels. Zij vragen of het kabinet de Europese uitzondering voor sociale en betaalbare huisvesting ziet als invulling van die afspraak en of het die uitzondering in elk geval zal benutten. Zo ja, waarom bepleit het dan dat deze optioneel blijft in plaats van verplicht?

Bij de implementatie van de generieke renteaftrekbeperking heeft het toenmalige kabinet beoordeeld dat activiteiten van woningcorporaties niet onder de uitzondering voor langlopende openbare-infrastructuurprojecten konden worden gebracht. Daarbij werd in het bijzonder gedacht aan algemene openbare infrastructuur, zoals wegen, bruggen en tunnels. Sindsdien is de Europese context voor betaalbare huisvesting gewijzigd. De Commissie onderkent dat de betaalbaarheid van huisvesting van groot belang is en heeft mede daarom de Europese kaders voor betaalbare huisvesting aanzienlijk verruimd, onder meer door de recente herziening van het DAEB-vrijstellingsbesluit. Daarnaast wordt in het Omnibusvoorstel voorgesteld om de bestaande uitzondering voor langlopende openbare-infrastructuurprojecten aan te passen tot langlopende projecten van algemeen belang, waarbij sociale en betaalbare huisvesting uitdrukkelijk wordt genoemd. Tegen deze gewijzigde Europese achtergrond kiest het kabinet er thans voor gebruik te maken van de uitzonderingsmogelijkheid voor woningcorporaties en hen gericht uit te zonderen van de generieke renteaftrekbeperking. Het kabinet heeft deze keuze uitgewerkt in de tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel Belastingplan 2027, die op 9 oktober 2026 aan uw Kamer is aangeboden. Voorgesteld wordt om woningcorporaties gericht uit te zonderen van de generieke renteaftrekbeperking door het saldo aan renten en de gecorrigeerde winst buiten aanmerking te laten voor zover deze toerekenbaar zijn aan de uitvoering van diensten van algemeen economisch belang door toegelaten instellingen als bedoeld in de Woningwet. Met deze afbakening wordt aangesloten bij de wettelijk omschreven taken van woningcorporaties. Daarmee draagt de voorgestelde maatregel gericht bij aan hun investeringscapaciteit. Het kabinet is van mening dat de voorgestelde uitzondering op de generieke renteaftrekbeperking past binnen het DAEB-Vrijstellingsbesluit en daarmee kan worden toegepast zonder voorafgaande aanmelding en formele goedkeuring door de Europese Commissie.[31] Het kabinet verwacht dan ook geen problemen voor de inwerkingtreding van de voorgestelde maatregel per 1 januari 2028. Het is uiteindelijk aan de Europese Commissie om te beoordelen of de maatregel past binnen het DAEB-Vrijstellingsbesluit. Indien dit niet het geval, is sprake van onrechtmatige staatssteun. Gelet op de mogelijke financiële gevolgen van een latere terugvordering voor woningcorporaties acht het kabinet het derhalve van belang deze beoordeling vóór de inwerkingtreding ook met

[31] Besluit (EU) 2025/2630 van de Commissie van 16 december 2025, artikelen 3, 4, 5 en 7.

de diensten van de Commissie te bespreken. Dit overleg dient om eventuele resterende staatssteunrechtelijke onzekerheden vóór de inwerkingtreding weg te nemen en het risico van terugvordering wegens ongeoorloofde staatssteun te voorkomen.[32] Daarom is dit juist in het belang van de woningcorporaties die gebruik willen maken van de uitzondering. Het kabinet hoopt nog voor het einde van dit kalenderjaar het KB te kunnen slaan na een gesprek met de EC dat op korte termijn zal plaatsvinden. Het informele overleg zal zo spoedig mogelijk plaatsvinden. Om deze zorgvuldigheid ook bij de inwerkingtreding te waarborgen, is gekozen voor een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Bij de indiening van de nota van wijziging was het informele overleg nog niet gevoerd en de staatssteunrechtelijke beoordeling nog niet afgerond.

Bij de vormgeving van de fiscale faciliteit voor woningcorporaties is ook de mogelijkheid van een bestedingsreserve betrokken. Het kabinet heeft de voorkeur gegeven aan een gerichte uitzondering op de generieke renteaftrekbeperking. Deze sluit aan bij de bestaande systematiek van de vennootschapsbelasting en grijpt rechtstreeks aan bij de financieringslasten van de DAEB-activiteiten van woningcorporaties. Een bestedingsreserve zou daarentegen een afzonderlijke fiscale regeling vergen, waarbij de vorming, aanwending en vrijval van de reserve moeten worden gevolgd en getoetst. De gekozen uitzondering is daarmee gerichter en naar verwachting beter uitvoerbaar.

Het fiche noemt het van belang dat ook private verhuurders voldoende financiële armslag krijgen om te investeren in nieuwbouw en verduurzaming, maar de uitzondering ziet op sociale en betaalbare huisvesting. De leden van de JA21-fractie vragen of private verhuurders van middenhuurwoningen onder de voorgestelde uitzondering vallen. Zo nee, welke route ziet het kabinet voor hen en hoe groot is hun aandeel in de geraamde derving?

Om de woningnood aan te pakken heeft het kabinet het Actieplan Versnelling Woningbouw van de ministeriële Taskforce Versnelling Woningbouw gepresenteerd met 50 concrete acties.[33] Omdat het essentieel is dat er voldoende betaalbare huurwoningen worden gerealiseerd, vindt het kabinet het van belang dat het investeringsklimaat voor zowel woningcorporaties als private partijen wordt verbeterd.[34] Zo wordt bijvoorbeeld in het Actieplan Versnelling Woningbouw het verlagen van de overdrachtsbelasting voor investeerders in woningen van 8% naar 7% per 2027 genoemd. Ook wordt er een objectsubsidie middenhuur voor private partijen geïntroduceerd om bij te dragen aan de realisatie van nieuwe middenhuurwoningen.

---

[32] Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015, artikel 16.
[33] Ministeriële Taskforce Versnelling Woningbouw (TVW), Van plan naar thuis Versnelde aanpak woningnood, 21 september 2026.
[34] Kamerstuk 32 847, nr. 1448.

Daarnaast zijn er in de voorgestelde Omnibusrichtlijn verschillende maatregelen opgenomen ten aanzien van de generieke renteaftrekbeperking. Deze voorgestelde maatregelen houden onder meer versoepelingen in ten opzichte van de wijze waarop Nederland de generieke renteaftrekbeperking heeft geïmplementeerd en gelden ook voor private verhuurders. De voorstellen zien op het aanpassen van de drempel naar € 3 miljoen, het aanpassen van de grens naar 30% van de gecorrigeerde winst en het opnemen van verschillende verplichte uitzonderingen. De verwachte structurele jaarlijkse derving van de combinatie van deze voorgestelde en door het kabinet geraamde maatregelen is voorlopig geraamd op € 1,5 tot € 2,5 miljard.

Het kabinet wil bij de CFC-maatregel flankerende nationale maatregelen mogelijk houden omdat het "het belang om effectief misbruik te kunnen bestrijden groter" acht dan het belang van de interne markt. De leden van de JA21-fractie vragen het kabinet om per beoogde flankerende maatregel aan te geven welk concreet misbruikrisico daarmee wordt afgedekt dat niet al wordt bestreken door de geharmoniseerde CFC-regel of door de wereldwijde minimumbelasting van Pijler 2. Zonder die onderbouwing bepleit Nederland in de Raad beleidsruimte voor regels waarvan de noodzaak niet is aangetoond.

Het kabinet zet zich er in algemene zin voor in dat (flankerende) nationale maatregelen mogelijk blijven om daar waar nodig belastingontwijking tegen te gaan. Dit geldt ook ten aanzien van generieke renteaftrekbeperkingen en voor de CFC-maatregel. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de bestaande specifieke renteaftrekbeperking tegen grondslaguitholling binnen concern. In het geval in de toekomst concrete misbruikrisico's opkomen, zal het kabinet concrete flankerende maatregelen overwegen. In die afweging zal in het kader van doelmatigheid en doeltreffendheid worden meegenomen in hoeverre het risico al wordt gemitigeerd door de CFC-regel of door de wereldwijde minimumbelasting van Pijler 2. Het tegengaan van belastingontwijking door middel van (flankerende) nationale maatregelen doet naar de mening van het kabinet verder als zodanig geen afbreuk aan de interne-markgedachte.

Deze leden vragen wat de budgettaire en uitvoeringsbetekenis voor Nederland is van het vervallen van de geïmporteerde hybride mismatch en van de verhoging van de gelieerdheidsdrempel naar 50 procent. De Belastingdienst noemt het gebruik van geïmporteerde mismatches in Nederland beperkt. Deze leden nemen aan dat het kabinet deze vereenvoudiging steunt.

Enerzijds zal het vervallen van de geïmporteerde hybride mismatch en de verhoging van de gelieerdheidsdrempel ertoe leiden dat de hybridemismatchmaatregelen in minder gevallen van toepassing zullen zijn. Dat leidt in eerste instantie waarschijnlijk tot een verlaging van de uitvoeringslast. Anderzijds creëren deze versoepelingen nieuwe

mogelijkheden tot belastingontwijking met gebruik van (geïmporteerde) hybride mismatches. Dat leidt waarschijnlijk tot extra uitvoeringslasten.

De budgettaire gevolgen van het verhogen van de gelieerdheidsdrempel naar 50 procent en het vervallen van de geïmporteerde hybride mismatchregel zijn voor Nederland niet te kwantificeren. Naar verwachting zal de verhoging van de gelieerdheidsdrempel beperkte budgettaire gevolgen hebben. Het vervallen van de geïmporteerde hybride mismatchregel kan leiden tot een budgettaire derving, maar de omvang daarvan is niet betrouwbaar te ramen.

Het kabinet vindt het van belang om de geïmporteerde hybride mismatchregel te behouden. De regel vormt een '*backstop*' ter bestrijding van hybride mismatches. Terwijl de door de Commissie berekende lastenverlichting niet significant is.

De uitbreiding van de generieke antimisbruikbepaling naar bronbelastingen en Pijler 2 betekent volgens de Belastingdienst dat de uitvoering wordt geconfronteerd met "een aanvullende anti-misbruiktoets". Het kabinet is voorstander van de uitbreiding. De leden van de JA21-fractie vragen hoe dit zich verhoudt tot de vereenvoudigingsdoelstelling van het pakket. De Belastingdienst signaleert dat onduidelijk is hoe de generieke antimisbruikbepaling, de specifieke antimisbruikbepalingen en het Unierechtelijke misbruikbeginsel zich tot elkaar verhouden. Deze leden achten het onwenselijk dat dezelfde transactie meermaals aan vrijwel identieke toetsen wordt onderworpen. Zet het kabinet in op een expliciete samenloopbepaling in de richtlijn zelf, die de rangorde tussen deze toetsen vastlegt?

Het kabinet is voorstander van de uitbreiding van de generieke antimisbruikmaatregel omdat gegeven een gelijk speelveld binnen de EU. Het kabinet erkent dat er verduidelijking vereist is hoe de generieke antimisbruikbepaling zich verhoudt tot de specifieke antimisbruikbepalingen en de relevante jurisprudentie van het Hof van Justitie EU. Voorkomen moet worden dat meerdere antimisbruikmaatregelen jegens één belastbaar feit kunnen worden toegepast. Daarom zet het kabinet zich in om gedurende de onderhandelingen een verduidelijking van de rangorde te verkrijgen, die het beste in de richtlijn of in de preambule zou kunnen worden opgenomen.

De leden van de JA21-fractie vragen hoe de voorgestelde directe aftrek zich verhoudt tot de innovatiebox en de WBSO. Ziet het kabinet cumulatie als een probleem of als een gewenste stapeling van innovatieprikkels?

Op dit moment kent Nederland geen regeling zoals de in Omnibusrichtlijn voorgestelde R&D-investeringsaftrek. Daarvoor dient een basis te worden gecreëerd in wet- en/of regelgeving. In dit kader is van belang dat het richtlijnvoorstel lidstaten de mogelijkheid biedt om (alternatieve)

nationale maatregelen in relatie tot een directe kostenaftrek te handhaven of in te voeren, mits deze nationale regelingen gunstiger zijn de voorgestelde regels voor de R&D-investeringsaftrek.

Het kabinet is van mening dat een Europese R&D-investeringsaftrek voornamelijk een belangrijke stap is om het Europees concurrentievermogen te versterken, waarbij het een aanvulling vormt op het bestaande Nederlandse fiscale instrumentarium voor innovatie, waaronder de WBSO (Wet bevordering speur- en ontwikkelingswerk) en de innovatiebox en tevens de investeringsregelingen zoals de EIA, KIA en MIA/Vamil. De voorgestelde maatregel wijkt in voorwaarden en systematiek echter af van het bestaande Nederlandse fiscale instrumentarium. De voorgestelde R&D-investeringsaftrek grijpt namelijk aan bij andere stadia van het innovatieproces en verschilt daarmee in vorm en functie van het bestaande fiscale instrumentarium.

De voorgestelde R&D-investeringsaftrek is een inputgerichte faciliteit die ondernemers in de winstsfeer stimuleert om te investeren in materiële activa die noodzakelijk zijn voor R&D, zoals laboratoria of onderzoeksfaciliteiten. De focus van de R&D-investeringsaftrek ligt daarmee op andere investeringen dan het huidige instrumentarium, de WBSO, de innovatiebox en nationale investeringsfaciliteiten als de EIA, MIA en KIA.

Daarnaast is de R&D-investeringsaftrek een regeling waarbij sprake is van een directe kostenaftrek voor de aanschaf van een bedrijfsmiddel. In plaats van dat over deze bedrijfsmiddelen afgeschreven wordt, kunnen deze in één keer tegen de belastbare winst in aftrek worden gebracht. Op die manier kunnen kosten eerder in aftrek worden gebracht waardoor belastingplichtigen een liquiditeitsvoordeel hebben. De innovatiebox is gericht op de inkomsten (output) uit succesvolle innovatie. De innovatiebox verlaagt effectief het belastingtarief op winsten die worden behaald met zelfontwikkelde immateriële activa (zoals patenten en software). De WBSO is een inputgerichte regeling die bedrijven stimuleert tot het doen van onderzoeksuitgaven, onafhankelijk van het toekomstig succes van de uitgaven. De WBSO ondersteunt bedrijven bij de loonkosten, kosten voor bedrijfsmiddelen en andere kosten direct toe te rekenen uitgaven aan S&O in Nederland via een afdrachtvermindering in de loonheffingen. De WBSO biedt bovendien een fiscale faciliteit voor innovatieve bedrijven die (nog) geen winst maken. De EIA, KIA en MIA/Vamil zijn tevens inputgerichte regeling die ondernemers stimuleren om te investeren in bepaalde soorten bedrijfsmiddelen. De EIA, KIA en MIA verlagen de belastbare winst van belastingplichtigen via een additionele aftrek. De VAMIL biedt de mogelijkheid tot willekeurige afschrijving.

De faciliteit is beperkt tot materiële activa. Kennisintensieve dienstensectoren zoals engineering, software, ontwerp en advies doen hun onderzoek en ontwikkeling grotendeels via personeel, zelfontwikkelde software en immateriële activa en profiteren daardoor

nauwelijks. Het fiche vermeldt dat het kabinet inzet op een eenduidige definitie van bedrijfsmiddelen "met de uitzondering voor vastgoed en R&D". Deze leden vragen wat het kabinet daarmee bedoelt en of onroerende R&D-voorzieningen zoals laboratoria daarmee buiten de regeling vallen.

Voor gebouwen kent de Nederlandse wet een afschrijvingsbeperking tot 100% van de WOZ-waarde. Het kabinet zet inderdaad erop in dat een gebouw niet tot de kosten gerekend wordt.

De faciliteit is beperkt tot materiële activa. Kennisintensieve dienstensectoren zoals engineering, software, ontwerp en advies doen hun onderzoek en ontwikkeling grotendeels via personeel, zelfontwikkelde software en immateriële activa en profiteren daardoor nauwelijks. Het fiche vermeldt dat het kabinet inzet op een eenduidige definitie van bedrijfsmiddelen "met de uitzondering voor vastgoed en R&D". Voorts vragen deze leden of het kabinet bereid is in te zetten op uitbreiding van de faciliteit naar zelfontwikkelde software en immateriële R&D-activa en op een pro-rata-toepassing bij gemengd gebruikte bedrijfsmiddelen.

Het kabinet vindt het belangrijk om onderzoek en ontwikkeling verder te stimuleren zowel voor kennisintensieve dienstsectoren als arbeid- en kapitaalintensieve sectoren. In die zin staat het kabinet positief tegenover uitbreiding van de faciliteiten naar immateriële R&D-activa. Tegelijkertijd zal in de onderhandelingen een afweging gemaakt moeten worden tussen de wens tot verdere stimulering en eenvoud en snelheid van de maatregel en draagvlak bij de andere lidstaten. Daarin speelt mee dat bij de totstandkoming van het huidige voorstel deze uitbreiding van de maatregel naar immateriële activa al is onderzocht. Daarbij is geconcludeerd dat de uitbreiding naar immateriële activa ingrijpende aanpassingen zou vereisen in fiscale wetgeving van lidstaten en aanzienlijke budgettaire effecten zou hebben.[35]

De leden van de JA21-fractie steunen de voorgestelde verbeteringen van de geschilbeslechting. Deze leden vragen hoeveel procedures onder de Wet fiscale arbitrage thans lopen en wat de gemiddelde doorlooptijd is. Zet het kabinet in de onderhandelingen in op harde termijnen, snelle toegang tot arbitrage, voldoende capaciteit bij de bevoegde autoriteit en transparante statistieken over doorlooptijden en uitkomsten?

De Fiscale Arbitragerichtlijn voorziet al in harde termijnen en geeft duidelijk aan wanneer belanghebbenden kunnen verzoeken tot het opstarten van de arbitrageprocedure. De Commissie heeft ook reeds een rapportagemechanisme voor statistieken opgesteld en gepubliceerd. Ook

[35] Commission, 'Impact Assessment Report Accompanying the Proposal for a Council Directive Amending Council Directives 2003/49/EC, 2009/133/EC, 2011/96/EU, (EU) 2016/1164, (EU) 2017/1852, and EU 2025/50 as regards the simplification of the Union framework on direct taxation' SWD (2026) 561 final, par. 5.2.3.1.

publiceert de Commissie jaarlijks deze statistieken, onder andere voor wat betreft doorlooptijden en uitkomsten.[36]

Grofweg kan worden *gezegd* dat sinds de inwerkingtreding van de Wet fiscale arbitrage in 2019 het aantal procedures onder de Wet fiscale arbitrage jaarlijks significant toeneemt. Momenteel zijn ongeveer 75 zaken aanhangig onder deze wet. De doorlooptijden verschillen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het feit dat specifieke regels en termijnen gelden voor het accepteren van een klacht. Ook geldt dat het aanwenden van nationale rechtsmiddelen voor dezelfde zaak ertoe leidt dat de termijnen van de procedures van de Wet fiscale arbitrage op een later moment aanvangen, wat ook een impact heeft op de doorlooptijd. Gemiddeld worden nagenoeg alle procedures binnen de tweejaarstermijn afgerond. Om te borgen dat voldoende capaciteit aanwezig is voor het behandelen van alle overlegprocedures, waaronder procedures onder de Wet fiscale arbitrage, is in 2022 een speciaal team opgericht binnen de Belastingdienst (het MAP-team).

Het fiche vermeldt een implementatietermijn tot 31 december 2028 met toepassing per 1 januari 2029, terwijl de verhoging van de monetaire drempel in de renteaftrekbeperking drie jaar later en het vervallen van de gelieerdheidsdrempels in de moeder-dochterrichtlijn en de interest- en royaltyrichtlijn acht jaar later ingaan. De leden van de JA21-fractie vragen het kabinet om een overzicht te geven van welke onderdelen op welke datum in werking treden.

Inwerkingtreding vanaf 1 januari 2029: alle voorstellen in de Omnibus met uitzondering van de hieronder genoemde onderwerpen.
Inwerkingtreding van 1 januari 2032: alleen de monetaire drempel van €3 miljoen in de generieke renteaftrekbeperking.
Inwerkingtreding van 1 januari 2037: alle aanpassingen in relatie tot de bronheffingen (afschaffing beziteis, vereenvoudigde en versnelde teruggaafprocedure en de uitbreiding van de vrijstelling naar pensioenfondsen bij de MDR).

Acht het kabinet, gelet op de ICT-agenda van de Belastingdienst, met onder meer de invoering van het nieuwe box 3-stelsel en van FASTER en de lopende systeemaanpassingen voor de minimumbelasting, de termijn van 2029 haalbaar en welke onderdelen zijn daarbij kritiek?

De voorgestelde maatregelen ten aanzien van de generieke renteaftrekbeperking betreffen jaaraanpassingen in de systemen van de vennootschapsbelasting en zijn in de huidige vorm goed te realiseren. De overige aanpassingen zijn structuurwijzigingen in de systemen van de vennootschapsbelasting. Deze zijn op basis van de huidige richtlijnteksten tijdig te realiseren. Als er echter in de implementatie in nationale wetgeving keuzes worden gemaakt die de uitvoerbaarheid ernstig

[36] https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation/business-taxation/dispute-resolution-mechanism_en.

beïnvloeden, kan dat anders zijn. Hierbij kan worden gedacht aan onduidelijke definities, complexe uitzonderingen of keuzes in de gewenste mate van toezicht.
Omdat het hier hoofdzakelijk aanpassingen in de systemen van de vennootschapsbelasting betreft, vormt samenloop met box 3 naar huidig inzicht geen aandachtspunt. Wel wordt een groot deel van de capaciteit binnen de keten de komende tijd gebruikt voor de implementatie van FASTER. De keten vennootschapsbelasting heeft slechts ruimte voor één groot Europees project tegelijkertijd. Op dit moment is er voor de Belastingdienst geen reden om deze richtlijn aan te merken als een dergelijk omvangrijk project. De precieze omvang van de werkzaamheden en de inpasbaarheid daarvan zal op basis van definitieve nationale wetteksten beoordeeld moeten worden door middel van een uitvoeringstoets.